

ISSN 0857-0086

วารสารห้องสมุด *T.L.A. BULLETIN*

ปีที่ 59 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2558

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

รายนามคณะกรรมการบริหาร ประจำปี พ.ศ. 2556 - 2557

1. ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต	นายกสมาคม
2. นางสาวคนธ์ ศิริวงศ์รวัดณ์	อุปนายก คนที่ 1
3. นางสาวเอมอร ต้นเถียร	อุปนายก คนที่ 2
4. ดร.ประจักษ์ วัฒนานุสิทธิ์	อุปนายก คนที่ 3
5. นางสาวพูลสุข ปรีวัตรวรวิฑู	กรรมการและประธานแผนกวิชาการ คนที่ 1
6. ดร.ทัศนัย วงศ์พิเศษกุล	กรรมการและประธานแผนกวิชาการ คนที่ 2
7. นาวาอากาศเอกหญิงนวิรัตน์ ทองสลวย	กรรมการและประธานแผนกวารสาร และสื่อวิชาการ คนที่ 1
8. นางสาวปรียาพร ฤกษ์พันธ์	กรรมการและประธานแผนกวารสาร และสื่อวิชาการ คนที่ 2
9. นางสาวกรรณิกาญจน์ ถนอมพล	กรรมการและประธานแผนกมาตรฐานวิชาชีพ คนที่ 1
10. นางสาวรุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน	กรรมการและประธานแผนกมาตรฐานวิชาชีพ คนที่ 2
11. นางละเอียด ศรีวรรณท์	กรรมการและประธานแผนกมาตรฐานวิชาชีพ คนที่ 3
12. นายสมชาย ดิบุญนนท์	กรรมการและประธานแผนกประชาสัมพันธ์ คนที่ 1
13. นางนงลักษณ์ ชมพูพัตติพงศ์	กรรมการและประธานแผนกประชาสัมพันธ์ คนที่ 2
14. ดร.นฤมล รื่นไวย	กรรมการและประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ คนที่ 1
15. นางวิลาวัลย์ ทรัพย์พันธ์	กรรมการและประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ คนที่ 2
16. นายสุรพล ฤทธิ์รวมทรัพย์	กรรมการและประธานแผนกวิจัยและพัฒนา คนที่ 1
17. รองศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ วิภาวิน	กรรมการและประธานแผนกวิจัยและพัฒนา คนที่ 2
18. นางสาวพินทิมา เลิศสมบูรณ์	กรรมการและประธานแผนกปฐมคม คนที่ 1
19. นางสาวเนาวรัตน์ ปัญญางาม	กรรมการและประธานแผนกปฐมคม คนที่ 2
20. นายประสิทธิ์ชัย เลิศรัตนเคหกาล	กรรมการและประธานแผนกปฐมคม คนที่ 3
21. นายกุลธร เลิศสุริยกุล	กรรมการและประธานแผนกหาทุน คนที่ 1
22. นางสาวกนกอร ศักดาเดช	กรรมการและประธานแผนกหาทุน คนที่ 2
23. นางช่อทิพย์ มงคลมัลย์	กรรมการและนายทะเบียน คนที่ 1
24. นางสาวประภาพร จงสมจิตต์	กรรมการและนายทะเบียน คนที่ 2
25. นางเกษร บัวทอง	กรรมการและบรรณารักษ์
26. รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศน หาดูพล	กรรมการและเหรียญิก คนที่ 1
27. นางวีระวรรณ วรรณโท	กรรมการและเหรียญิก คนที่ 2
28. นางสาวสุจิตรา สุภาพ	กรรมการและเลขานุการ คนที่ 1
29. นางพวงรัตน์ อินทรฤทธิ	กรรมการและเลขานุการ คนที่ 2

Executive Board of The Thai Library Association

Under the Royal Patronage of H.R.H. Princess Maha Chakri Sirindhorn A.D. 2013 : 2014

Under the Royal Patronge of H.R.H. Princess Mahachakri Sirindhorn 2013 : 2014

1. Professor Khunying Maenmas Chavalit	President
2. Ms. Suwakhon Siriwongworawat	Vice President 1
3. Ms. Aim-orn Tanthien	Vice President 2
4. Mr. Prachark Wattananusit	Vice President 3
5. Ms. Poolsook Piwatworawute	Chairperson of Porfessional Development and Training 1
6. Dr.Tassanai Wongpisetkul	Chairperson of Porfessional Development and Training 2
7. Gp.Capt.Nawarat Tongsaluay	Chairperson of T.L.A. Bulletin 1
8. Ms. Preeyaporn Rerkpinai	Chairperson of T.L.A. Bulletin 2
9. Ms. Krongkarn Thanompol	Chairperson of Library Standard 1
10. Ms. Rungtip Govanotayan	Chairperson of Library Standard 2
11. Ms. Laead Srivornun	Chairperson of Library Standard 3
12. Mr. Somchai Tinyanont	Chairperson of Customer Relations 1
13. Ms. Nonglak Chompupatipong	Chairperson of Customer Relations 2
14. Dr. Narumol Ruenwai	Chairperson of Foreign Relation 1
15. Ms. Wilawan Sapphansaen	Chairperson of Foreign Relation 2
16. Mr. Surapol Ritruamsup	Chairperson of Research and Development 1
17. Associate Professor Dr.Namtip Wiphawin	Chairperson of Research and Development 2
18. Ms. Pintima Lertsomboon	Chairperson of Hospitality 1
19. Ms. Naowarat Panyangam	Chairperson of Hospitality 2
20. Mr. Prasittichai Lertratanakehakarn	Chairperson of Hospitality 3
21. Mr. Kulthorn Lersuriyakul	Chairperson of Fund Raising 1
22. Ms. Kanok-on Sakdadate	Chairperson of Fund Raising 2
23. Ms. Chothip Mongkulmann	Chairperson of Membership 1
24. Ms. Praphaporn Jongsomjit	Chairperson of Membership 2
25. Ms. Gaysorn Buathong	Librarian
26. Associate Professor Dr.Tassana Hanpol	Treasurer 1
27. Ms. weerawan Wannato	Treasurer 2
28. Ms. Suchit Suvaphab	Secretary 1
29. Ms. Puangrat Intarit	Secretary 2

ประธานชมรมในสังกัด

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ประธานชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

นางสาวเกษร บัวทอง

Ms. Gaysorn Buathong

ประธานชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา

นางสาวพินทิมา เลิศสมบุญ

Ms. Pintima Lertsomboon

ประธานชมรมห้องสมุดเฉพาะ

นางช่อทิพย์ มงคลมัลย์

Ms. Chothip Mongkulmann

ประธานชมรมเพื่อหอสมุดแห่งชาติ

นางสาวกนกอร ศักดาเดช

Ms. Kanok-on Sakdodate

ประธานชมรมบรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศนานาชาติ

นางสาวประภาพร จงสมจิตต์

Ms. Praphaporn Jongsomjit

ประธานชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน

นายกุลธร เลิศสุริยกุล

Mr. Kulthorn Lerdsuriyakul

ประธานชมรมห้องสมุดเพื่อการอาชีพศึกษาและเทคโนโลยี

นางนงลักษณ์ ชมพูปัตติพงศ์

Ms. Nonglak Chompupatipong

วารสารห้องสมุด

T.L.A. BULLETIN

ปีที่ 59 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2558

ISSN 0857-0086

วารสารห้องสมุดเป็นวารสารวิชาการของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี TLA Bulletin
published by Library Association of Thailand under the Royal Patronage of
H.R.H. Princess Maha Chakri Sirindhorn

วัตถุประสงค์/Aim & Scope

1. ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ ความคิด ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์
สารสนเทศศาสตร์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
2. เผยแพร่การทดลอง การค้นคว้า และการวิจัยของสถาบันที่เกี่ยวข้อง
3. เป็นสื่อกลางในการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิก
และผู้สนใจ

กำหนดออก/Frequency

ตั้งแต่ พ.ศ. 2549 ปีละ 2 ฉบับ (มกราคม-มิถุนายน และ กรกฎาคม-
ธันวาคม) โดยก่อนปี พ.ศ. 2549 จัดพิมพ์ปีละ 4 ฉบับ

2 issues / year (January - June, July - December) ยินดีรับบทความ
จากผู้อ่านทุกท่าน โปรดส่งต้นฉบับไปที่

สำนักงาน/Office

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ

กรุงเทพฯ 10240 โทรศัพท์ 02-734-9022-3

โทรสาร 02-734-9021

อีเมล tla2497@yahoo.com หรือ tla2497@gmail.com

ได้รับการดรรชนี/Indexing TCI

พิมพ์ที่ หจก. วรินทร์ กรู๊ป 11,13 ถนนประชาอุทิศ 6 ราษฎร์บูรณะ
กรุงเทพฯ 10140 โทรศัพท์ 02-873-0070-1

การเป็นสมาชิกวารสาร

ปีละ 250 บาท หรือ เล่มปลีกฉบับละ 130 บาท (รวมค่าจัดส่งทางไปรษณีย์)
250 baht / year, Single issue 130 baht สมาชิกสมาคมห้องสมุดฯ ได้รับ
วารสารฟรี / free for TLA member

♦ บทความทุกเรื่องที่จะลงพิมพ์จะได้รับการตรวจอ่านโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ♦

♦ ความคิดเห็นและบทความที่ปรากฏในวารสารนี้ เป็นของผู้เขียนซึ่งมิใช่เป็นความคิดเห็นของ
คณะผู้จัดทำและมีข้อความรับผิดชอบต่อสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ♦

♦ การนำบทความในวารสารนี้ไปตีพิมพ์ซ้ำต้องได้รับอนุญาตจากคณะผู้จัดทำ ♦

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์พิเศษ

คุณหญิงแม้นมาส ลีละหุด ชาลิต

บรรณาธิการบริหาร

นางสาวปรียาพร ฤกษ์พันธ์

กองบรรณาธิการ / Editorial Board

น.อ.หญิง นวรัตน์ ทองสลวย

กองบัญชาการกองทัพอากาศ

นางสาวปรียาพร ฤกษ์พันธ์

หอสมุดคณะแพทยศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นาง ดาวรัตน์ แท่นรัตน์

สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้ทรงคุณวุฒิ/peer review

ดร. ทศนัย วงศ์พิเศษกุล

อุทยานการเรียนรู้ TK Park

ดร. นฤมล รื่นไวย์

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

น.อ.หญิง นวรัตน์ ทองสลวย

กองบัญชาการกองทัพอากาศ

นางสาวนารีรัตน์ กิตติอาษา

วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

นางสาวปรียาพร ฤกษ์พันธ์

หอสมุดคณะแพทยศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางวิลาวัณย์ ทรัพย์พันแสน

สำนักหอสมุดแห่งชาติ

นางสุภาพร สมจิตต์

ศูนย์สร้างสรรค์การออกแบบ

แห่งประเทศไทย (TCDC)

บรรณาธิการผู้พิมพ์โฆษณา

นางสาวสุจิตรา สุภาพ

วารสารห้องสมุด T.L.A. BULLETIN

สารบัญ

ปีที่ 59 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2558

บทบรรณาธิการ

Editorial

ก

ปรียาพร ฤกษ์พินัย

Preeyaporn Rerkpinai

1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทูลเกล้าฯ ถวายหนังสือหายาก / 1
Chulalongkorn University presented electronic rare books to H.R.H.
Maha Chakri Sirindhorn
เบญจา รุ่งเรืองศิลป์
Benja Rungruangsilpa
2. ศิลปะการตั้งชื่อพระราชานิพนธ์สารคดีเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ 15
ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
Art of naming on the travel documentary book title of H.R.H Princess
Maha Chakri Sinrindhorn
วรเมธ โกศลวัฒน์
Warramaeth Kosalwat
3. การตลาดและการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด...ในวันที่โลกเล็กลง 27
The library's marketing and public relations
อภิชัย อารยะเจริญชัย
Apichai Arayacharoencha
4. โครงการติดตามและประเมินผลการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม : 35
กรณีศึกษาโครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
ณ โรงเรียนบ้านพุปลาไหล จังหวัดนครราชสีมา
The monitoring and evaluation project of community academic services:
a case study of "The Library for Local Development Project"
at Ban Phuplalai school
ผศ.ดร.จิราภรณ์ หนูสวัสดิ์ และคณาจารย์สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ
Asst. Prof. Dr. Jiraporn Noosawas and Lecturers in Information Management

วารสารห้องสมุด T.L.A. BULLETIN

สารบัญ

ปีที่ 59 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2558

5. ห้องสมุดอาเซียน ถนัด คอมันตร์ ห้องสมุดอาเซียนแห่งแรกในประเทศไทย 47
Thanat Khoman ASEAN Library The First ASEAN Library in Thailand
ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ, ฐิติ คำหอมกุล
Preedee Pluemsamrungit, Thiti Khamhomkun
6. ผัสสะของห้องสมุดกับอุษาคเนย์ในประเทศญี่ปุ่น 61
“Usakane” perception of my point of view from Japanese Library
สมปอง มิสลิตะ
Sompong Missita
7. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 71
Development of talent management model for library staff in Private Higher
Education Institutions
นารีรัตน์ กิตติอาษา
Nareerat Kitiarsa
8. แนะนำคณะกรรมการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ 85
ชุดที่ 36 ประจำปี 2558 - 2559
- คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ 95

บทบรรณาธิการ

วารสารฉบับนี้มาพร้อมกับความภูมิใจของบรรณาธิการและสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เพราะวารสารห้องสมุดได้รับการประเมินให้อยู่ใน “วารสารกลุ่มที่ 1” จากการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI รอบที่ 3 ซึ่งมีผลตั้งแต่ 31 พฤษภาคม 2558 – 31 ธันวาคม 2562

เนื่องจากวารสารฉบับนี้จัดพิมพ์ในช่วงวโรกาสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเจริญพระชนมายุ 60 พรรษา ในวันที่ 2 เมษายน 2558 จึงมีบทความเกี่ยวกับพระองค์ท่าน 2 บทความ คือ “จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทูลเกล้าฯ ถวายหนังสือหายากอิเล็กทรอนิกส์” และ “ศิลปะการตั้งชื่อพระราชินีพันธุสารคดีเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”

ในเดือนเมษายน 2558 สมาชิกของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้สรรหากรรมการบริหารชุดใหม่ จึงขอแนะนำกรรมการชุดใหม่ในฉบับนี้ด้วย อีกข่าวที่ขอแจ้งให้สมาชิกรับทราบคือ วารสารห้องสมุด จะผลัดเปลี่ยนดำเนินการโดยบรรณาธิการชุดใหม่ คือ ดร. ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล และนางพวงรัตน์ อินทรฤทธิ์ ตั้งแต่ฉบับปีที่ 59 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2558 เป็นต้นไป

กองบรรณาธิการขอขอบคุณผู้เขียน ผู้ทรงคุณวุฒิ และสมาชิกที่ให้ความสนับสนุนด้วยดีมาโดยตลอด ณ โอกาสนี้

ปรียาพร ฤกษ์พิณัย
บรรณาธิการ

Editorial

TLA Bulletin, editors, editorial staff and all Executive Board members of Thai Library Association (TLA) would like to celebrate our success as TLA Bulletin has been assessed and included in the list of "Journal Group 1" by the Thai Journal Citation Index Centre (TCI) in the third round effective from 31 May 2015– 31 December 2019.

TLA Bulletin has dedicated this issue to the celebration of 60th Anniversary of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn in 2nd April 2015 with 2 articles related: "Chulalongkorn University presented electronic rare books to HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn" and "Art of Naming on the Travel Documentary Book Title of H.R.H Princess Maha Chakri Sirindhorn".

In April 2015, newly elected Executive Board Members of TLA have been appointed as you can also find in this issue. And last but not least, we would like to introduce our new editors for TLA Bulletin, Dr. Tanomwong Lamyodmakpol and Ms. Puangrat Intarit, who will start their work from Issue 59, Volume 2, July–December 2015.

We would like to extend our thanks to all authors, our readers, and TLA members who have fully supported in every step of our work.

Preeyaporn Rerkpinai

Editor

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุ่มเกล้าฯ ถวายหนังสือหายากอิเล็กทรอนิกส์

เบญจา รุ่งเรืองศิลป์

เนื่องในโอกาสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขออ้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อสำนักงานวิทยทรัพยากรและห้องสมุดในจุฬาฯ ด้วยการทุ่มเกล้าฯ ถวายหนังสือหายากอิเล็กทรอนิกส์จำนวน ๖๐ เล่ม พร้อมไอแพด หนังสือหายากเหล่านี้เป็นมรดกทางภูมิปัญญาของมหาวิทยาลัย เป็นเอกสารปฐมภูมิในการศึกษาค้นคว้าทางด้านประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม ที่ได้รับการสงวนรักษาต้นฉบับด้วยนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อต่อยอดภูมิปัญญาไทยให้เกิดประโยชน์กว้างขวางมากขึ้น

Chulalongkorn University presented electronic rare books to H.R.H. Maha Chakri Sirindhorn

Benja Rungruangsilp

Office of Academic Resources, Chulalongkorn University, has presented 60 electronic rare books together with iPads to Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn in commemoration of her best royal grace and to mark her 60th birthday anniversary on 2nd April 2015. These rare books are considered as wisdom heritage of the University, and also a primary source for research of history, society, and culture which have been digitized innovatively using digital technology so that the Thai wisdom could be preserved and widely accessed for further exploitation

ชื่อของสำนักงานวิทยทรัพยากร : Office of Academic Resources, Chulalongkorn University

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กุลเกล้าฯ ถวายหนังสือหายากอิเล็กทรอนิกส์

เบญจา รุ่งเรืองศิลป

รายชื่อหนังสือหายากอิเล็กทรอนิกส์ กุลเกล้าฯ ถวาย
เนื่องในวโรกาสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นปีแห่งความปลื้มปิติของคนไทยที่ได้ร่วมกันเป็นหน้าหนึ่งใจเดียวในการจัดงานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ เราทุกคนมีความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระเมตตาทรงเป็นมิ่งขวัญแห่งการเรียนรู้ ที่กระตุ้นให้เด็ก เยาวชน และคนไทย สนใจรักการอ่านเพิ่มพูนมากขึ้น จากหนังสือเฉลิมพระเกียรติ และรวมพระราชนิพนธ์ (พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๒๐) นำเสนอบทความปกิณกะเรื่อง ห้องสมุดในทัศนะของข้าพเจ้า ความตอนหนึ่งว่า ...ห้องสมุดเป็นสถานที่เก็บเอกสารต่าง ๆ อันเป็นแหล่งความรู้ดังกล่าวแล้ว จึงเรียกได้ว่าเป็นครู เป็นผู้ชี้แนะให้เรามีปัญญา วิเคราะห์วิจารณ์ ให้รู้สิ่งควรรู้อันชอบธรรมด้วยเหตุผลได้...ซึ่งพระองค์ทรงสนับสนุนกิจการห้องสมุดเป็นอย่างดี ใน พ.ศ. ๒๕๑๙ ทรงพระกรุณาฯ รับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยไว้ในพระราชูปถัมภ์ด้วยเหตุที่ทรงเป็นนักอ่าน จึงทรงจัดเก็บ รวบรวม แสวงหา หนังสือในสาขาต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ทั้งที่มีผู้นำมาทูลเกล้าฯ

*บรรณารักษ์ สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถวายได้จากพระสหาย ทรงซื้อด้วยพระองค์เองทั้งในและต่างประเทศ ดังที่ทราบกันดีว่าการเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศต่าง ๆ นั้น พระองค์โปรดการเยี่ยมชมร้านหนังสือมากและทรงใช้ห้องสมุดส่วนพระองค์สำหรับการค้นคว้าอยู่เสมอตั้งพระราชนิพนธ์บทกลอนในบทความเรื่อง ฉันชอบอ่านหนังสือ “หนังสือนี้ มีมากมาย หลายชนิด น่าดวงจิต เรืองร้อน ชื่นสดใส” สะท้อนให้เห็นอย่างเด่นชัดถึงความใฝ่พระราชหฤทัยในการอ่าน และทรงมีพรสวรรค์ในการประพันธ์ นับจากวันที่พระองค์ทรงเข้าเป็นนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจนถึงปัจจุบันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ด้านพระองค์เสด็จทรงร่วมงานครบรอบแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในวันที่ ๒๖ มีนาคมทุก ๆ ปี ชาวจุฬาฯ จึงมีโอกาสนับชมพระบารมีเสมอมาทุกครั้งที่ยังทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเกี่ยวเนื่องกับห้องสมุดในจุฬาฯ พระองค์มีพระราชดำรัสถามเกี่ยวกับการจัดเก็บและการให้บริการหนังสือในห้องสมุดด้วยความสนพระทัยยิ่ง พระจริยวัตรที่ยังทรงแสดงความห่วงใยอย่างเป็นกันเองนี้ชาวจุฬาฯ ระลึกถึงครั้งใดก็ซาบซึ้งใจทุกครั้งไป...

พระมหากรุณาธิคุณต่อห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ◆ วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๒๙ เสด็จฯ ทรงเยี่ยมชมสถาบันวิทยบริการ เป็นการส่วนพระองค์
- ◆ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๗ เสด็จฯ ทรงเยี่ยมชมห้องสมุดรฟพ. ส. ส. (ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์)
- ◆ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๓๘ เสด็จฯ ทรงเปิดหอศิลปวิทยนิทรรศน์ สถาบันวิทยบริการ ทอดพระเนตรงานนิทรรศการ “ศิลปกรรมสะสมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” ทรงเปิดระบบเครือข่ายห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และทรงทดลองสืบค้นข้อมูลจากเครือข่าย Chulalinet
- ◆ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๐ เสด็จฯ ทรงเปิดงานนิทรรศการภาพเขียนฝีพระหัตถ์ ณ หอศิลป์-วิทยนิทรรศน์
- ◆ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๗ เสด็จฯ ทรงเปิดอาคารพินิตประชานาถ และอาคารเทพทวาราวดี คณะนิติศาสตร์ และทรงเยี่ยมชมห้องระบบสืบค้นข้อมูล “เพชรรัตน” (ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์)
- ◆ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๙ เสด็จฯ ทรงเปิดส่วนบริการห้องสมุดดนตรีไทย (พื้นที่ให้บริการชั่วคราว ของศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ณ สถาบันวิทยบริการ
- ◆ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ เสด็จฯ ทรงเปิดห้องสมุดสถานีวิทยุและถ่ายทอดเทคโนโลยี ผลิตภัณ์เครือข่ายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดน่าน
- ◆ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๑ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์ไพ เปรมสมิทธิ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิทยบริการ ทูลเกล้าฯ ถวายเทพาจารย์ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่ทรงมอบความไว้วางพระทัยให้กับสถาบันวิทยบริการในการดำเนินการแปลงสื่อจากเทปคาสเซ็ท
- ◆ วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๓ เสด็จฯ ทรงเปิดห้องสมุดพร้อมปัญญา เรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง อำเภอกำแพงกระเจาน จังหวัดเพชรบุรีซึ่งเป็น “ห้องสมุดดิน” แห่งแรกของประเทศที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรมราชทัณฑ์ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

- ◆ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เสด็จฯ ทรงเปิด “อาคารมวงษาธิราชสนิท” ณ ศูนย์วิทยทรัพยากร ๒๕๕๓ เสด็จฯ ทรงเปิด “อาคารมวงษาธิราชสนิท” ณ ศูนย์วิทยทรัพยากร
- ◆ วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๔ เสด็จฯ ทรงเปิดสรรพศาสตร์สโมสร ณ อาคารมหาจักรีสิรินธร ชั้น ๒ ซึ่งเป็นห้องสมุดของศูนย์สารนิเทศมนุษยศาสตร์ (ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์)
- ◆ วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ เสด็จฯ ทรงเปิดศูนย์สัมพัทธ์วัฒนธรรมจีน สถาบันชงจื่อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ ศูนย์วิทยทรัพยากร
- ◆ วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เสด็จฯ ทรงเปิดแพรคลุมป้ายเทพบรรณรัตน์ศูนย์บรรณสารสนเทศทางการศึกษา ณ อาคารพระมิ่งขวัญการศึกษาไทย (ห้องสมุดคณะครุศาสตร์)
- ◆ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘ เสด็จฯ ทรงเปิดศูนย์ “เพชรรัตน” นิติทรัพยากร (ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์)

จากที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงเยี่ยมชมห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พระองค์เสด็จฯ ทรงเยี่ยมชมสำนักงานวิทยทรัพยากรหลายครั้ง ตั้งแต่หน่วยงานยังมีชื่อเดิมว่า สถาบันวิทยบริการ ศูนย์วิทยทรัพยากร และสำนักงานวิทยทรัพยากร ตามลำดับ ซึ่งสำนักงานฯ บันทึกจดจำไว้เป็นเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ ในการนี้เป็นการเยี่ยมชมห้องสมุดหนังสือหายาก ๒ ครั้งด้วยกัน

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๒๙ เสด็จฯ ทรงเยี่ยมชมสถาบันวิทยบริการ เป็นการส่วนพระองค์ โดย ดร.เกษม สุวรรณกุล อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชนิษฐา ตันทวีรัตน์ ผู้อำนวยการสถาบันวิทยบริการ เฝ้าฯ รับเสด็จและนำชมหอสมุดกลางศูนย์เอกสารประเทศไทย ศูนย์โสตทัศนศึกษากลาง รวมทั้ง Collection หนังสือหายาก ภายในห้องกรมพระจันทบุรีนฤนาถ ชั้น ๒

วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เสด็จฯ ทรงเปิดอาคารมวงษาธิราชสนิท ณ ชั้น ๖ ศูนย์วิทยทรัพยากร ทอดพระเนตรการแสดงผลชุดฤกษ์ดีดัดตน โดยนักแสดงจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ทรงเยี่ยมชมห้องกรมพระจันทบุรีนฤนาถซึ่งเป็นห้องสมุดหนังสือหายากส่วนพระองค์ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระจันทบุรีนฤนาถ ดันราชสกุลกิติยากร สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (พระอัยกา) ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจึงทรงเป็นพระปนัดดา (เหลน) ในพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ เดิมห้องกรมพระจันทบุรีนฤนาถ ตั้งอยู่ที่ชั้น ๒ ซึ่งทรง

เยี่ยมชมครั้งหนึ่งแล้วเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๙ ต่อมาย้ายมาอยู่ที่ชั้น ๖ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีสนพระทัยหนังสือหายากหลายเล่ม เช่น Mahabharata Volume ๑-๑๐ (มหาภารตะฉบับภาษาอังกฤษ) Le Mahavastu, text Sanskrit Volume ๑-๓ (คัมภีร์หนึ่งในพุทธศาสนาภาษาสันสกฤต) พระองค์มีพระราชดำรัสถามกับผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ อัครวิรุฬหการ คณบดีคณะอักษรศาสตร์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ร่ำไพ เปรมสมิทธิ์ ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยทรัพยากร ซึ่งเฝ้าฯ รับเสด็จอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้พระองค์ท่านสนพระทัยที่จะทอดพระเนตรหนังสือหายากอื่นๆ ภายในศูนย์มรดกภูมิปัญญา จุฬาฯ ด้วย แต่เนื่องจากไม่ปรากฏในหมายกำหนดการเสด็จทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอ คณะผู้เฝ้าฯ รับเสด็จจึงไม่สามารถจัดถวายได้ตามพระราชประสงค์

ทูลเกล้าฯ ถวายหนังสือหายากอิเล็กทรอนิกส์

ดังประจักษ์แล้วว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนพระทัยหนังสือและโปรดการศึกษาค้นคว้าเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับพุทธศาสนา ประวัติศาสตร์ กวีนิพนธ์ ศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ สำนักงานวิทยทรัพยากร โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์ร่ำไพ เปรมสมิทธิ์ เป็นผู้นำที่จุดประกายความคิดให้แก่บุคลากรของสำนักงานฯ และมอบหมายผู้เชี่ยวชาญการจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานฯ ได้ร่วมพลังกายและพลังใจในการแสดงความจงรักภักดีเนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ ด้วยการทูลเกล้าฯ ถวายหนังสือหายากอิเล็กทรอนิกส์จำนวน ๖๐ เล่ม เท่ากับพระชนมายุ ๖๐ พรรษา โดยพิจารณาเลือกสรรหนังสือหายากใน Collection ของสำนักงานวิทยทรัพยากร ที่มีเนื้อหาสาระตรงกับความสนพระทัย หนังสือหายากที่มีความพิเศษทางด้านการจัดพิมพ์ในโอกาสสำคัญเป็นต้นฉบับหรือคัมภีร์ของศาสตร์ต่างๆ เป็นหนังสือทรงคุณค่าที่ไม่ค่อยได้รับการกล่าวถึงหรือเข้าถึงตัวเล่มน้อยมาก หรือปัจจุบันหาตัวเล่มได้ยากแล้ว โดยจัดทำเป็นไฟล์ข้อมูลพร้อมบรรณานุกรมและสาระสังเขป ด้วยความตั้งใจเต็มเปี่ยมว่าพระองค์ท่านจะทรงใช้งานและเป็นประโยชน์ในการทรงงานต่าง ๆ รวมทั้ง เป็นการสร้าง

แรงบันดาลใจให้หน่วยงานมีความมุ่งมั่นในการสงวนรักษาและอนุรักษ์ต้นฉบับหนังสือหายากอันเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของชาติให้มีอายุการใช้งานยืนยาวมากขึ้นด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์วิภา เปรมสมิทธิ์ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายหนังสือหายากอิเล็กทรอนิกส์พร้อม iPad สีสันสวยงามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว นับเป็นเรื่องทันสมัยของการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลที่เป็นมิตรกับการอ่านสามารถเลือกอ่านหนังสือในรูปแบบ e-book ด้วยแอปพลิเคชัน iBooks ที่มีการจัดเรียงหนังสือบนชั้นวางหนังสือขอบเล่มไหน อยากอ่านเล่มใด ก็เพียงปลายนิ้วสัมผัสเพื่อดูรายละเอียดได้ทันที

รายชื่อหนังสือหายาก จำนวน ๖๐ เล่ม

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ปีที่พิมพ์
๑	ตำนานเครื่องมโหรีปี่พาทย์	๒๔๗๓
๒	ประชุมบทเพลงไทยเดิม	๒๔๙๘
๓	มัทนะพาธาหรือ ตำนานแห่งดอกกุหลาบ	๒๔๙๔
๔	พระบรมราชาธิบายเรื่องสามัคคี	๒๔๘๔
๕	หนังสือหลักราชการ	๒๔๕๗
๖	โคลงนิราศประลองยุทธ	๒๔๖๖
๗	บทละครเบิกโรงเรื่องตีกอล์ฟ	๒๔๖๔
๘	โคลงเลียงโต๊ะปีใหม่	๒๔๖๘
๙	วินิศวานิชคำฉันท์	๒๔๖๗
๑๐	มงคลสูตร คำฉันท์	๒๔๖๖
๑๑	สักระวาน่าหนาว	๒๔--
๑๒	คำฉันท์การคุณาคุณ	๒๔๖๘
๑๓	พระราชนิพนธ์โคลงสุภาสิต	๒๔๖๓
๑๔	เรื่อง ขอมดำดิน : แดงเรื่องตามตำนาน และสันนิษฐานโบราณคดี และเป็นบทกลอนละคร	๒๔๕๖
๑๕	บทเสภาเรื่องพญาราชวังสันกับสามัคคีเสวก	๒๔๖๘
๑๖	ชินกาลมาลี	๒๔๕๒
๑๗	ไตรภูมิโลกวินิจฉัย	๒๔๕๕
๑๘	มหาวงษ์ พงษาวดารลังกาทวีป ทั้งภาษาไทยและภาษาบาฬี เล่ม ๑	๒๔๕๔
๑๙	มหาวงษ์ พงษาวดารลังกาทวีป ทั้งภาษาไทยและภาษาบาฬี เล่ม ๒	๒๔๕๔
๒๐	มหาสุปัสสีชาดก	๒๔๖๗
๒๑	A History of Buddhism in Siam	๑๙๖๕/๒๕๐๘

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ปีที่พิมพ์
๒๒	Buddhism in Thailand	๑๙๕๕/๒๕๔๘
๒๓	พงศาวดารล้านช้าง	๒๔๗๓
๒๔	พงษาวดารกรุงศรีอยุธยา ภาษามคธ แล คำแปล	๒๔๕๔
๒๕	พระราชพงศาวดารมอญ พม่า	๒๔๔๒
๒๖	ประชุมพงษาวดาร ภาคที่ ๑๐ เรื่องราชวงศ์จักรี พงษาวดาร เมืองน่าน	๒๔๖๑
๒๗	ประชุมพงษาวดาร ภาคที่ ๑๑ เรื่องพงษาวดารเมืองหลวงพระบาง	๒๔๖๒
๒๘	ประชุมพงษาวดาร ภาคที่ ๑๖ พงษาวดารเมืองพระตะบอง	๒๔๖๒
๒๙	ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๒๘ เรื่องพงศาวดารญวน แลประวัติ พระนาบีมะหมัด	๒๔๖๖
๓๐	ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๕๕ พงศาวดารและโบราณวัตถุสถาน ในเกาะชวา	๒๔๗๓
๓๑	ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ ๗๒ ตำนานเมืองสุวรรณโคฒคำ	๒๔๘๒
๓๒	เรื่องไปลังกาทวีป	๒๔๖๙
๓๓	นิราสนครวัด	๒๔๖๘
๓๔	พงษาวดารราชินิกุลบางช้าง	๒๔๕๗
๓๕	อธิบายราชินิกุลบางช้าง ฉบับชำระใหม่	๒๔๗๑
๓๖	เรื่องสมเด็จพระบรมศพ คือ จดหมายเหตุงานพระเมรุครั้งกรุงเก่า	๒๔๕๙
๓๗	ตำนานกฎหมายเมืองไทย	๒๔๗๓
๓๘	ไทย	๒๔๘๒
๓๙	ไทยในสมัยสร้างชาติ	๒๔๘๔
๔๐	ตำนานสภากาชาดสยาม	๒๔๖๘
๔๑	ตำนานสภากาชาดสยาม ตอนที่ ๑-๒	๒๕๑๐
๔๒	ตำราสรรพคุณยา	๒๔๖๒
๔๓	ตำรายาพระองค์เจ้าสายสนิทวงศ์	๒๔๕๙
๔๔	ตำราพระโอสถพระนารายณ์	๒๔๖๐
๔๕	กันป่วย	๒๔๕๖
๔๖	ตำราพระคชลักษณ์ กับ ราชทินนามพระยาช้างแก้วกรุงสยาม	๒๔๗๑
๔๗	ตำราพืชน้ำ	๒๔๖๖

ลำดับที่	ชื่อเรื่อง	ปีที่พิมพ์
๔๘	ตำรายุทธศาสตร์	๒๔๗๐
๔๙	พระบรมราชาธิบายพระบาท สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว วิธีใหม่สำหรับใช้สระและเขียนหนังสือไทย	๒๔๖๐
๕๐	ตำนานอักษรไทย	๒๔๖๘
๕๑	มะหีจินดา	๒๔๔๔
๕๒	โคลงจินตามณี	๒๔๕๙
๕๓	พรรณพฤษากับสัตวภิธาน	๒๔๗๑
๕๔	เพลงขอทาน	๒๔๙๐-๒๔๙๕
๕๕	แบบเรียนศัพท์บาฬีแปลง	๒๔๔๕
๕๖	โคลงสุภาสิตใหม่	๒๔๕๕
๕๗	ประชุมสุภาสิตเขมร	๒๔๖๗
๕๘	กลบทสิริวิบูลกิตติชาติดก	๒๔๕๗
๕๙	อิลราชคำฉันท์	๒๔๕๖
๖๐	ที่รฤกในการพระบรมศพ สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พระพันปีหลวง	๒๔๖๓

ร้อยเรียงเรื่องราวตามตัวเล่ม

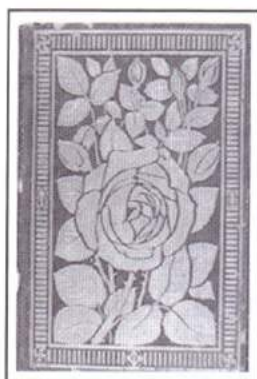
ตำนานเครื่องมือหรีปีพาทย์. โรงพิมพ์อักษรนิติ. ๒๔๗๓.

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ พระนิพนธ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๑ ฉบับพิมพ์ครั้งแรกนั้นชาวต่างประเทศ ได้นำไปแปลเป็นภาษาฝรั่งเศสที่เมืองไซ่ง่อน และภาษาดัตช์ที่กรุงเฮก ฉบับนี้เป็นฉบับชำระใหม่และแปลเป็นภาษาอังกฤษอธิบายตำนาน เครื่องมโหรี เครื่องปีพาทย์ กลองแขก ซอและแคน พร้อมภาพประกอบ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์ พระราชทานในงานพระราชทานเพลิงศพคุณหญิงมโนปกรณ์นิติธาดา

ประชุมบทเพลงไทยเดิม. กรมศิลปากร. ๒๔๙๘.

รวบรวมบทลำนำต่างๆ อันเป็นเนื้อร้องเพลงไทยแต่โบราณ ภาคที่หนึ่ง ๒๒ บท ภาคที่สอง ๒๑ บท รวมเป็น ๔๓ บท พร้อมแจ้งชื่อผู้แต่ง และแหล่งที่มาทุกบท เช่น บทโน้ตภาพเรื่องขุนช้างขุนแผน บทในบทละครเรื่องอิเหนา เป็นต้น ประกอบด้วยเพลงพม่าห้าท่อน พระยาโคตร จรเข้หางยาว ทะแย บุษลิน เขมรปี่แก้วใบโคล้ง พระอาทิตย์ชิงดวง เพลงยาว ภิรมย์สุรางค์ ย่องหงิด วรเชษฐ์ สาวน้อยเล่นน้ำ และอื่นๆ

มัทนะพาธาหรือตำนานแห่งดอกกุหลาบ. โรงพิมพ์อักษรนิติ. ๒๔๙๔.

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์บทละครพูดคำฉันท์ ๕ องค์เรื่องมัทนะพาธา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๖ ทรงใช้เวลาเพียง ๔๗ วัน เป็นช่วงเวลาที่ทรงพระประชวรขณะประทับอยู่ที่พระราชวังพญาไทได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่ามีความดีเด่นที่แสดงคุณค่าทางวรรณศิลป์อย่างครบถ้วน ฉบับพิมพ์ปี ๒๔๙๔ มีหน้าปกแบบธรรมดา ไม่มีลวดลาย เนื้อหามีทั้งฉันทภาษาไทยและฉันทภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นพระราชนิพนธ์สุดท้ายของพระองค์ก่อนเสด็จสวรรคต และทรงแปลถึงองค์ที่ ๔ เพียงบางส่วนค้างไว้ยังไม่จบ

นิราศนครวัด. โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร. ๒๔๖๘.

เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๗ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เสด็จส่วนพระองค์ไปยังกัมพูชา โดยทางเรือ ทรงเล่าถึงการเดินทางและสิ่งที่ได้พบเห็นในกัมพูชา ตามลำดับเวลาที่ได้เสด็จไป และเสด็จกลับประเทศไทยเมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๗ เป็นนิราศโบราณเรื่องเดียวที่แต่งคำประพันธ์เป็นร้อยแก้วส่วนที่เป็นกลอนนิราศนครวัดนั้นอยู่ตอนต้นของเรื่อง และให้ความรู้ในด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี

ตำรายุทธศาสตร์. กรมยุทธการทหารบก. ๒๔๗๐.

เรียบเรียงโดยนายพันโทพระศรีสิทธิสงคราม และนายพันตรี พระสงครามภักดีเพื่อใช้ทางการศึกษาในโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ว่าด้วยลักษณะแห่งสงคราม การใช้กำลังรบในทางยุทธศาสตร์ การเรียบเรียงใช้หลักจากตำราเดิมของกรมหลวงพิศณุโลกประชานารถ และพระภวนารถนฤบาล รวมทั้งพงศาวดารของชาติไทย โดยมุ่งให้ ตำรานี้เป็นประโยชน์แก่ชาติไทยไม่ใช่เป็นการแปลเนื้อหาจากตำรา ของต่างประเทศ

มะณีจินดา. โรงพิมพ์ศิริเจริญ. ๒๔๔๔.

หน้าปกใช้ชื่อว่าจินดามณี หน้าปกในใช้ชื่อเรื่องมะณีจินดา หนังสือปฐม ก กา แจกลูกอักษร ฤาจินดามณี ปดมมาลา แลปทานุกรม แลกบทต่างๆ เป็นลักษณะแบบเรียนเริ่มต้นด้วยพยัญชนะ เรียงเป็น วรรณคดีตามฐานที่เกิด แจกลูกแม่ ก กา ถึงแม่เกย เริ่มตั้งแต่ ก ถึง ฮ แจก ลูกครบทุกตัว และแต่งคำกลอนประกอบเรื่อง สำหรับอ่านเทียบแม่ ต่างๆ ช่วยให้ผู้ศึกษาอ่านแตกฉานและจดจำได้ง่าย

เพลงชอาน. โรงพิมพ์ราษฎร์เจริญ. ๒๔๔๐, ๒๔๔๕.

วรรณกรรมวัดเกาะ จัดพิมพ์โดยโรงพิมพ์ราษฎร์เจริญ เป็น เพลงพื้นบ้านชนิดหนึ่งมีมาตั้งแต่โบราณ เป็นเพลงที่วณพกใช้ร้องเล่า นิทาน เพื่อขอแลกเปลี่ยนเป็นเงินหรือสิ่งของเนื้อหาเป็นเรื่องนิทาน ชาดกจักรๆ วงศ์ๆ ก่อนร้องจะมีการโหมโรง คือ มีบทเกริ่น เนื้อร้อง เป็นกลอน เล่มนี้รวม ๔ เรื่องไว้ด้วยกัน คือ พระยาฉันทันต์ ลักษณะวงศ์ ตอนม้าวพราหมณ์ จันทโครบ และพระสุทนต์

ตำราสรรพคุณยา. โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร. ๒๔๖๒.

พระนิพนธ์ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงศาธิราชสนิท ผู้ทรงได้รับการยกย่องนับถือว่าเป็นแพทยจารย์ในการแพทย์ไทย ทรงค้นคว้า รวบรวม และอธิบายถึงสรรพคุณยาสมุนไพรไทยอย่างละเอียด ด้วยภาษาที่ง่ายและชัดเจน จำนวน ๑๖๖ ชนิด เช่น สมอ มะขามป้อม ตริผลา เบญจกูล มหาหิงคุ์ ลิ้นทเล เทียนแดง สะค้าน ดีปลี อบเชย ลูกจันทน์แลกานพลู เป็นต้น

อธิบายราชินิกุลบางช้าง ฉบับชำระใหม่. โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร. ๒๔๗๑.

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงเรียบเรียงและรวบรวมบัญชีราชินิกุลเพิ่มเติมจากฉบับพิมพ์สมัยรัชกาลที่ ๒ และฉบับพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงศาธิราชสนิท โดยลำดับพระญาติวงศ์สายตรงของสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี พระบรมราชชนนีในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระยาไพบูลย์สมบัติ (เดช บุนนาค) กับเจ้าพระยาพิชัยญาติ (ตัน บุนนาค) จัดพิมพ์อุทิศถวายสนองพระคุณสมเด็จพระปิตุจฉาเจ้า สุขุมการุณศรีพระเจ้าอัครราชเทวี

ผู้เขียนได้ร้อยเรียงเรื่องราวตามตัวเล่มเป็นตัวอย่างจำนวน ๙ เล่ม ผู้สนใจสามารถสืบค้นหนังสือหายากอิเล็กทรอนิกส์ทั้ง ๖๐ เล่ม ได้จากเว็บไซต์สำนักงานวิทยทรัพยากร ที่ <http://www.car.chula.ac.th> หรือสืบค้นจากฐานข้อมูลห้องสมุด Chulalinet ที่ <http://library.car.chula.ac.th> ตลอดจน บริษัท อู๊คบี จำกัด (Ookbee) ได้ร่วมพัฒนาการอ่านออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันคลังความรู้เฉลิมพระเกียรติเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ไปสู่สาธารณชนอย่างกว้างขวางต่อไป

ชาวจุฬาฯ รวมใจภักดี

สำนักงานวิทยทรัพยากรมีความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น จึงไม่เพียงแต่การทูลเกล้าฯ ถวายหนังสือหายากอิเล็กทรอนิกส์ยังได้จัดกิจกรรมเทิดพระเกียรติหลายเรื่องราวชวนให้ติดตามดังนี้

◆ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ อัครวิรุฬหการ คณบดีคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์รา โพธิ์สมิทธิ์ ร่วมเป็นประธานในพิธีเปิดนิทรรศการ “พระกรุณาธิคุณอดุลย์คำ ต่อห้องสมุดจุฬาฯ และน่านฟ้าวรรณกรรม” ณ ชั้น ๑ สำนักงานวิทยทรัพยากรในวันงานมีการเปิดตัวแนะนำเทพาจารย์รูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (เดิมเป็นเทพศาสเทียของพระองค์ท่านที่บันทึกเสียงอาจารย์ผู้สอนไว้) สำนักงานวิทยทรัพยากรดำเนิน

การแปลงสื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้นำส่งคืนต้นฉบับเดิมและทูลเกล้าฯ ถวายเทพาจารย์เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๑ ทั้งนี้ ได้รับพระราชทานพระราชานุญาตให้จัดบริการเทพาจารย์นั้นแก่ผู้สนใจได้ภายในหน่วยงานซึ่งสำนักงานวิทยทรัพยากรน้อมรับพระราชานุญาตมาดำเนินการเป็นแห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศไทย

◆ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์ไพ เปรมสมิทธิ์ ร่วมเผยแพร่ความรู้ในรายการหยิบมาถกยกมาคุยเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจด้านการพัฒนาห้องสมุดและการรู้หนังสือออกอากาศทางสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

◆ การประชุมวิชาการสำนักงานวิทยทรัพยากรประจำปี ๒๕๕๘ เรื่อง ก้าวไปด้วยกัน (Library 2015 : Together We Go) วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ณ โรงแรมโนมา กรุงเทพฯ ได้จัดปาฐกถาพิเศษเฉลิมพระเกียรติ เรื่อง “ชั่วชีวัน ฉันทอ่านได้ไม่เบื่อเลย” โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพนธ์ อัครวิรุฬหการ และการแสดงขับร้องบทเพลงพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ขับชาน โดย คุณชัยทัต โสพระขรรค์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากกิจกรรมเกิดพระเกียรติและเผยแพร่พระเกียรติคุณสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมีต่อสำนักงานวิทยทรัพยากร และห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้นทุกๆ คนได้รับรู้ชื่นชม และขออน้อมนำพระจริยวัตรของพระองค์เป็นต้นทางความคิดในการริเริ่ม พัฒนา สนับสนุน ส่งเสริม และสร้างสรรค์สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดไป

บรรณานุกรม

“ฉันชอบอ่านหนังสือ” นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.

(๒๕๓๔). กรุงเทพฯ: สถาบันวิทยาการ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เฉลิมพระเกียรติ และรวมพระราชนิพนธ์ (พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๒๐) สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา

เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี. (๒๕๒๑). กรุงเทพฯ:

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด.

เรียงร้อยบรรณสารศิลปากรในรอบศตวรรษ. (๒๕๕๕). กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.

สำนักงานวิทยทรัพยากร. (๒๕๕๘). สืบค้นเมื่อ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘. URL: <http://www.car.chula.ac.th>

ศิลปะการตั้งชื่อพระราชนิพนธ์สารคดีเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

วรมธ โกศลวัฒน์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศหลายวาระเพื่อปฏิบัติพระราชกรณียกิจที่สร้างคุณูปการแก่ประเทศชาติและประชาชนชาวไทย การเสด็จพระราชดำเนินแต่ละครั้งได้ทรงศึกษาสรรพวิทยาการหลายสาขาเพื่อนำมาปรับใช้ กลั่นกรองเป็นข้อมูลประกอบพระราชวินิจฉัยในการทรงงาน ที่สำคัญ ทรงเผยแพร่ข้อมูลและประสบการณ์ที่ได้ทอดพระเนตรและมีผู้ถวายข้อมูลจากการเสด็จพระราชดำเนินในรูปแบบของสารคดีบันทึกการเดินทางที่เต็มไปด้วย 'สาระ' จากความรู้ที่พระราชทานเป็น 'อาหารสมอง' แก่ผู้อ่าน และ 'สุนทรีย์' จากสำนวนภาษาและลีลาการพระราชนิพนธ์ที่สูกสนาน รวมไปถึง "ชื่อ" ของพระราชนิพนธ์ที่เปี่ยมด้วยศิลปะทั้งภาษาวรรณศิลป์ และการสื่อความหมายที่สร้างความประทับใจโดยทั่วหน้า

การจัดทำโครงการศิลปะการตั้งชื่อพระราชนิพนธ์สารคดีเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นหนึ่งในกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรเพิ่มพูนประสบการณ์สำหรับนักเรียนในโครงการพัฒนาความสามารถพิเศษด้านภาษาไทย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาโครงการดังกล่าว ได้จัดแสดงในนิทรรศการ 77 ปี เตรียมอุดมศึกษาวิชาการ ระหว่างวันที่ 26-27 ธันวาคม พ.ศ. 2557 ณ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

Art of naming on the travel documentary book title of H.R.H Princess Maha Chakri Sinrindhorn

Warramaeth Kosalwat

Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn paid royal visit in various countries several times in order to perform royal duties. All of them have made significant contributions to our nation and the people of Thailand. In every visit she has studied each branches of knowledge clearly and uses them as information to apply and support her field of interest. Moreover Her Royal Highness also wish to public those knowledge and experience she has been collecting in to a journal documentary. The document is full of "utility" from the knowledge bestowed as brain food as well as her richness of aesthetic way of writing. Last but not least the name not only celebrates the auspicious artistic and literary language but also has an unbelievable impressive meaning.

Art of Naming on the Travel Documentary Book Title of H.R.H Princess Maha Chakri Sinrindhorn is one of learning activities in the enrichment program for Gifted Thai student of Triam Udom Suksa School. This project was exhibited in 77th Anniversary: Triam Udom Suksa Open House Exposition on 26th - 27th December 2014 at Triam Udom Suksa School.

ศิลปะการตั้งชื่อพระราชนิพนธ์สารคดีเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

วรเมธ โกศลวัฒน์*

บทนำ

เป็นระยะเวลายาวนานกว่า 40 ปี ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศเพื่อเจริญสัมพันธไมตรีและปฏิบัติพระราชกิจต่างๆ ทั้งทางราชการ และส่วนพระองค์ทั้งที่ทรงเป็นผู้แทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ หรือตามคำกราบบังคมทูลเชิญเสด็จพระราชดำเนินจากประเทศต่างๆ

การเสด็จพระราชดำเนินในแต่ละครั้งนอกจากจะเป็นการเจริญสัมพันธไมตรีกับชาติต่างๆ ทั่วทุกภูมิภาคของโลกแล้ว ยังทรงแสวงหาวิทยาการและศิลปศาสตร์ ทั้งด้านศิลปวัฒนธรรม ชนบทรรมเนียม ประเพณี ภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงพัฒนาการในด้านต่างๆ เพื่อจะทรงนำมาปรับใช้ กลับทรงเป็นข้อมูลประกอบพระราชวินิจฉัยในการทรงงาน ทั้งยังทรงเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับรู้ใน ลักษณะสารคดีบันทึกการเดินทาง โดยพิมพ์เผยแพร่ในรูปแบบหนังสือจำนวนทั้งสิ้น 54 เรื่อง รวมถึงบทความอีกหลายชิ้น นับตั้งแต่บทความ “การเดินทางไปร่วมพิธีพระศพพระเจ้ากุสตาฟที่ 6 อุดอล์ฟ แห่งประเทศสวีเดน” ที่พระราชทานให้ ‘อักษรศาสตร์พิจารณา’ เผยแพร่ใน พ.ศ. 2516 เรื่อยมาจนถึง “พินาชา ไต้อาหาร” ใน พ.ศ. 2552 จึงอาจกล่าวได้ว่า ในบรรดาพระราชนิพนธ์นานาประเภทของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีนั้น พระราชนิพนธ์สารคดีชุดเสด็จพระราชดำเนิน เยือนต่างประเทศมีจำนวนมากที่สุด

การถ่ายทอดพระประสบการณ์จากการเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศนั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ในหนังสือ “ปริศนาดวงดาว” (2532) ความว่า

...หมูนี่มีเหตุให้ออกนอกประเทศทุกปี แต่ครั้งก็พยายามจะเขียนเรื่องให้ทุกคนที่สนใจได้อ่าน ฉันทึ่งมากใจที่จะเขียนเพราะเขียนแล้วตัวเองได้ความรู้ ได้ทบทวนสิ่งที่ได้ไปพบเห็น เรื่องไหนไปดูแล้ว ยังไม่เข้าใจชัดเจนก็ได้ค้นคว้าไถ่ถามเพิ่มเติม...ฉันตั้งใจยิ่งขึ้นไปอีกเมื่อได้ทราบว่ามีคนอ่านหนังสือที่เขียน บางคนอ่านละเอียด เมื่อพบที่ผิดพลาดก็ทักท้วงมา ถึงจะไม่มีโอกาสแก้ไขก็ทำให้ฉันมีความรู้เพิ่มขึ้น ท่านผู้รักกรุณาให้ข้อมูลเพิ่มเติม...

เป็นที่ทราบกันดีกว่าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระอัจฉริยภาพ อย่างหาที่เปรียบมิได้ทางด้านอักษรศาสตร์ ดังจะเห็นได้จากพระราชนิพนธ์ต่างๆ ทั้งร้อยแก้วร้อยกรอง ที่เต็มไปด้วย ‘สาระ’ ที่น่าศึกษาและน่าสนใจ และ ‘สุนทรีย์’ ที่ชวนให้เพลิดเพลินอย่างไม่รู้เบื่อ สาระและ

*นักเรียนในโครงการพัฒนาความสามารถพิเศษด้านภาษาไทย รุ่นที่ 11 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

สุนทรียะเหล่านี้ ได้แฝงไว้ในพระราชนิพนธ์สารคดีเสด็จฯ เยือนต่างประเทศอย่างครบถ้วน ทั้งเนื้อหา การเสด็จพระราชดำเนินไปยังสถานที่ต่างๆ เกร็ดความรู้ที่น่าสนใจ พระอารมณ์ขัน ลีลาการใช้ภาษา อย่างเป็นกันเองที่รวมไปถึง ‘ชื่อ’ ของพระราชนิพนธ์ด้วย

ศิลปะการตั้งชื่อในสารคดี

‘ชื่อ’ ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของสารคดี ถ้าสารคดีมีชื่อที่โดดเด่นและน่าสนใจแล้วสารคดีนั้นจะสามารถดึงดูดผู้อ่านให้สนใจอ่านเนื้อหาของสารคดีด้วยความเพลิดเพลิน เป็นที่น่าสังเกตว่า ‘ชื่อ’ ของพระราชนิพนธ์สารคดีเสด็จฯ เยือนต่างประเทศนั้น มีความงดงามทั้ง ‘สุนทรียะ’ คือการใช้ภาษาวรรณศิลป์และเปี่ยมด้วย ‘สาระ’ คือการที่ทรงสื่อให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจสิ่งที่ได้ทรงพบเห็นในประเทศที่เสด็จพระราชดำเนินและทัศนะส่วนพระองค์เกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนิน ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะการตั้งชื่อโดยใช้วรรณศิลป์

ลักษณะการตั้งชื่อโดยใช้วรรณศิลป์ในภาษาปรากฏให้เห็นเด่นชัดมากที่สุดในชื่อหนังสือสารคดีชุดเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คือการใช้สัมผัสสระและพยัญชนะที่งดงามด้วยเสียงคำและความหมาย อาทิ พืชภาษา ได้อาหาร มุ่งไกล ในรอยทราย เย็นสบายชาน้ำ ลัดฟ้า ล่าวิชาหาอาจารย์ ลุยป่าฝ่าฝน ฯลฯ หลายต่อหลายครั้ง ทรงนำ “ภาพพจน์สัญลักษณ์” เช่น สัตว์หรือดอกไม้ประจำชาติของประเทศที่เสด็จพระราชดำเนินมาเป็นชื่อสารคดี ดังจะเห็นได้จากพระราชนิพนธ์เรื่อง “ชมช่อมาลดี” ซึ่งเป็นบันทึกการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐอินโดนีเซียใน พ.ศ. 2527 มูลเหตุของชื่อ “ชมช่อมาลดี” ได้ทรงเล่าไว้ในบท ‘บอกกล่าวเสียก่อน’ ดังนี้

...ข้าพเจ้าขออธิบายไว้ตอนนี้เลยว่า ดอกมาลดี คือ ดอกมะลิ มีผู้บอกข้าพเจ้าว่าอินโดนีเซียถือดอกมะลิเป็นดอกไม้ประจำชาติเขามีวิธีจัดดอกมะลิเป็นช่อในรูปลักษณะต่างๆ ที่น่าดูน่าชมการเดินทางไป “ชมช่อมาลดี” ของข้าพเจ้าในครั้งนี้ คือการไปชมวัฒนธรรมอันงดงามของประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีทั้งความคล้ายคลึงและความแตกต่างกับวัฒนธรรมไทยเรา เปรียบเสมือนได้ชมดอกไม้ชนิดหนึ่งที่เรามีเหมือนกัน แต่เรียกชื่อและมีวิธีการจัดที่แตกต่างกัน...

การใช้โวหารภาพพจน์อีกลักษณะหนึ่งที่ปรากฏให้เห็นคือการใช้ “ภาพพจน์ปรพากย์” คือการกล่าวในทางตรงกันข้ามดังที่เห็นในชื่อพระราชนิพนธ์เรื่อง “แอนตาร์กติกา: หนาวหนาวร้อน” ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชนิพนธ์ไว้เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐนิวซีแลนด์และทวีปแอนตาร์กติกาใน พ.ศ. 2536 ที่มาของชื่อพระราชนิพนธ์ “แอนตาร์กติกา: หนาวหนาวร้อน” ได้ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ว่า

...ได้ดูภาพยนตร์สารคดีในโทรทัศน์ชุด From Pole to Pole, Great Explorers ทำให้ฉันอยากไปบ้าง แต่ก็รู้ว่าเป็นไปไม่ได้เพราะข้าพเจ้าไม่อดทนพอและไม่มีเวลาพอ จึงได้แต่คุยเล่น พูดต้ออาจารย์สารสิน ผู้ซึ่งเป็นอธิบดีกรมอเมริกาและแปซิฟิก กระทรวงการต่างประเทศ บอกว่าอาจจะเป็นไปได้ และได้ลอง

หารีอกับเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาและนิวซีแลนด์ ได้ความว่ารัฐบาลนิวซีแลนด์สามารถจัดให้ข้าพเจ้าไปแอนตาร์กติกาได้ แต่ต้องเป็นเดือนพฤศจิกายนซึ่งเป็นต้นฤดูร้อนของเขา...

ชื่อพระราชนิพนธ์ “แอนตาร์กติกา: หนาพรหรรษา” แสดงให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถด้านภาษาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงใช้ภาพพจน์ปรพากย์ในชื่อพระราชนิพนธ์โดยทรงนำคำที่มีความหมายตรงกันข้าม คือ ‘หนาพร’ กับ ‘หรรษา’ มาเข้าคู่กันเพื่อเปรียบเทียบให้เกิดภาพที่ชัดเจนเข้าใจง่ายและเกี่ยวข้องกับสอคล้องกับเนื้อหาโดยตรง

การตั้งชื่อสารคดีนอกจากจะใช้โวหารภาพพจน์ที่สละสลวยแล้ว การใช้ภาษาประจำชาติของประเทศที่เสด็จพระราชดำเนินยังส่งผลให้ชื่อของสารคดีน่าสนใจและงดงาม แสดงให้เห็นถึงความผูกพันอย่างแน่นแฟ้นขององค์ผู้พระราชนิพนธ์ที่มีต่อประเทศนั้นตั้งชื่อของสารคดีบันทึกการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวอย่างเป็นทางการใน พ.ศ. 2533 ที่พระราชทานชื่อไว้ว่า “เบิ่งบ่ทัน เบิ่งบ่หมด” มีความหมายว่า ดูไม่ทัน ดูไม่หมด ดูไม่ครบถ้วน สะท้อนถึงความสนพระราชมหุทัยในประเทศลาวที่มีมากเกินกว่าเวลาในการเสด็จพระราชดำเนินเยือน ทำให้ไม่อาจทอดพระเนตรสิ่งต่าง ๆ ได้ครบถ้วน อันเป็นความรู้สึกถึงเสียดายแฝงอยู่ในชื่อเรื่อง ดังที่ทรงเล่าไว้ในตอนสุดท้ายของพระราชนิพนธ์ว่า

...สำหรับท่านผู้อ่านก็ต้องขอยกย และขอแก้ตัวที่ข้อมูลเกี่ยวกับลาวไม่สู้จะครบถ้วน เนื่องจากตอนเขียนก็ต้องเร่งรีบให้เสร็จ ๆ ไป เนื่องจากยังมีเรื่องอื่นที่จะต้องเขียนรายงานอีกเรื่องหนึ่ง นอกจากนั้นข้าพเจ้ายังอุตริตีพิมพ์เอง แถมยังจะต้องเตรียมตัวรับเปิดภาคเรียนใหม่ ด้านการเก็บข้อมูลนั้นก็ไม่ได้ข้อมูลครบถ้วน ที่จดเอามากก็ไม่เพียงพอ บางอย่างก็เจ็บใจตัวเองที่ไม่ได้ซักถามสิ่งที่ควรสงสัยไว้ เพิ่งมาสงสัยตอนลงมือเขียน ทำให้เรื่องอาจจะไม่สนุกถึงใจท่านผู้อ่านทั้งลาวและไทย ก็เห็นจะต้องแก้ตัวตามชื่อเรื่องที่ว่า “เบิ่งบ่ทัน เบิ่งบ่หมด”...

วิธีการหนึ่งที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงดึงดูดให้ผู้อ่านสนใจสารคดีผ่านการตั้งชื่อสารคดีนั้น คือ การใช้ “จินตภาพ” ให้ผู้อ่านเกิดความคิดและจินตนาการเกี่ยวกับเนื้อหาของสารคดี ลักษณะการใช้จินตภาพในชื่อเรื่อง ปรากฏให้เห็นในเรื่อง “เกล็ดหิมะในสายหมอก” ที่ทรงพระราชนิพนธ์ไว้เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน ใน พ.ศ. 2537 เพื่อทรงศึกษาเกี่ยวกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน ซึ่งมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ชนชาติจีนจวบจนปัจจุบัน

ในหนังสือ “เทพรัตนทัศนา” ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาดา อารัมเษ อารัมภีร์ ได้อธิบายเกี่ยวกับความงดงามของ “เกล็ดหิมะในสายหมอก” ไว้ดังนี้

....ชื่อ ‘เกล็ดหิมะในสายหมอก’ มีความงดงามในการเรียงร้อยถ้อยคำให้สัมพันธ์กับจินตนาการและอารมณ์ความรู้สึกเกี่ยวกับ ‘อุซง’ หรือเกล็ดน้ำแข็งที่แต่งแต้มเป็นประกายวาววับแก่งด้นไม้ในฤดูหนาวท่ามกลางหมอกควันสีขาวจางจากลำน้ำ ให้ความรู้สึกอ่อนคลายแก่ทุกผู้ที่อยู่ในบรรยากาศเยือกเย็นซึ่งทรงพบเห็นระหว่างเดินทางไปยังเมืองจีหลินทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน

ศิลปะในการตั้งชื่อข้างต้น สื่อให้เห็นถึงการประสานภาพที่ปรากฏต่อสายตาให้เป็นเอกภาพกับภาพในความคิดและจินตนาการ ชวนให้ผู้อ่านนึกถึงความสวยงามของ ‘เกล็ดหิมะในสายหมอก’ และทำให้เกิดความต้องการที่จะเปิดดูเนื้อหาภายในต่อไป...

ลักษณะการตั้งชื่อโดยสื่อความหมายผ่านสารัตถะการเสด็จพระราชดำเนิน

นอกจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจะทรงใช้วรรณศิลป์ทั้งงดงามและสละสลวยในชื่อหนังสือพระราชนิพนธ์แล้ว ชื่อเรื่องที่ตั้งชื่อให้เห็นสารัตถะ คือ เนื้อหาสาระและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเทศและดินแดนที่เสด็จพระราชดำเนินยังปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัด เห็นได้จากที่ทรงนำเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในประเทศนั้น ๆ ช่วงเวลาเดียวกับที่เสด็จพระราชดำเนินมาเป็นชื่อสารคดี เช่น พระราชนิพนธ์เรื่อง “เบอร์ลินสิ้นกำแพง” ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสื่อถึงเหตุการณ์การทำลายกำแพงเบอร์ลิน ใน พ.ศ. 2532 นำไปสู่การรวมชาติของสาธารณรัฐเยอรมนี (เยอรมนีตะวันตก) และสาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมนี (เยอรมนีตะวันออก) การเสด็จพระราชดำเนินครั้งนี้เกิดขึ้นใน พ.ศ. 2535 ไม่นานนักหลังจากการสิ้นสุดของกำแพงเบอร์ลินและรวมชาติ เยอรมนีในพระราชนิพนธ์เล่มดังกล่าว ทรงแสดงทัศนะเกี่ยวกับการรวมชาติไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

...การรวมประเทศเช่นนี้เป็นลักษณะเฉพาะที่เราคงจะเข้าใจยากถ้าไม่ได้ศึกษามาจริงจัง เพราะไม่ใช่เป็นการเปลี่ยนระบบตามจังหวะความสามารถของตนเหมือนประเทศสังคมนิยมต่าง ๆ ที่เปลี่ยนระบบแต่ในช่วงเวลาเดียวคนตะวันออกก็ต้องทำตามกฎระเบียบอันเคร่งครัดที่ตนไม่เคยชิน...

นอกจากนี้ยังทรงเล่าถึงทัศนะของชาวเยอรมันหลังจาก ‘เบอร์ลินสิ้นกำแพง’ ไว้ว่า

...ขณะนี้เห็นมีบ้านจั่นเต็มไปหมด คงเป็นเมืองที่มีการก่อสร้างมากที่สุดในยุโรป มีโครงการพัฒนาใหม่ ๆ มาก การรวมตะวันออกตะวันตกเข้าด้วยกันมีปัญหาเพราะว่าแยกกันนานแล้ว ยังมีความแตกต่างเรื่องสังคม เรื่องความคิด ไม่เฉพาะแต่เรื่องการเมืองเท่านั้น ตะวันออกเคยใช้การปกครองแบบเบ็ดเสร็จ (totalitarianism) ในด้านแนวคิดทางกฎหมายและอื่น ๆ ในถนนเดียวกันคนละฟากกำแพงก็ต่างกัน เมื่อเปิดกำแพงออกมาตำรวจสองด้านก็ได้รับเงินเดือนต่างกัน ปัญหาทางเศรษฐกิจยาก ถือเป็นโอกาสดี เป็นการท้าทายให้มาร่วมกันสร้างอนาคตที่ดี...

ลักษณะการสื่อความหมายอีกประการหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงพระอารมณ์ขันของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คือ การที่ทรงเปลี่ยนชื่อเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่มีความสำคัญของประเทศนั้น ๆ ในชื่อพระราชนิพนธ์ ดังจะเห็นได้จากชื่อพระราชนิพนธ์ “ไทยเที่ยวพม่า” ที่ทรงเปลี่ยนชื่อพงศาวดาร “ไทยรบพม่า” พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทั้งยังทรงมีพระราชอธิบายเกี่ยวกับชื่อพระราชนิพนธ์ “ไทยเที่ยวพม่า” ดังนี้

...เป็นเรื่องที่คนไทยไปเที่ยวชมบ้านเมืองพม่าแล้วมาเล่าสู่กันฟังเลียนแบบชื่อเรื่อง “ไทยรบพม่า” ที่อ่านมาเดี๋ยวนั้น ชื่นใจ ลองนึกดูเห็นว่าการที่ประเทศจะเป็นมิตรหรือเป็นข้าศึกกันนั้น ก็ย่อมมีเหตุปัจจัยอันมีองค์ประกอบต่าง ๆ ถ้าผลประโยชน์ความต้องการขัดแย้งกันอาจเป็นอริรบพุ่งกันได้ ถ้าเหตุปัจจัย

ก็อยู่ด้วยกันก็จะเกิดความเป็นมิตร ถ้าเหตุปัจจัยเปลี่ยนแปลงไป รูปแบบความสัมพันธ์ก็จะเปลี่ยนไปด้วย พม่าและไทยเป็นตัวอย่างที่ดี แม้เคยเป็นคู่สงครามกันมาก่อน บัดนี้ก็มีมิตรต่อกัน ตลอด 11 วัน ข้าพเจ้า รู้สึกว่าวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศ มีความคล้ายคลึงกัน ประชาชนก็คล้าย ๆ กัน จึงควรที่จะร่วมมือกัน เพื่อให้เกิดสันติสุข ความเจริญรุ่งเรืองของทั้งสองประเทศและทั้งภูมิภาค เรื่องสงครามในอดีตก็พึงระลึกไว้เพียงเพื่อให้ชนรุ่นหลังได้สำนึกตระหนักถึงความยากลำบากของบรรพบุรุษที่ได้ดำรงรักษาแผ่นดินไว้ เป็นที่อยู่อาศัยของเราจนทุกวันนี้เท่านั้น...

ดังที่ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ข้างต้นว่า ทรงอ่านเรื่อง “ไทยรบพม่า” จนชื่นใจตั้งแต่ทรงพระเยาว์นั้น เป็นผลมาจากพระอุปนิสัยใฝ่รู้ใฝ่ศึกษา ข้อเขียนเรื่อง “รุ่น 3 กับความหลัง...” ในหนังสือ “จิตรลดาธรรมใจ” ได้กล่าวขยายความเกี่ยวกับพระราชนิพนธ์ดังกล่าวว่า

...พระพี่เลี้ยงรู้ว่า ทูลหม่อมไม่โปรดการต้องประทับอยู่กับที่เฉยๆ จึงหาอุบายด้วยการนำหนังสือที่มีเนื้อเรื่องยากต่อการเข้าใจสำหรับเด็กมาอ่านถวาย เพราะถ้าเป็นนิทานเด็กธรรมดาๆ ทูลหม่อมก็จะทรงฟังไปลูกขึ้นป็นปายไป หรือไม่ก็วิ่งไปโน่นไปนี่ให้ต้องตามตะครุบพระองค์กันอยู่ตลอดเวลา แต่ถ้าเป็นเรื่องหนักสมถะจะทำให้ทูลหม่อมต้องทรงใช้ความคิดมากเป็นพิเศษ จึงทำให้ทรงอยู่หนึ่ง ๆ เพื่อใช้สมาธิในการฟังให้มากขึ้น บำไล (ท่านผู้หญิงวิไล) ชอบอ่านเรื่อง ‘ไทยรบพม่า’ เรื่อง ‘ศาสดาของศาสนาสิกข์’ ถวายตั้งแต่พระชนม์เพียง 2 พรรษา....

อีกตัวอย่างหนึ่งของชื่อพระราชนิพนธ์ลักษณะนี้ ปรากฏให้เห็นในพระราชนิพนธ์ “เขมรสามยก” ซึ่งสื่อให้เห็นถึงการเสด็จพระราชดำเนินเยือนราชอาณาจักรกัมพูชาระหว่าง พ.ศ. 2535-2536 ถึง 3 ครั้ง เพื่อศึกษาศิลปะและโบราณคดี 2 ครั้งและเพื่อทรงตรวจเยี่ยมการทำงานของหน่วยแพทย์จากสภากาชาดไทยที่ไปประจำอยู่ที่เกาะกงอีก 1 ครั้ง นอกจากนี้ยังพ้องกับชื่อเรียกขบวนการทางการเมือง ‘เขมรสามฝ่าย’ ได้แก่ ‘เขมรแดง’ ซึ่งนำโดย พล พต ‘แนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติประชาชนเขมร’ ของซอน ซาน และ ‘พรรคฟุนซินเปก’ ของสมเด็จพระนโรดม สีหนุ ที่รวมตัวกันจัดตั้งรัฐบาลผสมกัมพูชาประชาธิปไตย ในช่วง พ.ศ. 2525-2536

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงกล่าวถึงผู้แทนของ ‘เขมร 3 ฝ่าย’ ไว้เป็นเกร็ดเล็กน้อยดังนี้

...ตอนค่ำ คุณเชกศรีโสดา เจ้าหน้าที่ฝ่ายพิธีการของ SNC (ทำงานกับสมเด็จพระสีหนุนานแล้ว) พาไปพระที่นั่งเทวาวินิจฉัย ฝ่าเจ้าหญิงโมนิก มีผู้แทนของกลุ่มเขมร 3 ฝ่าย อยู่ด้วย (เว้นฝ่ายเขมรแดง) ข้าพเจ้านั่งข้างคุณซอนซานและคุณฮุนเซน คุณซอนซานพูดภาษาฝรั่งเศสแต่คุณฮุนเซนพูดภาษาอังกฤษ ยุ่งดีเหมือนกัน...

เป็นที่ทราบกันดีว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสนพระราชหฤทัยอย่างยิ่งเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์รวมถึงสถานที่สำคัญต่างๆ ที่เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตร สิ่งเหล่านี้ปรากฏให้เห็นในชื่อพระราชนิพนธ์สารคดีหลายต่อหลายเล่ม อาทิ พระราชนิพนธ์เรื่อง “แดกรีกูล่าผู้น่ารัก” ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อครั้งที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐโรมาเนีย สาธารณรัฐออสเตรีย ราชอาณาจักรเบลเยียม

สาธารณรัฐฮังการี และสมาพันธรัฐสวิส ใน พ.ศ. 2537

ในระหว่างที่เสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศโรมาเนีย ได้ทอดพระเนตรปราสาทبران (Bran) หรือปราสาทแดร์กคูล่า ซึ่งมีเรื่องเล่าขานว่าเป็นผีดิบดูดเลือดหญิงพรหมจรรย์ซึ่งสวนทางกับความเป็นจริงอย่างสิ้นเชิง แท้จริงแล้วเคานต์แดร์กคูล่า คือ เจ้าชายองค์หนึ่ง ชื่อ ‘วลาดเทเปส’ เป็นวีรบุรุษที่ต่อสู้กับพวกเติร์กอย่างกล้าหาญ เมื่อจับศัตรูได้ก็จะทำทารุณกรรม บางครั้งมักจะปลอมพระองค์เข้าไปในตลาดเห็นใครโกงชาวบ้านหรือขโมยของก็จะจับลงโทษอย่างสยดสยอง จึงสรุปได้ว่าเป็นคนดี เป็นผู้พิทักษ์ศาสนา ค้ำครองประชาชนจากการถูกเอารัดเอาเปรียบ จึงทรงตั้งชื่อบทพระราชนิพนธ์ว่า “แดร์กคูล่าผู้น่ารัก” ทั้งยังทรงพระราชนิพนธ์บทกลอนสั้นๆ แฝงพระอารมณ์ขันเป็นเชิงยั่วเย้าไว้ในเรื่อง ซึ่งต่อมามีผู้ขอพระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญไปทำบทเพลงที่ได้รับความนิยมอย่างมาก ดังนี้

สวัสดี	แดร์กคูล่า	ผู้นำทั้ง
ฉันคิดถึง	เธอจริง	จึงมาหา
โลहितดี	มีพอหรือ	ทุกเวลา
อันค้ำคาว	ยังอยู่ครบ	หรือหมดสิ้น
ยังกลัวกลิ่น	กระเทียม	อยู่หรือเปล่า
ถ้าหิวเลือด	เลือดฉัน	นั้นอย่าเอา
ไขมันจะ	อุดตันเข้า	เส้นเลือดเธอ

ความสนพระราชหฤทัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นสิ่งหนึ่งที่ปรากฏในชื่อพระราชนิพนธ์สารคดีชุดเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากชื่อพระราชนิพนธ์ “ปริศนาดวงดาว” บันทึกการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐฝรั่งเศส ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ และราชอาณาจักรเบลเยียม ใน พ.ศ. 2532

ชื่อ ‘ปริศนาดวงดาว’ สื่อให้เห็นถึงสภาวะของการเสด็จพระราชดำเนินในครั้งนี้ กล่าวคือ เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรการดำเนินงานสำรวจข้อมูลระยะไกล (remote sensing) ซึ่งใช้ดาวเทียมและภาพถ่ายทางอากาศเป็นเครื่องมือในการสำรวจ รวมถึงการใช้ดาวเทียมสำรวจและศึกษาสภาพและพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย ดังที่ทรงกล่าวถึง ‘การสำรวจโลกด้วยดาวเทียม’ ไว้ว่า

...ช่วยให้เราารู้จักโลก พร้อมทั้งจะอยู่ได้โดยมีความเข้าใจยิ่งขึ้น...

สำหรับชื่อ ‘ปริศนาดวงดาว’ ก็ทรงอธิบายมูลเหตุของชื่อไว้เพื่อไม่ให้ผู้อ่านต้องขบคิดเป็น ‘ปริศนา’ ไร้หนทางกันไปดังนี้

...ข้าพเจ้าต้องยอมรับว่าไม่สามารถอธิบายเรื่องดาวเทียมได้กระจ่าง มีอยู่หลายตอนที่ไม่ชัดเจน อ่านแล้วอาจงงได้ (ผู้เขียนอ่านซ้ำยังงง) จึงขอตั้งชื่อหนังสือว่า “ปริศนาดวงดาว” ดาวมักจะทำให้คนเราเกิดความงงได้เสมอ แม้ว่าดาวในเรื่องของข้าพเจ้าจะเป็นดาวปลอมก็ตาม...

หลายครั้งหลายคราที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรปรากฏการณ์ธรรมชาติที่งดงามและมหัศจรรย์ในต่างประเทศ เช่น ครั้งที่เสด็จ

พระราชดำเนินเยือนราชอาณาจักรนอร์เวย์และราชอาณาจักรเดนมาร์ก ใน พ.ศ. 2532 เพื่อทอดพระเนตรกิจการหลาย ๆ ด้าน รวมถึงธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ของนอร์เวย์ และเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดศาลาไทย บริเวณนอร์ดเคป (Nordkapp) ซึ่งสร้างไว้เป็นอนุสรณ์ถึงการเสด็จพระราชดำเนินเยือนนอร์ดเคปของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ใน พ.ศ. 2450 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ใน พ.ศ. 2503

ชื่อพระราชนิพนธ์ “คืนฟ้าใส” นั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงหมายถึงปรากฏการณ์ธรรมชาติ “ดวงอาทิตย์เที่ยงคืน” ที่เกิดขึ้นในฤดูร้อนของทวีปยุโรปและบริเวณใกล้เคียงทางตอนเหนือของเส้นอาร์กติกเซอร์เคิล และตอนใต้ของเส้นแอนตาร์กติกเซอร์เคิลที่ยังคงมองเห็นดวงอาทิตย์ในเวลาเที่ยงคืน โดยมีโอกาสเกิดขึ้นตามสภาพอากาศ ดวงอาทิตย์จะมองเห็นได้อย่างต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมง ประเทศและดินแดนที่สามารถมองเห็นดวงอาทิตย์เที่ยงคืนได้ เช่น แคนาดา (ยูคอน, นูนาวุต), สหรัฐอเมริกา (อะแลสกา), เดนมาร์ค (กรีนแลนด์), นอร์เวย์, สวีเดน, ฟินแลนด์, รัสเซีย, ไอซ์แลนด์ ดังที่ทรงกล่าวไว้ในบทนำว่า

...ในปีเดียวกันยังได้ไปประเทศนอร์เวย์ นับเป็นประสบการณ์ที่ดี คือ ได้ศึกษาพื้นที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหนือเส้นอาร์กติก ดินฟ้าอากาศช่วงนี้สว่างกระจ่างแจ้ง จึงเป็นที่มาของชื่อหนังสือ “คืนฟ้าใส”...

จะเห็นได้ว่า ชื่อพระราชนิพนธ์ “คืนฟ้าใส” สามารถบ่งบอกถึงสภาพภูมิศาสตร์และปรากฏการณ์ของดินแดนที่เสด็จพระราชดำเนินคือประเทศนอร์เวย์อย่างชัดเจน

สิ่งหนึ่งที่ผู้อ่านสามารถทราบได้จากการอ่านพระราชนิพนธ์สารคดีเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คือ “ทัศนะส่วนพระองค์” ที่ทรงมีต่อการเสด็จพระราชดำเนินในแต่ละครั้ง ซึ่งจะทรงแทรกไว้ในหลายตอนของเรื่อง หรือแม้แต่ในชื่อเรื่องก็ปรากฏให้เห็น ดังเช่นพระราชนิพนธ์ “พื้นภาษา ได้อาหาร” บันทึกการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐฝรั่งเศสเป็นการส่วนพระองค์เป็นเวลา 2 สัปดาห์ เมื่อ พ.ศ. 2550 เพื่อ ‘พื้นภาษา’ ที่สถาบันภาษาตูแรนตามพระราชกระแสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดังที่ทรงเล่าไว้ในบทกล่าวนำว่า

...เมื่อกลับมาแล้วจึงทราบว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงฟังรายการนี้ (พระราชทานสัมภาษณ์ทาง TV5-Monde-ผู้ศึกษา) เห็นว่าสำเนียงข้าพเจ้าดีพอใช้ แต่ไวยากรณ์และการใช้ภาษายังมีปัญหา สมควรได้ศึกษาเพิ่มเติม... มีพระราชกระแสว่าให้เรียน 2 สัปดาห์...

ในขณะที่ทรงประทับอยู่ที่ประเทศฝรั่งเศสนั้น ทรงประทับอยู่ที่บ้านของมาตามนิโคล เดอมองเด็กซ์ (Nicole Demonteix) ในเมืองตูร์ (Tfur) มาตามนิโคลนี้มีฝีมือในการประกอบอาหารฝรั่งเศสทั้งคาวและหวานที่ ‘ถูกพระโอษฐ์’ ยิ่งนัก อีกทั้งยังเป็นคนที่ ‘ไม่ทงสูตร’ จึงได้เขียนตำราอาหารทูลเกล้าฯ ถวายก่อนเสด็จพระราชดำเนินนิวัติประเทศไทยและยังทรงจดและถ่ายรูปรูปร่างการทำไว้อีกด้วย

การที่ทรง ‘ได้อาหาร’ ในครั้งนี้ ทำให้เกิดหนังสือพระราชนิพนธ์อีกเล่มหนึ่งคือ “ไทยทำ ไทยกิน กับชาวฝรั่งเศส” ซึ่งทรงนำสูตรอาหารเหล่านี้มาเผยแพร่ให้ได้รับทราบโดยทั่วไปผลของการ ‘พื้นภาษา ได้อาหาร’ เป็นไปตามที่ทรงพระราชนิพนธ์ไว้อย่างเปี่ยมด้วยพระอารมณ์ขัน ว่า

...ความรู้ภาษาฝรั่งเศสน่าจะดีขึ้นบ้างนิดหน่อย (ไม่มาก)...

ชื่อพระราชนิพนธ์ในลักษณะนี้ แสดงให้เห็นถึงพระอารมณ์ขันที่สามารถกระตุ้นให้ผู้อ่านต้องขบคิดว่า เหตุใดการ ‘พื้นภาษา’ จึงกลายกลายเป็น ‘ได้อาหาร’ จึงนับว่าเป็นชื่อเรื่องที่มีศิลปะอย่างยิ่ง

แม้แต่พระกระยาหารที่เสวย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ก็ยังไม่ทรงมองข้ามที่จะนำมาตั้งเป็นชื่อสารคดีพระราชนิพนธ์ ดังที่ปรากฏในสารคดีบันทึกการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนและสาธารณรัฐมองโกเลียอย่างเป็นทางการ ใน พ.ศ. 2535 ในชื่อ “ ‘ไอรัก’ คืออะไร?”

ครั้งแรกที่ผู้อ่านได้เห็นชื่อหนังสือพระราชนิพนธ์เล่มนี้แล้ว คงจะมีข้อสงสัยหรือมีความคิดว่า เรื่องนี้น่าจะมีกลิ่นอายของความรักกระคนอยู่หรือสงสัยว่า ทำไมจึงต้องเป็น ‘ไอรัก’ และ ‘ไอรัก’ นี่เป็นอย่างไร

เมื่อได้อ่านพระราชนิพนธ์แล้ว ผู้อ่านก็จะพบคำตอบว่า ‘อะไร’ คือ ‘ไอรัก’ ดังที่ทรงบันทึกไว้ว่า

...ของโปรดอีกอย่างหนึ่ง คือ ถ้วยใบเบ้อเริ่มสำหรับดื่มนมม้าหมัก นมม้าหมักนี้ภาษามองโกเลียเรียกว่า ‘ไอรัก’ (airak) เป็นของที่คนมองโกเลียชอบมาก แต่ข้าพเจ้าว่ารสชาติและกลิ่นพิกล พอดต้องดื่มทุกวันก็จะชิน...

นอกจากชื่อเรื่องที่เปี่ยมด้วยสาระความรู้ชวนให้ติดตามแล้วยังปรากฏความงดงามด้านวรรณศิลป์ที่ทรงเล่นสัมผัสอักษรระหว่างคำว่า ‘ไอรัก’ และคำว่า ‘อะไร’ ซึ่งนับว่าเป็นชื่อเรื่องที่สมบูรณ์และงดงามด้วย ‘สาระ’ และ ‘สุนทริยะ’ อย่างแท้จริง

บทสรุป

“ชื่อ” เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในสารคดี เพราะเป็นส่วนแรกที่จะเข้าถึงผู้อ่าน หากสารคดีมีศิลปะการตั้งชื่อที่โดดเด่น ก็จะสามารถดึงดูดให้ผู้อ่านสนใจสารคดีได้ ดังจะเห็นได้จากการตั้งชื่อหนังสือพระราชนิพนธ์สารคดีเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีที่เปี่ยมด้วยศิลปะการตั้งชื่อที่ดึงดูดใจผู้อ่าน ทรงตั้งชื่อสารคดีด้วยลักษณะการตั้งชื่อโดยใช้วรรณศิลป์ และลักษณะการตั้งชื่อที่สื่อความหมายผ่านสารัตถะการเสด็จพระราชดำเนิน นอกจากนี้ ศิลปะการตั้งชื่อดังกล่าวยังสะท้อนถึงพระปรีชาสามารถของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีที่ทรงมีอย่างครบถ้วน ทั้งด้านอักษรศาสตร์ ภาษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์และโบราณคดี ฯลฯ ทรงสามารถถ่ายทอดภาษาวรรณศิลป์ได้อย่างสละสลวยด้วยภาษาที่เรียบง่ายและงดงาม แสดงให้เห็นว่าทรงเป็น ‘พหูสูตร’ ที่มีความเป็น ‘ปราชญ์’ และ ‘ศิลปิน’ อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กองราชเลขาธุการในพระองค์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. 2550. พระราช
นิพนธ์. สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2557. URL:http://www.sirindhorn.net/Books_search.php
- การต่างประเทศ, กระทรวง. (2537). **ทางสายไมตรี = Friendship route : ประมวลเอกสารจดหมายเหตุการณ์ เสด็จฯ เยือนต่างประเทศของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พ.ศ. 2516-2534**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- ญาดา อารัมเษ. (2549). **เทพรัตนัทศนา**. กรุงเทพฯ: เพื่อนดี.
- ธัญญา สังขพันธานนท์. (2548). **การเขียนสารคดีภาคปฏิบัติ**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โรงเรียนจิตรลดา. (2534). รุ่น 3 กับความหลัง. ใน **โรงเรียนจิตรลดา, รวบรวม. จิตรลดาารวมใจ**. (หน้า 189-201). กรุงเทพฯ: โรงเรียนจิตรลดา.
- ศุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล, สุกัญญา บำรุงสุข และวิไลวรรณ ปิงตระกูล, รวบรวม. (2542). **เรียงร้อยบรรณรัตน์: บรรณานุกรมและตรชนิพระราชนิพนธ์ใน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร มหาวิทยาลัยศิลปากร.

การตลาดและการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด...ในวันที่โลกเล็กลง

อภิชัย อารยะเจริญชัย

ทุกวันนี้โลกเต็มไปด้วยข้อมูลมากมาย เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาไปอย่างก้าวกระโดด โลกทั้งใบสามารถเชื่อมถึงกันได้อย่างเสรี บทบาทของห้องสมุดถูกบังคับให้ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ ในวันที่ห้องสมุดไม่ใช่ตัวเลือกแรกสำหรับการค้นคว้าข้อมูลอีกต่อไป ห้องสมุดจึงต้องเร่งพัฒนาและปรับตัวให้ทันกับพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ เกือบทุกห้องสมุดหันมาให้ความสำคัญกับการใช้สื่อออนไลน์ในกิจกรรมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ แต่ห้องสมุดหลายแห่งยังขาดการวางแผนและการกำหนดเป้าหมายที่แน่ชัด ทำให้การใช้สื่อออนไลน์ไม่ได้ผลและไม่เป็นระบบ

The library's marketing and public relations

Apichai Arayacharoenchai

By this time, there are plentiful of information in the world. Communication technology has developed by leaps and bounds. The world's communication can be independent connection. The role and situation of library are forced to change. By now, the library is not the first choice for learning and research anymore. Libraries need to develop and adapt themselves according to support user behaviors. Most libraries have been recognized the importance of using online media, marketing and PR activities. Most of libraries don't set plan and goal clearly then social media does not work and achieve the objectives.

การตลาดและการประชาสัมพันธ์ห้องสมุด...ในวันที่โลกเล็กลง

อภิชัย อารยะเจริญชัย*

มีหลายท่านตั้งข้อสงสัยว่าการดำเนินงานของห้องสมุดจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับ “การตลาด” ด้วยหรือไม่ หรือในเมื่อห้องสมุดเป็นกิจการที่มีได้แสงผลกำไรเหมือนธุรกิจโดยทั่วไปความจริงแล้วการตลาดแทรกซึมอยู่ในทุกกิจกรรมของมนุษย์ ห้องสมุดก็อยู่ในข่ายเดียวกัน กิจกรรมบางอย่างของห้องสมุดสามารถเชื่อมโยงถึงการตลาดได้โดยที่บางครั้งบรรณารักษ์เองก็คาดไม่ถึง และเมื่อว่าด้วยเรื่องการตลาดแล้ว ก็ย่อมต้องเกี่ยวข้องกับ “การประชาสัมพันธ์” อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งทั้งสองส่วนต่างมีความสำคัญและสัมพันธ์ต่อกันอย่างแยกไม่ออก

“ห้องสมุด” ทำไมต้อง “การตลาด”

การตลาด คืออะไร ในมุมมองของนักการตลาดมีการให้คำนิยามไว้มากมาย ซึ่งล้วนแต่หนีไม่พ้นองค์ประกอบสามส่วนคือ **ผู้ผลิต (ผู้ขาย)** **สินค้าหรือบริการ** และ **ผู้บริโภค (ผู้ซื้อ)** โดยที่สามารถเปลี่ยนบทบาทไปได้ตามแต่สถานการณ์ไม่จำเป็นจะต้องเป็นเฉพาะเรื่องธุรกิจดังนั้นก็จริงไม่แปลกที่ห้องสมุดจะนำเอากลยุทธ์ทางการตลาดปรับใช้เพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง

Philip Kotler นักวิชาการด้านการตลาดที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับทั่วโลก ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขอบเขตของการตลาดในศตวรรษที่ 21 เอาไว้ 10 ประการ (Philip, 2012)

1. Goods   สินค้า (รูปธรรม) เช่น รถยนต์ เสื้อผ้า
2. Services   บริการ (นามธรรม) เช่น บริการของโรงแรม สายการบิน
3. Events   กิจกรรมที่จัดเองหรือเป็นผู้ให้การสนับสนุนเช่น โอลิมปิก ฟุตบอลโลก
4. Experiences   ประสบการณ์ร่วม ความรู้สึกร่วมที่ผู้บริโภคได้รับ เช่นการชมคอนเสิร์ต กีฬา
5. Persons   บุคลากร ผู้ให้บริการ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับแบรนด์
6. Places   สถานที่เพื่อการตลาดหรือบ่งบอกถึงแบรนด์ เช่น ลาสเวกัส (การพนัน),

ห้องสมุด (หนังสือ)

7. Properties   ศักยภาพทางการเงิน ความมั่นคงด้านการเงิน
8. Organizations   ความเข้มแข็งมั่นคงขององค์กรเช่น ธนาคารอมสิน รับประกันโดยรัฐบาล
9. Information   ข้อมูลที่ถูกต้อง จำเป็นและมีอิทธิพลต่อผู้บริโภค
10. Ideas   ความคิดสร้างสรรค์

แม้ห้องสมุดจะไม่ใช่วิธีเลือกแรกในการค้นคว้าข้อมูลเช่นเดิมห้องสมุดจะยังคงมีความสำคัญต่อไปหรือไม่จึงขึ้นอยู่กับที่ยอมรับและปรับตัวเองให้เป็นไปตามสังคมโลกและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการการนำกลยุทธ์ทางการตลาดมาใช้เป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ความจำเป็นหลักอยู่ที่การดำเนินงานของห้องสมุด

*บรรณารักษ์ หัวหน้าหน่วยบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ วิชาการหัวหน้าหน่วยจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์ห้องสมุดสตางค์ มงคลสุข คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล Apichai.ara@Mahidol.ac.th

เองว่าจะเป็นอย่างไรร สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้หรือไม่ มีพัฒนาการหรือไม่ ฯลฯ และต้องทำความเข้าใจใหม่ว่าการตลาดมิได้มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มยอดขายเพียงอย่างเดียว เพราะห้องสมุดไม่ใช่องค์กรแสวงหากำไร แต่เป้าหมายของห้องสมุดคือการหาอย่างไรให้คนในสังคมเกิดปัญญาจากการอ่านหรือจากข้อมูลที่ห้องสมุดมีอยู่

หากจะเปรียบห้องสมุดเป็นเสมือนองค์กรก็ย่อมได้ ผลประกอบการของห้องสมุดเกือบจะคล้ายกับองค์กรทางธุรกิจ ห้องสมุดจึงจำเป็นต้องสร้างแบรนด์ (Brand) เพื่อสร้างความทรงจำให้กับผู้ใช้บริการ เป็นการสร้างความตระหนักรู้ถึงตัวตนของห้องสมุด ไม่ให้เลือนหายไปในโลกที่มีแต่ข้อมูลข่าวสารมากมายมหาศาล โดยทั่วไปห้องสมุดทุกแห่งเป็นแบรนด์โดยกำเนิด ขึ้นอยู่กับว่าแต่ละแห่งจะสร้างอัตลักษณ์ที่พิเศษให้เป็นที่รู้จักมากน้อยขนาดไหน

ประชาสัมพันธ์ เพียงเพื่อให้รู้?

ความเข้าใจเรื่องการประชาสัมพันธ์ยังคงมีกรอบความคิดแบบเดิมๆ คือการกระจายเรื่องราวสู่สาธารณะ หรือเป็นเพียง “การบอกให้รู้” แต่แนวคิดนี้ใช้ไม่ได้กับโลกยุคใหม่ที่แค่การบอกให้รู้คงไม่เพียงพอเสียแล้ว

รูปแบบการประชาสัมพันธ์แบ่งออกได้สองประเภทคือ การประชาสัมพันธ์องค์กร (Corporate Public Relations: CPR) มุ่งเน้นสนับสนุนวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นหลัก และ การประชาสัมพันธ์การตลาด (Marketing Public Relations: MPR) มุ่งเน้นผลทางการตลาดเป็นสำคัญ ทั้งสองประเภทจำเป็นต้องดำเนินการอย่างสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกันซึ่งมีวิธีการที่เป็นที่นิยมใช้มีอยู่ 4 ประการ

1. **เชิงอุปถัมภ์ (Sponsorship Marketing)** โดยให้การสนับสนุนการดำเนินงานต่างๆ เช่น เครื่องดื่มชูกำลังให้การสนับสนุนการจัดมวยชิงแชมป์โลก การลงโฆษณาในนิตยสาร

2. **การหวังผลทางการตลาด (Marketing PR)** ใช้กลวิธีสร้างยอดขาย ทำอย่างไรที่จะเพิ่มยอดขายผู้บริโภค และเป็นการแย่งชิงส่วนแบ่งการตลาด เช่น 7-11 แจกแสตมป์จูงใจให้คนมาซื้อสินค้า อิชิตัน แจกให้ดื่มฟรีเพื่อสร้างความสนใจ

3. **จัดกิจกรรม (Event Marketing)** สร้างกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายแฝง เช่น จัดนิทรรศการให้ความรู้แต่เชื่อมโยงถึงสินค้า กิจกรรมเปิดบ้าน Open House กิจกรรมเพื่อสังคม (CSR) แจกผ้าห่มคลายหนาว

4. **การแสดงสินค้า (Trade Show)** จัดแสดงสินค้าเพื่อนำเสนอ Products สู่ผู้บริโภคโดยตรง เช่น งานมอเตอร์โชว์ สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

นอกเหนือจากการ “บอกให้รู้” การประชาสัมพันธ์ยังมีส่วนในการชักจูงให้เกิดพฤติกรรมการบริโภคบางอย่างตามที่ตั้งเป้าไว้ เช่นเดียวกับห้องสมุดที่สามารถอาศัยการประชาสัมพันธ์เพื่อเราให้ผู้ใช้บริการเกิดการรับรู้และเข้ามาใช้บริการ แม้จะไม่ใช้ในทันทีทันใด แต่เมื่อผู้ใช้ต้องการก็จะนึกถึงหรือเลือกห้องสมุดเป็นแห่งแรก ดังนั้นห้องสมุดจึงต้องมีการวางแผนและวางแผนเป้าหมายให้ชัดเจนก่อนทำการประชาสัมพันธ์ นั่นคือห้องสมุดต้องตอบตัวเองให้ได้เสียก่อนว่าจะทำประชาสัมพันธ์ไปเพื่ออะไร เพราะนั่นหมายถึงการวางแผนงานอย่างเป็นระบบและการกำหนดปัจจัยต่างๆ อาทิ กำลังคน งบประมาณ กลวิธี ฯลฯ

ประชาสัมพันธ์ในวันที่โลกเล็กลง

โลกเล็กลงนั้นอาจมีความหมายเชิงเปรียบเทียบว่าเราสามารถค้นหาอะไรก็ได้ในโลกได้อย่างง่ายดาย เมื่อโลกเล็กลงจึงทำให้เรามองโลกได้กว้างขึ้นด้วย เพราะทุกอย่างเชื่อมโยงถึงกันได้หมด ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย จากยุคก่อนเทคโนโลยีปรับเปลี่ยนตามพฤติกรรมของมนุษย์ กลายมาเป็นเทคโนโลยีคือตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ หากถามว่าเราจะประชาสัมพันธ์อย่างไรในโลกยุคนี้ อาจหาข้อสรุปได้ยาก เพราะบางครั้งเพียงแค้อยู่เฉย ๆ ก็กลายเป็นประเด็นข่าวได้อยู่เหมือนกัน

เมื่อโลกมาถึงวันที่ผู้คนเชื่อมโยงถึงกันได้หมด “สื่อสังคมออนไลน์” ได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อผู้คนทั่วโลก มันได้กลายมาเป็นอีกหนึ่งปัจจัยของการดำรงชีวิตยุคใหม่ไปเสียแล้วจึงกลายเป็นเรื่องธรรมดาที่หน่วยงานต่าง ๆ จะหันมาพึ่งพาสื่อสังคมออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์เมื่อพิจารณาจากพฤติกรรมของแบรนด์และผู้บริโภค เราอาจแบ่งเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์ได้สามประการ

1. **เพื่อสร้างและสื่อสารตราสินค้า (Brand Building & Communication)** คือ การสร้างการรับรู้ต่อแบรนด์ให้ผู้บริโภคเข้าใจความเป็นแบรนด์ให้มากที่สุด ต่อยำให้เกิดการระลึกถึง จึงตามมาด้วยโอกาสที่สูงขึ้นเมื่อผู้บริโภคต้องการสินค้าหรือบริการนั้นๆ ดังนั้นเราจึงพบเห็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์แทบทุกที่ทุกแห่ง

2. **เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า (Customer Relationship Management: CRM)** เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้บริโภค สร้างความมีตัวตนที่สามารถสัมผัสได้ สื่อสารได้ เป็นการพัฒนาความสัมพันธ์จนเกิดความรู้สึกผูกพัน เกิดความภักดีต่อแบรนด์

3. **กิจกรรมการตลาดเพื่อสังคม (Social Marketing)** เป็นการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งอาจเชื่อมโยงกับการทำกิจกรรมเพื่อมุ่งผลทางการตลาด ซึ่งการใช้สื่อออนไลน์จะช่วยสร้างกระแสและกระจายข่าวสารไปได้อย่างกว้างขวาง

จะสังเกตได้ว่าไม่ว่าจะด้วยวัตถุประสงค์ใดก็ตาม การอาศัยสื่อออนไลน์จะช่วยกระพือโหมข่าวจนกลายเป็นกระแสขึ้นมาได้ไม่ยาก ซึ่งส่วนนี้มีจุดมุ่งหมายแฝงคือการหวังผลทางการตลาดทั้งสิ้น

สำหรับห้องสมุดแล้วก็มีเป้าหมายทำนองเดียวกัน ในเมื่อโครงสร้างของห้องสมุดไม่ได้ต่างอะไรไปจากบริษัทที่ทำธุรกิจ เพียงแต่ต้องตั้งเป้าที่ชัดเจนเสียก่อนว่าห้องสมุดจะทำไปเพื่อหวังผลอะไรกันแน่ในโลกที่เต็มไปด้วยสื่อสังคมออนไลน์ช่วยเพิ่มโอกาสในการแสดงตัวตนให้ทุกคนรู้จักห้องสมุดได้ง่ายขึ้น แต่หลังจากนั้นจะเป็นอย่างไรต่อเราจะทำให้ห้องสมุดเป็นที่รู้จักมากขึ้นเพื่ออะไรและเมื่อประชาสัมพันธ์ไปแล้วห้องสมุดรับมือกับสิ่งที่ตามมาได้หรือไม่ เพราะต้องไม่ลืมว่าโลกเล็กลงแล้ว ผู้ใช้บริการไม่ได้เป็นผู้ใช้กลุ่มเดิมอีกต่อไป แต่ทุกคนที่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยล้วนแต่มีโอกาสเป็นผู้ใช้บริการได้ทั้งสิ้น

การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดด้วยสื่อออนไลน์

การดำเนินการประชาสัมพันธ์นั้นขึ้นกับจุดประสงค์และลักษณะขององค์กรว่าเป็นแบบใด แต่โดยรวมแล้วจะต้องจัดการกับสิ่งเหล่านี้ให้ได้เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจที่ผิดพลาด

1. **การจัดการกับเนื้อหา (Content Management)** คือ การควบคุมและจัดการเนื้อหาที่จะนำเสนอว่าเป็นแบบใด อย่างไร นั่นคือทุกสิ่งที่เผยแพร่ออกไปต้องมีเป้าหมายไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ซึ่งจะส่งผล

สะท้อนกลับมายังองค์กร อาจเป็นในแง่ภาพลักษณ์ การเพิ่มมูลค่าของสินค้า หรือมุ่งผลทางการตลาดโดยตรง การนำเสนอจำเป็นต้องระมัดระวัง ด้วยความพิเศษของสื่อออนไลน์ที่สามารถกระจายได้อย่างรวดเร็วในทันที หากเป็นข้อมูลที่ผิดพลาดหรือส่งผลกระทบต่อในด้านลบกับบุคคลหรือสังคม อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร ดังที่มีตัวอย่างให้เห็นหลายกรณี การเผยแพร่ข้อมูลต้องมีการวางแผน จัดวางรูปแบบให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน กรณีที่มีผู้รับผิดชอบ (Admin) มากกว่าหนึ่งคน จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับปฏิบัติและสร้างความเข้าใจที่ตรงกันเสียก่อนเพราะทุกเนื้อหาที่นำเสนอไปนั้นออกไปในนามองค์กร ไม่ใช่ส่วนบุคคล

2. การจัดการกับประเด็น (Issue Management) เป็นการตีกรอบคร่าว ๆ เกี่ยวกับข้อมูลที่นำเสนอในแต่ละช่วงเวลา การนำเสนอเนื้อหาอาจไม่จำเป็นต้องมุ่งผลทางการตลาดเสมอไป การมุ่งแต่จะนำเสนอสินค้าหรือบริการมากเกินไปอาจสร้างความรำคาญให้แก่ผู้บริโภค หลายแบรนด์จึงสร้างประเด็นบางอย่างขึ้นมาเพื่อเป็นกรอบควบคุมเนื้อหาที่นำเสนอเพื่อสร้างภาพลักษณ์หรือเพื่อบ่งบอกตัวตนของแบรนด์ เช่น ประเด็นสิ่งแวดล้อม สุขภาพ ไลฟ์สไตล์ นอกจากนี้ประเด็นที่เกิดจากภายนอกก็ต้องติดตามให้ทัน โดยเฉพาะกระแสสังคมที่มาไวไปเร็ว เช่น Planking และ Ice Bucket เป็นต้น

3. การจัดการกับสภาวะวิกฤติ (Crisis Management) เป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับการสื่อสารด้วยสื่อออนไลน์ เมื่อพฤติกรรมของผู้คนเปลี่ยนไป ทุกคนสามารถแสดงความเป็นตัวเองได้อย่างเสรี จนเกิดเป็น Generation Me ขึ้นมา การให้ความสำคัญและมั่นใจกับแนวคิดของตนเองหรือกลุ่มของตนจนกลายเป็นกระแสสังคมอยู่บ่อยครั้ง

ห้องสมุดล้วนมีโอกาสเกี่ยวข้องด้วยทั้งสามประเด็นบรรณารักษ์หรือผู้ทำงานด้านห้องสมุดบางท่านยังคงจำกัดกรอบของงานประชาสัมพันธ์ห้องสมุดไว้เพียงการนำเสนอทรัพยากร บริการ หรือข่าวคราวกิจกรรมต่างๆ ซึ่งไม่ใช่เรื่องผิด แต่เท่ากับเป็นการปิดกั้นโอกาสในการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ หรือรูปแบบการนำเสนอใหม่ ๆ ผู้ใช้บริการ ห้องสมุดมีเนื้อหา (Contents) มากมาย บรรณารักษ์ในฐานะที่เป็นผู้คลุกคลีและมีโอกาสใกล้ชิดกับข้อมูลข่าวสารมากมายกลับมีเพียงส่วนน้อยที่สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ออกมาถ่ายทอดแก่ผู้ใช้บริการ เรายังพบเห็นการนำเสนอข้อมูลบนสื่อออนไลน์ด้วยวิธีการส่งต่อ (Shared) มากกว่าที่จะสร้างสรรค์เนื้อหาขึ้นมาเอง ในวันที่โลกเต็มไปด้วยข้อมูลมหาศาล ห้องสมุด มีความสามารถหรือไม่ที่จะคัดกรองว่าข้อมูลใดที่มีค่าสำหรับผู้ใช้ นอกเหนือจากการเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมให้กับผู้ใช้แล้ว การคัดแยกข้อมูลที่ไม่จำเป็นออกจากผู้ใช้ก็เป็นสิ่งสำคัญไม่แพ้กัน เพราะเมื่อห้องสมุดมีแต่ข้อมูลที่ไม่ต้องการหรือไม่น่าสนใจ ก็เท่ากับทำให้ผู้ใช้เกิดความรู้ว่าเสียเวลาเปล่าที่จะติดตาม

ใช้สื่อออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์ ได้ผลจริงหรือ

สื่อออนไลน์เป็นโลกเสมือน การกระทำใดๆ เกิดขึ้นเป็นเพียงการแสดงออกให้สมาชิกในโลกออนไลน์ทราบถึงตัวตน วิธีคิด ความเชื่อ ความชอบ/ไม่ชอบ เห็นด้วย/ขัดแย้ง ฯลฯ แต่ในโลกแห่งความเป็นจริงเราไม่มีทางรู้ได้เลยว่าสมาชิกแต่ละท่านนั้นมีตัวตนที่แท้จริงเป็นอย่างไรหมายความว่าสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมออนไลน์อาจมีส่วนช่วยให้เกิดกระแสสังคม เกิดแนวคิดบางอย่าง เกิดลัทธิเอาอย่าง ฯลฯ ตามแต่กระแสของสื่อ แต่ตัวตนของเขาเหล่านั้นทำอะไร คิดอะไร เราไม่อาจทราบได้เลย

ผู้ใช้สื่อออนไลน์มีประสบการณ์ ภูมิภาวที่ต่างกัน จึงมีโอกาที่จะก่อให้เกิด อิทธิพลกลุ่ม (Group Influence) หรือการเอาอย่าง การทำตามอย่างทั้งที่ยังไม่เข้าใจถึงแก่นดีพอ คล้อยตามไปกับกระแสความคิดของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยที่ไม่ได้ไตร่ตรองให้ถี่ถ้วน กรณีเช่นนี้พบได้บ่อย และมีโอกาสเกิดขึ้นได้กับทุกๆ องค์การ

จึงเกิดข้อสงสัยว่าแท้จริงแล้วปฏิกริยาที่เกิดขึ้นในโลกออนไลน์กับสถานการณ์จริงจะสัมพันธ์กันหรือไม่ เช่น หากเราประชาสัมพันธ์กิจกรรมบน Facebook แล้วมีคนมากกด Like มาแสดงความชื่นชอบมากมาย เราจะสรุปได้ใหม่ว่าเมื่อถึงเวลาจัดกิจกรรมจริงๆ จะมีผู้คนมาร่วมงานมากเท่ากับจำนวนคนที่กด Like การแสดงความชื่นชอบนั้นเกิดขึ้นเพราะรู้สึกชอบเพียงเท่านั้น หรือกด Like ไปตามพฤติกรรมทั่วไปของคนที่ใช้สื่อออนไลน์ ไม่ได้ตั้งใจจะมาร่วมงานด้วยตัวเองจริงๆ บางคนกด Like ทั้งที่ยังอ่านข้อความไม่จบด้วยซ้ำ หรือสนใจร่วมงานจริงแต่อยู่ไกล ฯลฯ จะด้วยเหตุผลใดก็ตามเราก็ไม่อาจการันตีความสำเร็จได้เพียงเพราะผลลัพธ์จากสื่อออนไลน์เพียงอย่างเดียว

ยกตัวอย่างกรณีการใช้ Facebook ในการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด ซึ่งห้องสมุดหลายแห่งนำมาใช้เนื่องจากเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ใน Facebook จะมีระบบการบันทึกสถิติผู้เข้าชมรายการต่างๆ ผู้ใช้ Facebook หลายท่านยังให้ความสำคัญกับจำนวนการกด Like โดยเชื่อว่าจำนวนผู้ที่กด Like ในแต่ละเนื้อหาหนึ่งยิ่งมากเท่าไรจะยิ่งดี ความจริงแล้วจำนวน Like ไม่ได้ส่งผลต่อการรับรู้มากอย่างที่เข้าใจ ประกอบกับการปรับเปลี่ยนระบบคัดกรองของ Facebook เมื่อไม่นานที่ผ่านมา ยิ่งทำให้การเข้าถึงเนื้อหาลดลง สิ่งที่เราควรสนใจมากกว่า คือ จำนวนผู้เข้าถึงหรือเห็นเนื้อหา (Reach) ซึ่งเป็นไปได้ว่าผู้ที่เห็นอาจไม่กด Like ประเด็น คือ แล้วห้องสมุดต้องการจำนวน Like หรือจำนวนการรับรู้ข้อมูลกันแน่ และถ้าห้องสมุดเชื่อมั่นในคุณค่าของสิ่งที่นำเสนอ จึงอนุมานได้ว่าจำนวนผู้ที่พบเห็นที่มากก็เท่ากับเกิดประโยชน์ได้มากตามมามากด้วย

ความสำเร็จของการประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อออนไลน์นั้นทำได้จริงแต่ไม่ใช่ทั้งหมด ทันทที่มีสื่อใหม่ทำให้หลายคนหันไปใส่ใจและทุ่มเทกับมันมากจนเกินไป สื่อออนไลน์อำนวยความสะดวกได้ก็จริง แต่จะตอบโจทย์ได้ตรงใจผู้บริหารและองค์กรได้หรือไม่นั้นยังต้องพิสูจน์ ในกรณีของห้องสมุด สื่อออนไลน์ช่วยกระตุ้นให้ผู้ใช้บริการเข้าห้องสมุดเพิ่มหรือไม่ ช่วยให้สถิติการยืมหนังสือเพิ่มมากขึ้นหรือไม่ ช่วยให้เกิดการใช้ฐานข้อมูลมากขึ้นจริงหรือไม่ หรือจริงๆ แล้วมันยังคงเป็นเพียงเครื่องมือส่งสารไปถึงผู้ใช้นั้นอะไรกันแน่คือสิ่งที่เรียกว่าประสบความสำเร็จจากการใช้สื่อออนไลน์ จึงต้องย้อนกลับไปจุดเริ่มต้นว่าห้องสมุดคาดหวังสิ่งใดกันแน่

บทสรุป

ความสำเร็จของการประชาสัมพันธ์จะเกิดขึ้นหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์ว่าคาดหวังอะไร ในยุคที่สื่อออนไลน์ครองโลกจนทำให้โลกเล็กลงเช่นนี้ การขยับตัวเพียงนิดเดียวอาจส่งผลสะท้อนถึงห้องสมุดทั้งในด้านบวกและด้านลบ ห้องสมุดต้องไม่ลืมว่าการประชาสัมพันธ์ไม่จำเป็นต้องใช้สื่อออนไลน์เพียงอย่างเดียว สื่อเดิมยังใช้ได้เสมอหากดำเนินการอย่างมีแบบแผนและเป็นระบบ ไม่จำเป็นต้องหันไปใช้สื่อออนไลน์ตามกระแส ห้องสมุดไหนไม่มีก็เสีย ห้องสมุดไหนไม่มีแสดงว่าไม่พัฒนาไม่ทันสมัย เป็นความเข้าใจที่ผิด บ่อยครั้งที่สื่อออนไลน์ของหลายห้องสมุดถูกปล่อยร้าง เหตุผลส่วนใหญ่

คือ ไม่มีผู้ดูแลที่แท้จริง ไม่มีเนื้อหาที่จะนำเสนอ ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ แสดงว่าแท้จริงแล้วไม่ได้มีความจำเป็นที่จะใช้สื่อออนไลน์ด้วยซ้ำในโลกที่เชื่อมถึงกันเช่นนี้ห้องสมุดเพียงแค่ “ทำหน้าที่ของห้องสมุด” ให้ดีที่สุด ผู้ใช้บริการก็จะเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ให้ห้องสมุดด้วยตัวของเขาเอง

เอกสารอ้างอิง

กองบรรณาธิการนิตยสาร BrandAge. (2550). **BrandAge Essential Subdivision 5 2007: P Number four Marketing Communication**. กรุงเทพฯ: แบรินด์เอจ.

กองบรรณาธิการนิตยสาร Thaicoon. (2551). Beyond News : ดร.พจน์ ใจชาญสุขกิจ บทบาทใหม่กรอบความคิดใหม่ของการประชาสัมพันธ์. **Thaicoon**, 11(127), 34-35.

ห้องสมุดสตางค์ มงคลสุข. (2556). เก็บตกการบรรยาย “การประชาสัมพันธ์กับห้องสมุด ทำอย่างไรจะประสบผลสำเร็จ”. สืบค้นเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2557.

URL: <http://wp.me/p9hq6-UQ>

Kotler, Philip and Keller, Kevin. (2012). **Marketing Management**. Upper Saddle River, N.J. : Pearson.

โครงการติดตามและประเมินผลการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม:

กรณีศึกษาโครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ณ โรงเรียนบ้านพุปลาไหล จังหวัดนครราชสีมา

ผศ.ดร.จิราภรณ์ หนูสวัสดิ์

และคณาจารย์สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. พฤติกรรมการใช้ห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศที่มาจากการดำเนิน “โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” ของครูและนักเรียน 2. ความคิดเห็นของครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านพุปลาไหลที่มีต่อโครงการนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านพุปลาไหล จำนวน 27 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการใช้ห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศที่มาจากการดำเนินโครงการนี้ของครูและนักเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เข้าใช้ห้องสมุด 2-3 วันต่อสัปดาห์ เข้าใช้ห้องสมุดในช่วงพักกลางวันมีวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม อ่านหนังสือประเภทการ์ตูนและหนังสือความรู้ทั่วไป เคยใช้สื่อดิจิทัลประเภทซีดี/ดีวีดี และต้องการให้ห้องสมุดจัดหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือความรู้ทั่วไป

2. ความคิดเห็นของครูและนักเรียนที่มีต่อโครงการนี้พบว่าทุกคนทราบหรือเคยเข้าร่วมโครงการนี้ และเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อชุมชน โรงเรียนและตนเอง ส่วนใหญ่ต้องการให้มีโครงการในลักษณะนี้อย่างต่อเนื่อง และส่วนใหญ่เห็นว่าโครงการนี้ดีอยู่แล้วและควรดำเนินการต่อไป

The monitoring and evaluation project of community academic services: a case study of “The Library for Local Development Project” at Ban Phuplalai School

*Asst. Prof. Dr. Jiraporn Noosawas
and Lecturers in Information Management*

The objectives of this research were: 1) to study the teachers' and students' behaviors in using the library and information resources resulting from “The Library for Local Development Project” at Ban Phuplalai School and 2) to explore their opinions towards “The Library for Local Development Project”. The samples were teachers and students in the community who participated in the project held on 9th August 2014 in total 27 people. The research instrument was questionnaire. The statistic used was percentage. The research results were as follows:

1. The teachers' and students' behaviors in using the library and information resources resulting from “The Library for Local Development Project” were found that: the frequency of library using was 2-3 days a week, time of using was lunch break, the objective of using the library was searching for further information, the resources often used were cartoon books and general knowledge books; most of users were familiar with the audio-visual material like CD/DVD and needed more general knowledge books.

2. Their opinions towards “The Library for Local Development Project” were found that: all of them recognized and used to participate in the project and agreed that the project was beneficial to community, school and themselves. They also agreed that it was a good project and should be run continuously.

โครงการติดตามและประเมินผลการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม: กรณีศึกษาโครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ณ โรงเรียนบ้านพุปลาไหล จังหวัดนครราชสีมา

ผศ.ดร.จิราภรณ์ หนูสวัสดิ์

และคณาจารย์สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ได้กำหนดบทบาทของมหาวิทยาลัยอย่างชัดเจนในมาตรา 7 ว่า “ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อ “การพัฒนาท้องถิ่น” ที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน...” สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ ชมรมห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ตระหนักถึงบทบาทในด้านดังกล่าวนี้เป็นอย่างดี จึงได้มีการดำเนินโครงการบริการวิชาการสู่สังคมเพื่อพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องตลอดมา ภายใต้ปรัชญาการทำงานที่ว่า “การผลิตนักจัดการสารสนเทศและความรู้ สู่การมีจิตบริการ บูรณาการเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา” โดยมีรูปแบบการให้บริการวิชาการแก่สังคมในหลากหลายลักษณะ อาทิ การพัฒนาปรับปรุงอาคารห้องสมุด การจัดระบบห้องสมุด การนำทรัพยากรสารสนเทศไปมอบให้แก่ห้องสมุด การให้ความรู้เรื่องความสำคัญของการอ่าน หรือการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพแก่ประชาชน เป็นต้น

“โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ณ โรงเรียนบ้านพุปลาไหล จังหวัดนครราชสีมา” เป็นโครงการบริการวิชาการสู่สังคมโดยความร่วมมือระหว่างของทั้งสามหน่วยงานดังกล่าว ซึ่งเป็นโครงการที่จัดขึ้นเป็นประจำในเดือนตุลาคมของทุกปี ในช่วงปิดภาคเรียนที่ 1 ถือว่าเป็นโครงการที่ทำต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2557 เป็นระยะเวลายาวนานถึง 4 ปี จากการดำเนินโครงการดังกล่าว นั้นพบว่าเกิดประโยชน์ทั้งฝ่ายผู้ให้และฝ่ายผู้รับโดยฝ่ายผู้ให้บริการ(ชมรมห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น) นั้น พบว่า นิสิตได้ร่วมกันทำงานเป็นทีม รู้จักความอดทน รู้จักการให้อภัย รู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบ รู้จักใช้ความคิดสร้างสรรค์ และรู้จักประยุกต์ใช้ความรู้ความสามารถที่ได้เรียนมา ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ส่วนฝ่ายผู้รับบริการ (โรงเรียนบ้านพุปลาไหล) นั้นได้ห้องสมุดที่เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับครูและนักเรียน รวมทั้งประชาชนทั่วไปบริเวณใกล้เคียง

*อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

nusawadj@hotmail.com

ทางคณะผู้วิจัยในฐานะผู้ร่วมดำเนินโครงการฯ ดังกล่าวจึงจัดทำ “โครงการติดตามและประเมินผลการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม : กรณีศึกษาโครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ณ โรงเรียนบ้านพุปลาไหล” ขึ้นมา เพื่อต้องการทราบสภาพการใช้ประโยชน์อย่างแท้จริงจากห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศตามโครงการดังกล่าว ซึ่งผลการวิจัยจะนำมาพัฒนาต่อยอดสู่การทำโครงการบริการวิชาการครั้งต่อไปให้ตอบสนองกับความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่นมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศที่มาจากการดำเนิน “โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” ของครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านพุปลาไหล

2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านพุปลาไหลที่มีต่อ “โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น”

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ได้แก่ ครู และนักเรียนโรงเรียนบ้านพุปลาไหล

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู และนักเรียนโรงเรียนบ้านพุปลาไหล โดยเลือกเฉพาะ บุคคลที่เข้าร่วมโครงการบริการวิชาการแก่สังคมในวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2557 จำนวน 27 คน ดังนี้

3.1.2.1 ครู ได้มาโดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกเฉพาะครูที่เข้าร่วมโครงการบริการวิชาการแก่สังคมในวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2557 ทั้งหมดจำนวน 6 คน

3.1.2.2 นักเรียน โดยเลือกเฉพาะนักเรียนช่วงชั้นประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการบริการวิชาการแก่สังคมในวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2557 ได้มาโดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) จำนวน 21 คน โดยคำนึงถึงระดับช่วงชั้นของนักเรียนเป็นเกณฑ์ แบ่งเป็นนักเรียนช่วงชั้นประถมศึกษาตอนต้น จำนวน 10 คน นักเรียนช่วงชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 11 คน จากนั้นเลือกแบบบังเอิญ (Accidental sampling) จนครบตามจำนวนที่ต้องการ

ในการนี้คณะผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูให้อ่านและตอบด้วยตนเอง ส่วนนักเรียนคณะผู้วิจัยจะใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามแบบสอบถามฉบับเดียวกัน (ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตัดกลุ่มนักเรียนช่วงชั้นอนุบาลออก เนื่องจากเป็นเด็กเล็กเกินไป)

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

3.2.1 วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศที่มาจากการดำเนิน “โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” ของครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านพุปลาไหล

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศที่มาจากการดำเนินโครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการใช้ห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศของครูและนักเรียน

3.2.2 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านพุปลาไหล ที่มีต่อ “โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น”

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านพุปลาไหล

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อสำรวจพฤติกรรมการใช้ห้องสมุด และทรัพยากรสารสนเทศที่มาจากการดำเนิน “โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” ของครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านพุปลาไหล และสำรวจความคิดเห็นของครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านพุปลาไหลที่มีต่อโครงการฯ ดังกล่าว

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบตรวจรายการ (Check list) จำนวน 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อสอบถามเกี่ยวกับ เพศ สถานภาพ ระดับชั้นที่สอนหรือกำลังศึกษา การใช้บริการห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศ โดยมีข้อคำถามจำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้ห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศ ที่มาจากการดำเนิน “โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” ของครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านพุปลาไหล เพื่อสอบถามเกี่ยวกับ ความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุด ช่วงเวลาในการเข้าใช้ห้องสมุด จุดประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุด ประเภทหนังสือที่เลือกอ่าน การใช้บริการวัสดุทัศนวัสดุประเภทซีดี และความต้องการให้ห้องสมุดจัดหาทรัพยากรสารสนเทศมาให้บริการ โดยมีข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านพุปลาไหลที่มีต่อ “โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการรับทราบการดำเนินงานของโครงการ ประโยชน์ของโครงการ ความต้องการให้มีการดำเนินโครงการต่อเนื่อง และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการ โดยมีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ

4.2 การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ มีวิธีดำเนินการดังนี้

4.2.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น โดยศึกษาการดำเนินงานโครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อเป็นแนวคิดและแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

4.2.2 สร้างเครื่องมือ โดยศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถาม แล้วกำหนดประเด็นและขอบเขตคำถาม ด้วยการจัดหมวดหมู่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.2.3 นำแบบสอบถามที่ได้ เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบด้านความเที่ยงตรง (Validity) คือความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) และความเหมาะสมในด้านภาษา (Wording)

4.2.4 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

4.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

4.3.1 ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพุปลาไหล

4.3.2 ดำเนินการแจกแบบสอบถามในวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2557 ณ โรงเรียนบ้านพุปลาไหล ระหว่างการทำกิจกรรมตามโครงการบริการวิชาการแก่สังคม โดยแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพครู จำนวน 6 คน ส่วนนักเรียนช่วงชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 11 คน และนักเรียนช่วงชั้นประถมศึกษาตอนต้น จำนวน 10 คน คณะผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามแบบสอบถามฉบับเดียวกัน เนื่องจากนักเรียนช่วงชั้นดังกล่าวยังเป็นเด็กเล็ก อาจไม่เข้าใจคำถามหรืออ่านไม่ออก โดยการแจกแบบสอบถามจะใช้วิธีการเลือกแบบบังเอิญ คือ พบใครก็เลือกจนครบตามจำนวนที่ต้องการ

4.3.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลและแปลผล

4.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับวิเคราะห์ข้อมูล (SPSS for Windows) ทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

5. ผลการวิจัย

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	11	40.74
1.2 หญิง	16	59.26
รวม	27	100.00

2. สถานภาพ		
2.1 ครู	6	22.22
2.2 นักเรียน	21	77.78
รวม	27	100.00
3. การใช้บริการห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศ ของโรงเรียนบ้านพุปลาไหล		
3.1 เคย	27	100.00
3.2 ไม่เคย	0	0.00
รวม	27	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 27 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 16 คน (ร้อยละ 59.26) รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 11 คน (ร้อยละ 40.74)

ด้านสถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นนักเรียนจำนวน 21 คน (ร้อยละ 77.78) แยกเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายจำนวน 11 คน (ร้อยละ 52.38) รองลงมาคือ นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น จำนวน 10 คน (ร้อยละ 47.62) รองลงมา คือ ครู จำนวน 6 คน (ร้อยละ 22.22)

ด้านการใช้บริการห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศของโรงเรียนบ้านพุปลาไหล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยใช้บริการห้องสมุด จำนวน 27 คน (ร้อยละ 100.00)

5.2 พฤติกรรมการใช้ห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศ ที่มาจากการดำเนิน “โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” ของครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านพุปลาไหล

ตารางที่ 2 แสดงพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศ ที่มาจากการดำเนิน

“โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” ของครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านพุปลาไหล

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) ความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุด		
1.1) ทุกวัน	3	11.11
1.2) 2-3 วันต่อสัปดาห์	14	51.85
1.3) สัปดาห์ละครั้ง	9	33.33
1.4) เดือนละครั้ง	1	3.70
2) ช่วงเวลาในการเข้าใช้ห้องสมุด		
2.1) เช้าก่อนเข้าเรียน/สอน	1	3.70
2.2) พักกลางวัน	17	62.96
2.3) หลังเลิกเรียน/สอน	10	37.04

2.4) ชั่วโมงที่ว่างจากการสอน	14	51.85
2.5) คาบกิจกรรมห้องสมุด	12	44.44
2.6) กิจกรรมสร้างสรรค์	1	3.70
3) จุดประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุด		
3.1) เพื่อประกอบการศึกษาตามหลักสูตร	18	66.67
3.2) เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	21	77.78
3.3) เพื่อความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ	13	48.15
3.4) เพื่อเขียนรายงาน	5	18.52
3.5) เป็นเจ้าหน้าที่ห้องสมุด	1	3.70
4) ประเภทของหนังสือที่อ่านในห้องสมุด		
4.1) หนังสือพิมพ์	7	25.92
4.2) วารสาร/นิตยสาร	6	22.22
4.3) เรื่องสั้น/นวนิยาย	2	7.41
4.4) การ์ตูน	19	70.37
4.5) หนังสือแบบเรียน	13	48.15
4.6) หนังสือความรู้ทั่วไป	19	70.37
5) การใช้สื่อดัดแปลงวัสดุประเภทซีดี/ดีวีดี		
5.1) เคยใช้	20	74.07
5.2) ไม่เคยใช้	7	25.92
6) ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการให้ห้องสมุดจัดหาให้บริการ		
6.1) หนังสือพิมพ์	8	29.63
6.2) วารสาร/นิตยสาร	6	22.22
6.3) เรื่องสั้น/นวนิยาย	6	22.22
6.4) การ์ตูน	13	48.15
6.5) หนังสือแบบเรียน	14	51.85
6.6) หนังสือความรู้ทั่วไป	15	55.56
6.7) หนังสือพจนานุกรม/สารานุกรม	11	40.74
6.8) หนังสือภาพ	9	33.33
6.9) DVD	9	33.33
6.10) แผนที่/ลูกโลก	12	44.44

จากตารางที่ 2 แสดงพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศ ที่มาจากการดำเนิน “โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” ของครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านพุลาไล พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 27 คน ดังนี้

ด้านความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้าใช้ห้องสมุด 2-3 วันต่อสัปดาห์มากที่สุด จำนวน 14 คน (ร้อยละ 51.85) รองลงมา คือ สัปดาห์ละครั้ง จำนวน 9 คน (ร้อยละ 33.33) และทุกวัน จำนวน 3 คน (ร้อยละ 11.11) ตามลำดับ

ด้านช่วงเวลาในการเข้าใช้ห้องสมุดพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้าใช้ห้องสมุดในช่วงพักกลางวันมากที่สุด จำนวน 17 คน (ร้อยละ 62.96) รองลงมาคือ ช่วงที่ว่างจากการสอน จำนวน 14 คน (ร้อยละ 51.85) และคาบกิจกรรมห้องสมุด จำนวน 12 คน (ร้อยละ 44.44) ตามลำดับ

ด้านจุดประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากที่สุด จำนวน 21 คน (ร้อยละ 77.78) รองลงมา คือ เพื่อประกอบการศึกษาตามหลักสูตร จำนวน 18 คน (ร้อยละ 66.67) และเพื่อความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 48.15) ตามลำดับ

ด้านประเภทของหนังสือที่อ่านในห้องสมุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อ่านหนังสือประเภทการ์ตูนและหนังสือความรู้ทั่วไปมากที่สุด จำนวน 19 คน (ร้อยละ 70.37) เท่ากัน รองลงมา คือ หนังสือแบบเรียน จำนวน 13 คน (ร้อยละ 48.15) และหนังสือพิมพ์ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 25.92) ตามลำดับ

ด้านการใช้โสตทัศนวัสดุประเภทซีดี/ดีวีดีพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยใช้โสตทัศนวัสดุประเภทซีดี/ดีวีดี มากที่สุด จำนวน 20 คน (ร้อยละ 74.07) รองลงมาคือ ไม่เคยใช้ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 25.92) โดยสาเหตุที่ไม่เคยใช้เพราะครูไม่อนุญาต

ด้านประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการให้ห้องสมุดจัดหามาให้บริการพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการให้ห้องสมุดจัดหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือความรู้ทั่วไปมากที่สุด จำนวน 15 คน (ร้อยละ 55.56) รองลงมาคือ หนังสือแบบเรียน จำนวน 14 คน (ร้อยละ 51.85) และการ์ตูน จำนวน 13 คน (ร้อยละ 48.15) ตามลำดับ

5.3 ความคิดเห็นของครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านพุดลาไหลที่มีต่อ “โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น”

ตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นของครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านพุดลาไหลที่มีต่อ “โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น”

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) การรับทราบหรือเข้าร่วม “โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น”		
1.1) ทราบหรือเคยเข้าร่วมโครงการ	27	100.00
1.2) ไม่ทราบและไม่เคยเข้าร่วมโครงการ	0	0.00
2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของโครงการนี้ที่มีต่อชุมชนโรงเรียน และตนเอง		
2.1) มีประโยชน์	27	100.00
2.2) ไม่มีประโยชน์	0	0.00
3) ความต้องการให้มีโครงการในลักษณะนี้อย่างต่อเนื่อง		
3.1) ต้องการ	26	96.30
3.2) ไม่ต้องการ	1	3.70
4) ความต้องการให้ผู้ดำเนินโครงการปรับปรุงการดำเนินงานด้านใด		
4.1) ดีอยู่แล้ว ไม่ต้องปรับปรุง	21	77.78
4.2) ควรปรับปรุง	6	22.22

จากตารางที่ 3 แสดงแสดงความคิดเห็นของครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านพุดลาไหลที่มีต่อ “โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 27 คน ดังนี้

ด้านการรับทราบหรือเข้าร่วม “โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดทราบหรือเคยเข้าร่วมโครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 27 คน (ร้อยละ 100)

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของโครงการนี้ที่มีต่อชุมชน โรงเรียน และตนเอง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเห็นว่า โครงการนี้มีประโยชน์ต่อชุมชน โรงเรียน และตนเอง จำนวน 27 คน (ร้อยละ 100) โดยระบุว่าโครงการนี้มีประโยชน์ในด้านให้แนวทางในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่าน ให้ความรู้กับครูและนักเรียนในสถานศึกษานำความรู้ที่ได้รับมาใช้มาในการสอนและการสืบค้นหาข้อมูลต่างๆ และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ด้านความต้องการให้มีโครงการในลักษณะนี้อย่างต่อเนื่อง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ต้องการให้มีโครงการในลักษณะนี้อย่างต่อเนื่องมากที่สุด จำนวน 26 คน (ร้อยละ 96.30) โดยระบุรูปแบบที่ต้องการ คือ ต้องการให้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้วยการสาธิตและลงมือทำจริง การบรรยายควรให้เห็นภาพเพิ่มเติมสื่อสิ่งพิมพ์ประกอบการบรรยาย จัดให้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการอ่าน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในห้องสมุดและเรื่องอาเซียน และต้องการเรื่องที่ทันสมัย มีเทคโนโลยีที่ทำให้สืบค้นข้อมูลได้ง่าย รองลงมาคือ ไม่ต้องการ จำนวน 1 คน (ร้อยละ 3.70) โดยไม่ได้ระบุเหตุผล

ด้านความต้องการให้ผู้ดำเนินโครงการปรับปรุงการดำเนินงานพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เห็นว่า โครงการนี้ดีอยู่แล้วไม่ต้องปรับปรุงมากที่สุด จำนวน 21 คน (ร้อยละ 77.78) รองลงมา คือ ต้องการให้ปรับปรุง จำนวน 6 คน (ร้อยละ 22.20) โดยระบุว่าควรปรับปรุงเรื่องเนื้อหาในการอบรมให้สามารถปฏิบัติได้จริง และระบุหัวข้อที่ต้องการ คือ เรื่องเกี่ยวกับอาเซียน การอ่าน และการเขียน

6. สรุปและอภิปรายผล

6.1 พฤติกรรมการใช้ห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศที่มาจากการดำเนิน “โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” ของครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านพุปลาไหล

จากข้อมูลที่ได้รับพบว่า พฤติกรรมของครูและนักเรียนแสดงให้เห็นถึงการใช้ประโยชน์จากห้องสมุด เพราะมีการเข้าใช้ห้องสมุดเป็นประจำ ในช่วงที่ว่าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมและประกอบการศึกษาตามหลักสูตร ส่วนใหญ่อ่านหนังสือประเภทการ์ตูน หนังสือความรู้ทั่วไป หนังสือแบบเรียน ส่วนใหญ่เคยใช้วัสดุทัศนวัสดุประเภทซีดี/ดีวีดี และส่วนใหญ่ต้องการให้ห้องสมุดจัดหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือความรู้ทั่วไป หนังสือแบบเรียน และการ์ตูน นัยยอมแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าห้องสมุดเป็นแหล่งที่ให้ความรู้และความบันเทิงกับครูและนักเรียนโดยแท้จริง

6.2 ความคิดเห็นของครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านพุปลาไหลที่มีต่อ “โครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น”

จากข้อมูลที่ได้รับพบว่า ครูและนักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของโครงการนี้ เนื่องจากทุกคนทราบหรือเคยเข้าร่วมโครงการ ทุกคนเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อชุมชน โรงเรียน และตนเอง และต้องการให้มีโครงการในลักษณะนี้อย่างต่อเนื่องโดยระบุว่าโครงการนี้ดีอยู่แล้วไม่ต้องปรับปรุงมากที่สุด ส่วนที่ต้องปรับปรุงมีจำนวนน้อย แต่ก็เป็นที่น่าสนใจที่ผู้ดำเนินโครงการน้อมรับไปพิจารณาในประเด็นด้านเนื้อหาในการอบรมให้สามารถปฏิบัติได้จริง และระบุหัวข้อที่ต้องการคือ เรื่องเกี่ยวกับอาเซียน การอ่าน และการเขียน ซึ่งในการจัดดำเนินโครงการต่อไป คณะผู้ดำเนินงานและนำไปปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

7. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

7.1 หัวข้อการอบรมควรจัดในลักษณะการอบรมเชิงปฏิบัติการด้วยการสาธิตและลงมือทำจริง และหัวข้อนั้นคนทุกกลุ่มสามารถใช้ประโยชน์จากความรู้ที่ได้ร่วมกัน

7.2 ทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญควรเน้นความรู้ทั่วไป แบบเรียนและหนังสือบันเทิงคดีต่างๆ เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้รับทั้งความรู้และความบันเทิง

7.3 การดำเนินโครงการห้องสมุดเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นควรคำนึงถึงชุมชนด้วย โดยควรเข้าถึงชุมชน ประสานสัมพันธ์เห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการให้มากขึ้น โดยต้องจัดทำทรัพยากรสารสนเทศบางส่วนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและอาชีพของชุมชนเพื่อดึงชุมชนให้เข้ามาใช้บริการ

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณครู และนักเรียน โรงเรียนบ้านพุปลาไหล จังหวัดนครราชสีมา ที่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆ ด้วยดีทุกครั้ง และขอขอบคุณผู้บริจาคหนังสือทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนบ้านพุปลาไหล. (2556). สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2557.

URL: http://data.bopp_obec.info/emis_schooldata_view.php?School_ID=10302007048&Area_CODE=3003

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8.

กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ห้องสมุดอาเซียน ถนัด คอมันตร์

ห้องสมุดอาเซียนแห่งแรกในประเทศไทย

ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ
ฐิติ คำหอมกุล

บทความนี้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับห้องสมุดอาเซียนถนัด คอมันตร์ ห้องสมุดอาเซียนแห่งแรกในประเทศไทย ซึ่งตั้งอยู่ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เป็นแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทยโดยออกแบบภายใต้แนวคิด Information Commonsภายในมหาวิทยาลัยสารสนเทศ เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงบริการต่างๆ สำหรับนักศึกษา บุคลากรภายในและบุคคลภายนอก

Thanat Khoman ASEAN Library

The First ASEAN Library in Thailand

Preedee Pluemsamrungsit
Thiti Khamhomkun

This article reviews about ASEAN Library "Thanat Khoman ASEAN Library" which is the first ASEAN Library in Thailand. It is located in Nation Institute of Development Administration. It could be an importance information resources about ASEAN in Thailand. When Thailand is the one of ten countries in ASEAN in 2015. This Library has designed by Information commons concept. It has an Information resources about AEC and various services for students, staffs and others.

ห้องสมุดอาเซียน ถิ่น คอมนิตร์

ห้องสมุดอาเซียนแห่งแรกในประเทศไทย

ปรีดี ปลัมสำราญกิจ*

ฐิติ คำหอมกุล**

บทนำ

ปลายปี พ.ศ. 2558 นี้ ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทุกหน่วยงานจึงต้องเตรียมพร้อมสู่การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการศึกษาทุกระดับ จำเป็นต้องปรับหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ห้องสมุดเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อสถาบันการศึกษาทุกแห่ง จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไปพร้อมกัน

ห้องสมุดอาเซียน ถิ่น คอมนิตร์ ได้รับการออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทอาเซียน (ASEAN) และสภาพแวดล้อมของประเทศไทย โดยใช้แนวคิดของ Information Commons¹ ภายในห้องสมุดมีบริการทรัพยากรสารสนเทศซึ่งครอบคลุมสามเสาหลักของอาเซียน สิ่งอำนวยความสะดวกและใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย ทั้งในส่วนของสำนักงานและเทคโนโลยีการสื่อสาร มีการติดตั้งระบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) และระบบห้องสมุดอัตโนมัติ (Library Automation System) เพื่อช่วยให้การสืบค้นและการยืมหนังสือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นผ่านเครือข่ายออนไลน์ทั้งภายในและภายนอกห้องสมุด นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาระบบคลังจัดเก็บของนิดา (NIDA Repository System) เป็นระบบที่พัฒนาและปรับใช้มาจากการใช้โปรแกรมดิสเปซ (DSpace) เพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการวิจัยของสถาบัน มีการจัดหมวดหมู่และกำหนดหัวเรื่องงานวิจัยไว้อย่างชัดเจน จึงช่วยให้นักศึกษา บุคลากร และประชาชนผู้สนใจทั่วไปสามารถสืบค้นข้อมูลได้ง่ายรวมถึงบริการห้องประชุม

* อาจารย์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อีเมล: preedee@nsru.ac.th

** บรรณารักษ์ ศูนย์สารสนเทศทางประชากรศาสตร์ วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อีเมล: thiti.km@chula.ac.th

¹ Information Commons (IC) หรือ InfoCommons/ Academic Commons เป็นแนวคิดการรวมบริการและทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ของห้องสมุดไว้ในพื้นที่เดียวกันเปรียบห้องสมุดเสมือนเป็นห้องรับแขก โดยใช้พื้นที่ชั้นใดชั้นหนึ่งของห้องสมุดหรือแยกเป็นอาคารอิสระ เนื่องจากผู้ใช้ในปัจจุบันมีความต้องการใช้บริการของห้องสมุดที่หลากหลายจึงทำให้ห้องสมุดจำเป็นต้องจัดสรรพื้นที่ให้มีความยืดหยุ่น รวมถึงนำสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ มาให้บริการเพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศและบริการต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกห้องสมุดได้ภายในจุดเดียว (One Stop Service) เช่น บริการอ้างอิงและช่วยค้นคว้า มุมกาแฟ จุดเชื่อมต่อเครือข่ายไร้สาย (Access Point) เป็นต้น ห้องสมุดจึงกลายเป็นพื้นที่แห่งการสร้างสรรค์ความรู้ที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้ทุกที่ในห้องสมุดด้วยอุปกรณ์ส่วนบุคคลเช่น โน้ตบุ๊ก สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต เป็นต้น (Church, 2002; สมานลอยฟ้า, 2549, 15-17; นันทิพย์ วิภาวิน, 2553)

กลุ่มและมุมพักผ่อนอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเครือข่ายไร้สาย (Wi-Fi) บนพื้นที่กว่า 800 ตารางเมตร ถือได้ว่าเป็นการบริการที่ทันสมัยครอบคลุมความต้องการของผู้ใช้ในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี (กนกวรรณ จันทร, 2557; NIDA เปิดห้องสมุดอาเซียน ถนัด คอมันตร์ พร้อมให้บริการแก่นักศึกษาและประชาชนทั่วไป เริ่ม 5 มิถุนายน 2557, [ม.ป.ป.])

ห้องสมุดกับประชาคมอาเซียน

เมื่อประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สถาบันการศึกษาทุกแห่งรวมถึงห้องสมุด จำเป็นต้องมีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับประชาคมอาเซียนโดยอาจมีการพิจารณางบประมาณการจัดซื้อหางบประมาณของห้องสมุดไม่เพียงพอต่อการจัดเตรียมทรัพยากรสารสนเทศได้ ห้องสมุดควรควรเตรียมบทบาทในฐานะผู้นำให้ผู้ใช้ได้รับสารสนเทศเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ต้องการ หรือการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรสารสนเทศภายนอกห้องสมุดโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยและพยายามใช้ประโยชน์จากแหล่งสารสนเทศวิชาการแบบเปิด (Open Access)² หรืออาจขอความร่วมมือจากอาจารย์และนักวิจัยในมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญในเนื้อหาเป็นอย่างดีสามารถแนะนำทรัพยากรสารสนเทศด้านประชาคมอาเซียน และอาจมีเครือข่ายทางวิชาการที่สามารถช่วยสนับสนุนห้องสมุดได้ด้วย (พิมพ์วิภา ไพรมสมิทธิ์, [ม.ป.ป.]) ส่วนการบริหารจัดการของห้องสมุดควรเน้นความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก และกำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับเป็นหลัก เช่น การจัดแสดงทรัพยากรสารสนเทศเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ด้านอาเซียน รวมถึงการเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เป็นต้น (คณะกรรมการจัดการความรู้ของสำนักหอสมุด, 2556) นอกจากนี้บุคลากรในห้องสมุดจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน รวมถึงพัฒนาทักษะความรู้และการให้บริการให้สอดคล้องกับประชาคมอาเซียนด้วย เช่น การศึกษาฐานห้องสมุดประเทศในกลุ่มอาเซียน แสวงหาและรวบรวมแหล่งสารสนเทศเกี่ยวกับอาเซียนโดยจัดกลุ่มเป็นสามเสาหลักของอาเซียน การจัดทำสื่อสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาในกลุ่มอาเซียน การเรียนรู้วัฒนธรรมของกลุ่มอาเซียนเพื่อพร้อมทำงานร่วมกับสถาบันอื่นการบูรณาการความรู้ประชาคมอาเซียนกับการเรียนการสอนในหลักสูตรต่าง ๆ เป็นต้น (อัศริมา สุ่มมาตย์, [ม.ป.ป.]; ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษากับการสนับสนุนมหาวิทยาลัยสู่ประชาคมอาเซียน: แนวปฏิบัติที่ดีกรณีสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ, [ม.ป.ป.])

² แหล่งสารสนเทศวิชาการแบบเปิด (Open Access) คือ วรรณกรรมฉบับเต็มที่มีปรากฏอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ผู้ใช้สามารถอ่าน ดาวน์โฮลด์ คัดลอก พิมพ์ เผยแพร่ ค้นหา ทำดรรชนี หรือเชื่อมโยงมายังวรรณกรรมนั้น ๆ ได้ รวมถึงการดัดแปลง เช่น นำไปแปลเป็นภาษาอื่น (บางส่วนหรือทั้งฉบับ) โดยไม่มีข้อจำกัดทั้งด้านการเงิน กฎหมาย และอุปสรรคทางเทคนิค (Bailey, 2006 : 14; MacCallum, 2007) และมีการตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Reviewed) แต่บางบทความอาจไม่ผ่านการตรวจสอบดังกล่าว (ปัญญรักษ์ งามศรีตระกูล, 2552)

ประวัติความเป็นมา

ห้องสมุดอาเซียน ธนัต คอมันตร์ (Thanat Khoman ASEAN Library) ก่อตั้งใน พ.ศ. 2556 ภายใต้โครงการบริหารงานของสำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์หรือนิด้า (NIDA) โดยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ได้เจรจาตกลงกับ ดร.สุชุม นวพันธ์ ประธานมูลนิธิ จอห์น เอฟ. เคนเนดี จัดสร้างห้องสมุดอาเซียน ธนัต คอมันตร์ เพื่อเป็นเกียรติแก่พันเอก (พิเศษ) ดร.ธนัต คอมันตร์ ผู้ก่อตั้งมูลนิธิ จอห์น เอฟ. เคนเนดี และผู้ก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน (ASEAN) โดยได้รับทุนสนับสนุนจากมูลนิธิฯ เป็นจำนวน 26,000,000 บาท และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้สมทบเพิ่มเป็นจำนวน 13,950,000 บาท ห้องสมุดอาเซียน ธนัต คอมันตร์ ได้มีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2557

ห้องสมุดอาเซียน ธนัต คอมันตร์ ตั้งอยู่บนชั้น 21 ของอาคารนวมินทรราชินี สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เปิดบริการวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.30-18.00 น. ยกเว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์ และวันหยุดชดเชย วันเสาร์-อาทิตย์ 09.00-17.00 น. ยกเว้นวันหยุดตามประกาศสถาบันบริการยืม - คืน ปิดก่อนเวลาเลิกทำการ 15 นาที โดยไม่เสียค่าเช่าใช้บริการผู้ใช้ภายนอกที่มาใช้บริการต้องแลกบัตรประชาชนก่อนเข้าใช้ หากต้องการยืมหนังสือ จำเป็นต้องสมัครสมาชิก สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. 0-2727-3546-7 aseanlibservices@nida.com และ <https://www.facebook.com/NidaAseanLibrary>

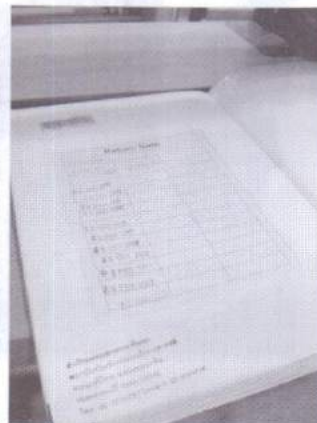

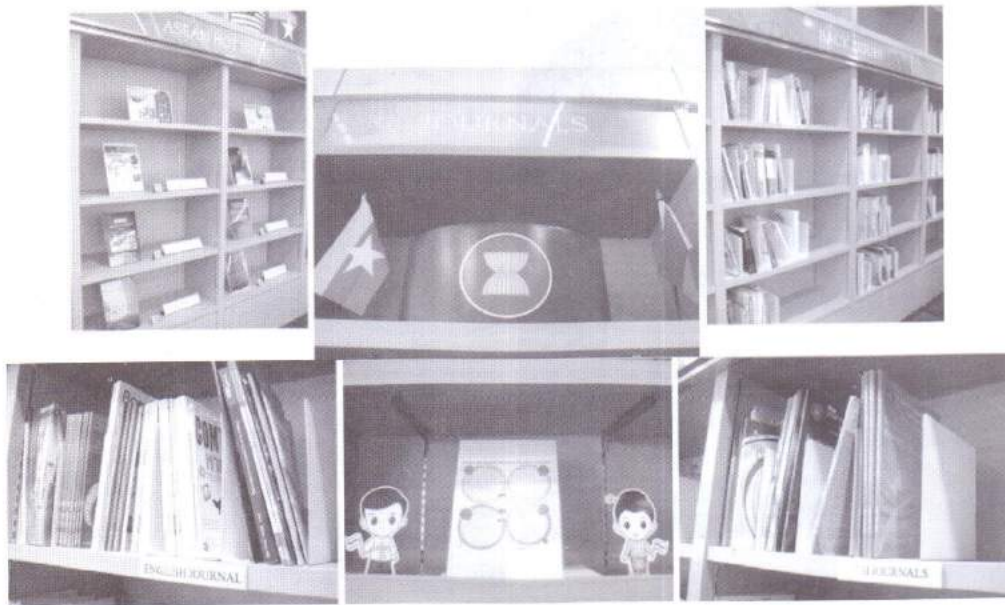
การบริการทรัพยากรสารสนเทศ

ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด ได้แก่ หนังสือ วารสาร งานวิจัยอาเซียน ทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์ สื่อบันทึกเทป และสื่อมัลติมีเดีย

หนังสือ จัดเรียงตามระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress) ให้บริการทั้งหนังสือภาษาไทย และภาษาอังกฤษ โดยจัดเก็บรวมกันเนื่องจากปัจจุบันหนังสือยังมีจำนวนน้อย

วารสาร ให้บริการทั้งฉบับปัจจุบันและฉบับล่วงเวลา โดยแยกเป็นวารสารภาษาไทย วารสารภาษาอังกฤษ และให้บริการประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

การเข้าใช้ห้องสมุด

ผู้ใช้บริการสามารถใช้บัตรประชาชนเป็นบัตรผ่านประตูได้

การเข้าใช้บริการ

ผู้ใช้บริการครั้งแรกอาจจะเริ่มศึกษาจากสามเสาหลักของอาเซียน ซึ่งภายในห้องสมุดมีบริการแนะนำหนังสือโดยแบ่งตามสามเสาหลักของอาเซียน (สามเสาหลักอาเซียน, 2556) ดังนี้

1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political - Security Community - APSC) เน้นการรวมตัวของอาเซียนเพื่อสร้างความมั่นใจ เสถียรภาพและสันติภาพ ในภูมิภาค เพื่อให้ประชาชนในอาเซียนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และปราศจากภัยคุกคามด้านการทหาร และภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เช่น ภัยพิบัติ และปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นต้น

2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community - AEC) จัดตั้งให้อาเซียนเป็นตลาดเดียว และเป็นฐานการผลิตร่วมกันมุ่งให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุน สินค้า การบริการ การลงทุน แรงงานฝีมือระหว่างประเทศสมาชิกโดยเสรี รวมถึงลดช่องว่างของระดับการพัฒนาของประเทศสมาชิกอาเซียน ส่งเสริมให้อาเซียนสามารถรวมตัวเข้ากับประชาคมโลกได้อย่างไม่อยู่ในสถานะเสียเปรียบ และส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน

3. ประชาคมวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community - ASCC) มีเป้าหมายให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปันประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน

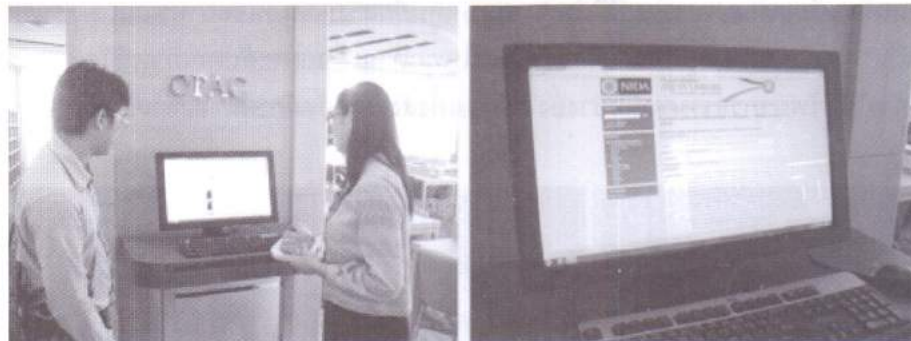
บริการแนะนำหนังสือสามเสาหลักของอาเซียน

บริการของห้องสมุด

1. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าข้อมูลสารสนเทศด้านอาเซียน

2. บริการสืบค้นข้อมูล (OPAC) ผู้ใช้สามารถสืบค้นได้ที่ <http://library.nida.ac.th>

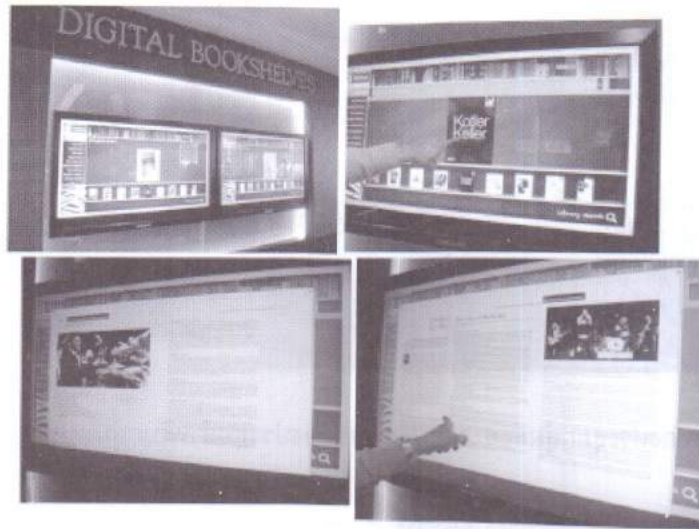

3. บริการยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศอาเซียน โดยสมาชิกแสดงบัตรนักศึกษาหรือบัตรสมาชิกเพื่อยืม-คืนหนังสือ และกรณีการคืนทรัพยากรสารสนเทศนอกเวลาทำการ สามารถส่งคืนได้ที่ตู้รับคืนนอกเวลาของสำนักบรรณสารการพัฒนา

4. บริการยืมระหว่างห้องสมุด (Inter Library Loan)

5. บริการชั้นหนังสือดิจิทัลอาเซียน (ASEAN Digital Bookshelves) แสดงทรัพยากรสารสนเทศใหม่ ได้แก่ หนังสือ วารสาร และงานวิจัย ผ่านทางจอภาพระบบสัมผัส (Touch Screen)

6. บริการ ASEAN Large Wall Display แสดงข้อมูลห้องสมุดอาเซียน ถนัด คอมันตร์ สำนักบรรณสารการพัฒนา กิจกรรม ข่าวสาร และแผนผังของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ผ่านทางจอภาพระบบสัมผัส

7. บริการฐานข้อมูลออนไลน์ สมาชิกภายในสามารถสืบค้นฐานข้อมูลที่สำนักบรรณสารการพัฒนาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) บอกรับ โดยสามารถดาวน์โหลดข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม (Full Text) ได้ทันที และสามารถสืบค้นจากภายนอกเครือข่ายสถาบันได้โดยกำหนดค่าวีพีเอ็น (VPN) และยืนยันด้วย NIDA NetID

8. บริการอินเทอร์เน็ต โดยสมาชิกจะต้องใส่ชื่อผู้ใช้และรหัสผ่าน เพื่อเข้าใช้บริการ

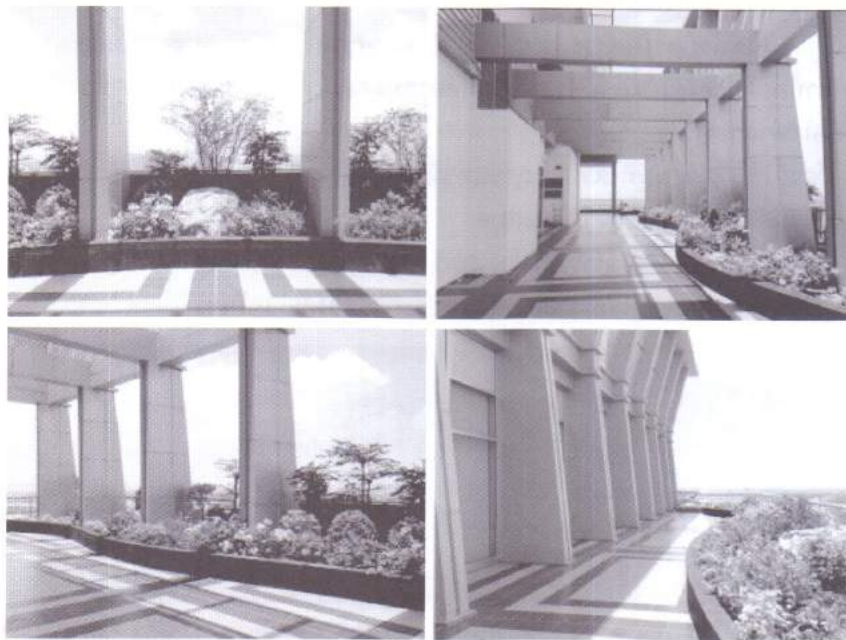
9. บริการห้องประชุมกลุ่มย่อย 3-4 คน และห้องประชุมสำหรับกลุ่มใหญ่

10. บริการพื้นที่นั่งอ่าน จำนวน 90 ที่นั่ง และมุมกาแฟภายในห้องสมุด

หากผู้ใช้ต้องการผ่อนคลายจากการอ่านหนังสือ สามารถไปเดินบริเวณระเบียงรอบห้องสมุดซึ่งสามารถมองเห็นบรรยากาศภายในมหาวิทยาลัย

การยืมทรัพยากรสารสนเทศ

ประเภทผู้ใช้	หนังสือและเอกสาร (เล่ม/วัน)
อาจารย์/นักวิจัย/บรรณารักษ์/นักเอกสารสนเทศ	50 เล่ม/45วัน
นักศึกษาปริญญาเอก	20 เล่ม/28วัน
นักศึกษาปริญญาโท	14เล่ม /14 วัน
บุคลากรสถาบัน	14 เล่ม/14วัน
ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	14 เล่ม/14วัน
สมาชิกสมทบ	3 เล่ม/14วัน
การยืมระหว่างห้องสมุด	20 เล่ม /14วัน

ค่าปรับ

1. กรณีคืนหนังสือเกินกำหนด

ค่าปรับ 5 บาท/วัน/เล่ม (นับรวมวันหยุด)

2. กรณีทำหนังสือหาย

ค่าชดใช้ 2 เท่าของราคาหนังสือค่าดำเนินการ 100 บาท และค่าปรับ (ถ้ามี)

3. กรณีทำบัตรสมาชิกหาย

ค่าปรับ 100 บาท

บัตรสมาชิกที่ห้องสมุดออกให้ชั่วคราว

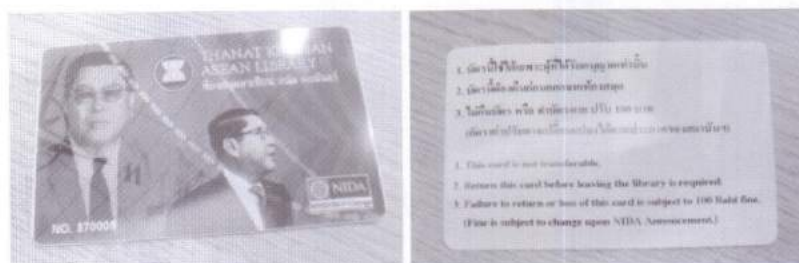
กรณีผู้ใช้ไม่ได้นำบัตรประชาชนมาบรรณารักษ์อนุญาตให้ใช้บัตรอื่นซึ่งมีชื่อและนามสกุลของผู้ใช้แทนได้ โดยนำบัตรอื่นของผู้ใช้แลกบัตรสมาชิกที่ห้องสมุดออกให้ชั่วคราว บัตรสมาชิกที่ห้องสมุดออกให้ชั่วคราวมีเงื่อนไขต่างๆ ดังนี้

1. บัตรนี้ใช้ได้เฉพาะผู้ที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

2. บัตรนี้ต้องคืนเมื่อออกจากห้องสมุด

ไม่คืนบัตร หรือ ทำบัตรหาย ปรับ 100 บาท

(อัตราค่าปรับอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามประกาศของสถาบันฯ)

บัตรสมาชิกที่ห้องสมุดออกให้ชั่วคราว

บทสรุป

ห้องสมุดอาเซียน ถนัด คอมันตร์ เป็นห้องสมุดอาเซียนแห่งแรกในประเทศไทย (ห้องสมุดอาเซียนแห่งแรกในประเทศไทย, 2557) ภายในห้องสมุดให้บริการทรัพยากรสารสนเทศทางด้านอาเซียนโดยเฉพาะ และจะเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านวิชาการเพื่อการบริหารสารสนเทศอาเซียนที่ทันสมัยที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ด้วยการออกแบบห้องสมุดให้เป็นพื้นที่สร้างสรรค์องค์ความรู้และพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมมือกัน และในอนาคตห้องสมุดมีแผนพัฒนาลิงก์ข้อมูลดิจิทัลห้องสมุดอาเซียน ถนัด คอมันตร์ ให้สมบูรณ์ เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นห้องสมุดดิจิทัลอาเซียนห้องสมุดอาเซียน ถนัด คอมันตร์ จึงเป็นต้นแบบของห้องสมุดในประเทศไทยที่ได้เตรียมพร้อมอย่างสมบูรณ์เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปลาย พ.ศ. 2558 นี้

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ จันทร. บรรณารักษ์ปฏิบัติการงานเทคนิค สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สัมภาษณ์ 19 มิถุนายน 2557.
- คณะกรรมการจัดการความรู้ของสำนักหอสมุด. (2556). **องค์ความรู้ เรื่องการจัดบริการเชิงรุกห้องสมุดยุคใหม่สู่ประชาคมอาเซียน**. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2557.
URL: <http://kmcorner.lib.cmu.ac.th/kmcorner/content/องค์ความรู้-เรื่อง-การจัดบริการเชิงรุกห้องสมุดยุคใหม่สู่ประชาคมอาเซียน>.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2553). **The Information Commons เป็นศูนย์บริการการเรียนรู้แบบรวมศูนย์ (One Stop Service)**. สืบค้นเมื่อ 7 กรกฎาคม 2557.
URL: http://www.librarianmagazine.com/VOL3/NO2/information_commons.htm
- ปัญญรักษ์ งามศรีตระกูล. (2552). **Open Access (OA) คืออะไร**. สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน 2557.
URL: <http://share.psu.ac.th/blog/l-resource/12064>
- พิมพ์ฟ้า ไพเพรมสมิทธิ. (ม.ป.ป.). **การพัฒนาห้องสมุดสู่ประชาคม อาเซียน**. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2557. URL: <http://203.131.219.245/conference2012/pdf/บทความพิมพ์ฟ้าไพเพรมสมิทธิ.pdf>
- สมาน ลอยฟ้า. (2549). แนวคิด Information Commons กับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา.
วารสารบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์, 24(1-3), 14-23.
- สามเสาหลักอาเซียน. (2556). สืบค้นเมื่อ 13 กรกฎาคม 2557.
URL: <http://tfii.kmutnb.ac.th/TFII/th/km/asean/index.php?id=tree>
- ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษากับการสนับสนุนมหาวิทยาลัยสู่ประชาคมอาเซียน: แนวปฏิบัติที่ดีกรณีสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ. (ม.ป.ป.). สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2557
URL: http://www.lib.tsu.ac.th/km/file/good_practice/asean.pdf20 มิถุนายน 2557.

ห้องสมุดอาเซียน แห่งแรกในประเทศไทย. (2557). สืบค้น 26 กุมภาพันธ์ 2558.

URL: <http://www.krobkruakao.com/ข่าวบันเทิง/94870/ห้องสมุดอาเซียน-แห่งแรกในประเทศไทย.html>

อัคริมา สุ่มมาตย์. (ม.ป.ป.). การเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.

สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2557. URL: <http://www.slideshare.net/akarima/ss-14992589>

NIDA เปิดห้องสมุดอาเซียน ถนัด คอมันตร์ พร้อมให้บริการแก่นักศึกษาและประชาชนทั่วไป

เริ่ม 5 มิถุนายน 2557. (ม.ป.ป.). สืบค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2557.

URL: <http://www.khaosod.co.th/banner/doc/NIDA.pdf>

Bailey, Charles W. Jr.(2006). What is Open Access?. In Neil Jacobs, Editor.**Open Access:**

Key Strategic, Technical and Economic Aspects. (p. 13-26). Oxford: Chandos.

Church, J. Vaughan, J. Starkweather, W. Rankin, K. (2002). **The Information Commons at Lied**

Library. Library Hi Tech,20(1), 58-70.

MacCallum, Catriona J. (2007). **When is Open Access not Open Access?** Retrieved 21 June 2014.

URL: <http://www.plosbiology.org/article/info:doi/10.1371/journal.pbio.0050285>

ทัศนะของอุษาคเนย์ในห้องสมุดประเทศไทย

สมปอง มิสสิตะ

“อุษาคเนย์” หรือ “อาเซียน” หมายถึงภูมิภาคของทวีปเอเชียของการห้องสมุดของไทยได้ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การเตรียมความพร้อมของบุคลากร การให้ความรู้กับผู้ใช้บริการ และรับฟังมุมมองของนักวิชาการ ผู้เขียนยกตัวอย่างการดำเนินงานของห้องสมุดศูนย์วิจัยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยเกียวโตหนึ่งในหลายห้องสมุดของประเทศญี่ปุ่นที่มีศักยภาพในการสะสมทรัพยากรสารสนเทศในภาษาของประเทศในอาเซียน รวมทั้งมีการทำงานแบบเครือข่ายเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลอาเซียน พร้อมทั้งเสนอว่าหากประเทศไทยมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณและบุคลากร การหาเอกลักษณ์ข้อมูลของแต่ละห้องสมุด การร่วมมือทำงาน รวมทั้งจัดการฐานข้อมูลด้วยการลงรายการภาษาไทยควบคู่กับการถอดอักษรภาษาไทยเป็นภาษาโรมัน เพื่อให้ผู้ใช้บริการในอาเซียนสามารถอ่านและตีความหมายจากเสียงรวมถึงการทำเรื่องย่อเป็นภาษาอังกฤษ อาจเป็นทางเลือกหนึ่งที่ทำให้เกิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนบ้านได้

“Usakane” perception of my point of view from Japanese Library

Sompong Missita

Usakane, ASEAN refers to the region of Southeast Asia. Thai Libraries focused on the preparation of well educated human resources and transformation knowledge to the library users. In addition, the library got some scholarly opinions concerning ASEAN through showing support for knowledge based society. The author raised the example of successful achievement of the Center for Southeast Asian Studies Library, Kyoto University. The library actively collects a variety of research materials, including those in Southeast Asian languages, and in Southeast Asian database and supports specialist research activities inside and outside Japan. Because of the limited fund and personal of the Thailand libraries, the author suggested that each library should provide Thai unique information, create networking in order to develop the achievement of database in this region. In addition, Libraries would transform information resources which cataloged in Thai, Romanized Thai script and synopsis in Thai and English in order to prepare ASEAN users understand the entire point of view clearly.

คำสำคัญ ห้องสมุด, ห้องสมุดกับอาเซียน

พัสดุของอุษาคเนย์ในห้องสมุดประเทศญี่ปุ่น

สมปอง บิสิตะ*

บทนำ

“อุษาคเนย์” เป็นคำที่เมื่อออกเสียงแล้วฟังไพเราะ ชวนให้นึกค้นหาว่า คือ พื้นที่ส่วนไหนของโลก ไมเคิล ไรท์ นักเขียนผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี เป็นผู้ผูกคำนี้ขึ้นมาใช้ เขาบอกว่าหลักการทางภาษาจะไม่สมาสคำข้ามภาษา เช่น คำว่า “อาเซียอาคเนย์” (ฝรั่งเศส + สันสกฤต) หรือ “เอเชียอาคเนย์” (อังกฤษ + สันสกฤต) ต่างเป็นการสมาสข้ามภาษา “ไมค์” นึกถึงคำว่า “อุษา” ในภาษาสันสกฤต ที่หมายถึง ตะวันออก เพราะ “อุษา” เป็นชื่อของนางฟ้าที่มีนิ้วสี่ขมพู่และมีหน้าที่คลี่พระวิสูตรแห่งราตรีกาลเปิดทางให้สุริยเทพเสด็จขึ้นฟ้า ประทานชีวิตและความสำราญแก่สรรพสัตว์ที่คอยขยี้ตาตื่นจากความหลับไหล คำในภาษายุโรปหมายถึงตะวันออก เช่น East OstoAus Asia Ostro Easter ฯลฯ ล้วนแต่มาจากรากศัพท์อินโด-ยูโรป “Awes-” หรือ “Aus-” ซึ่งตรงกับคำว่า “อุษา” ในภาษาสันสกฤต ไมค์จึงนำคำ “อา” มาแทน “เอเชีย” ซึ่งได้ทั้งความหมายและความถูกต้องในการสมาสคำ (ไมเคิล ไรท์ : 2542) ในแวดวงนักเขียนคำว่า “อุษาคเนย์” นับว่าเป็นที่นิยม ผู้เขียนได้ทดลองค้นพบว่าหนังสือหลายชื่อที่ใช้คำดังกล่าวประกอบในชื่อเรื่องนับตั้งแต่ 2541- เป็นต้นมา เช่น จากบุรพาสู่อุษาคเนย์ (2557) บุคคลสำคัญ “อาเชียน” ผ่าน “เรื่องเล่า”อุษาคเนย์ยุคคลาสสิก (2557) รูปแบบบ้านเรือนของกลุ่มชาติพันธุ์ในอุษาคเนย์ (2556) ท่องเที่ยวพุทธสถานแห่งอุษาคเนย์ (2554) ข้อตกลงการค้าเสรีของประเทศในอุษาคเนย์ (2551) นาค “คนเปลือย” ดึกดำบรรพ์ ชาติพันธุ์พื้นเมืองอุษาคเนย์ (2558) ศรีธัญชัย ในอุษาคเนย์ (2541)

“อุษาคเนย์” “อาเซียอาคเนย์” “เอเชียอาคเนย์” “เอเชียตะวันออกเฉียงใต้” หรือปัจจุบันคนแทบทุกเพศทุกวัยรู้จักกันในนาม “อาเชียน” อันหมายถึงภูมิภาคของทวีปเอเชีย ประกอบด้วยประเทศที่ทิศเหนือติดจีนทิศตะวันตกติดอินเดีย ทิศตะวันออกติดปาปัวนิวกินี และทิศใต้ติดออสเตรเลีย นอกจากนี้เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังแบ่งภาคตามภูมิศาสตร์ได้สองภาค ได้แก่ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้แผ่นดินใหญ่ หรืออินโดจีน ประกอบด้วย กัมพูชา ลาวพม่า ไทย เวียดนาม และมาเลเซียตะวันตก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมุทร คือ ประเทศบรูไน มาเลเซียตะวันออก ติมอร์ตะวันออก อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์และสิงคโปร์

ผู้นำ 10 ประเทศของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations) ได้ลงนามในกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 เพื่อร่วมกันก่อตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ให้สำเร็จภายในปี 2558 มาตรการอย่างหนึ่ง

*บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ หัวหน้างานวิเคราะห์และพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด สำนักหอสมุดกลาง พระราชวังสนามจันทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ที่จำเป็นอย่างยิ่งในการจัดตั้งประชาคมอาเซียน คือการที่ประชากรชาวอาเซียน จะต้องมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ชื่นชมต่อศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลายของกันและกัน ตระหนักในความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของแต่ละประเทศและมีความรู้ ความเข้าใจด้านภาษา ศาสนา และค่านิยมในวิถีทางสังคมและวัฒนธรรมของกันและกัน (สุรินทร์ พิศสุวรรณ: 2553)

ห้องสมุดกับอนาคต

ประเทศไทยมีการต้อนรับกระแสของอาเซียนกันอย่างคึกคักด้วยการจัดประชุม อบรมและสัมมนา จุดประสงค์หลัก คือ เป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในวงการห้องสมุดเริ่มต้นกระแสของอาเซียนด้วยการสัมมนาเรื่อง เปิดประตูห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน โดยชมรมห้องสมุดเฉพาะ ใน พ.ศ. 2554 ปี 2555 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดการสัมมนาเรื่อง การพัฒนาห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน (Learning and Sharing to Become One) และ สำนักหอสมุด และภาควิชาสารสนเทศศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา ร่วมกับ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ จัดสัมมนาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาสถาบันการศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน : การบริหารจัดการห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ

ข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค ร่วมกับศูนย์บรรณสารและสื่อศึกษามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จัดสัมมนาปี พ.ศ. 2556 เรื่อง บทบาท PULINET เพื่อเตรียมการห้องสมุดมหาวิทยาลัยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเนื่องจากการสัมมนานี้เป็นการนำเสนอกิจกรรมของห้องสมุดต่างๆ จึงทำให้มองเป็นภาพของกิจกรรมที่เกิดขึ้น เช่นสำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยมหาสารคามกับการเตรียม ความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยดำเนินการแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านผู้ใช้บริการและด้านบุคลากร และมีโครงการย่อยสนับสนุนเช่น โครงการสารสนเทศอาเซียน โครงการลปดาที่ห้องสมุด: เรียนรู้สู่อาเซียน ห้องสารสนเทศอาเซียน เป็นต้นหอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร เสนอเรื่อง ภาษาอังกฤษ คือ ยาขม? บอกเล่าวิธีการกำหนดหลักสูตรเพิ่มทักษะด้านภาษา ที่ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรการอบรม โครงการอาเซียนศึกษา หอสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มีกิจกรรมประกอบไปด้วย มุมอาเซียนศึกษา นิทรรศการอาเซียนสัญจร เลืออาเซียนรวมใจ และห้องสมุดเคลื่อนที่

คณะทำงานข้อมูลท้องถิ่น ข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค ได้ร่วมมือกันพัฒนาเว็บไซต์ที่รวบรวมแหล่งความรู้จากท้องถิ่นไทยเพื่อเผยแพร่ไปสู่ประชาคมอาเซียนศูนย์บรรณสารและสื่อศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เสนอเรื่อง Information Hub กระจายความรู้ มุ่งสู่อาเซียน เพื่อกระจายองค์ความรู้สู่ชุมชนในรูปแบบของการจัดมุมวัฒนธรรม และนิทรรศการของแต่ละประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียน และเรื่องเปิดศูนย์สารสนเทศนานาชาติ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น: เปิดประตูแหล่งสารสนเทศสู่อาเซียนด้วยการรวบรวมสารสนเทศของประเทศต่างๆ และต้นฉบับภาษาต่างประเทศ เน้นการเรียนรู้และศึกษาดด้วยตนเอง

ศาสตราจารย์ ดร. ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ผู้ก่อตั้งโครงการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กล่าวว่า ในต่างประเทศอย่างสหรัฐอเมริกาได้ก่อตั้ง Southeast Asian Studies ตามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นคอร์เนล เบล มิชิกน เบอร์กเลย์วิสคอนซิน ก่อนจะกระจายไปถึงยุโรปและเอเชียตะวันออก (สุเจน กรรพฤทธิ์ สุริยา โสกันต์ และจอมพล ดาวสุโข, 2553) ความพิเศษของคอร์เนลคือ ห้องสมุดที่เต็มไปด้วยหนังสือภาษาต่าง ๆ ของอุษาคเนย์ หนังสือภาษาอังกฤษไม่ต้องพูดถึง แต่ภาษาไทยเพียบ และคอร์เนลหาได้เป็น “ศูนย์” เพียงเดียวที่ทำการศึกษาด้านนี้ไม่ ตอนนั้นในอเมริกาก็มีหลาย ๆ ศูนย์ด้วยกัน ที่เบอร์กเลย์ ที่ลอสแอนเจลิส ที่วิสคอนซิน ที่ฮาวาย หรือไม่กี่ในออสเตรเลีย ในอังกฤษ ส่วนในเอเชียก็มีที่โตเกียว มีที่สิงคโปร์ แต่ทั้งคอร์เนล และสิ่งที่เรียกว่าเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา Southeast Asian Studies ก็ยังอยู่และก็อยู่ได้ด้วยดีด้วยซ้ำไปหาได้ “ล้มละลาย” หายไปไม่ (กองบรรณาธิการยุโรป, 2554)

เดือนสิงหาคม 2557 ถึงมกราคม 2558 ผู้เขียนมีโอกาสไปทำวิจัยที่ห้องสมุดศูนย์วิจัยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยเกียวโต ซึ่งเป็นห้องสมุดเฉพาะที่รวบรวมทรัพยากรสารสนเทศเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปัจจุบันมีทรัพยากรสารสนเทศจำนวนมากกว่า 180,000 รายการ ประกอบไปด้วยหนังสือ สิ่งพิมพ์และสารสนเทศในรูปแบบอื่น ๆ ทั้งที่ตีพิมพ์ในภาษาญี่ปุ่น ภาษาอังกฤษ และภาษาของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยห้องสมุดมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนทางด้านสารสนเทศให้กับนักวิจัย นักวิชาการและนักศึกษาทั้งที่อยู่ในหรือนอกประเทศญี่ปุ่น ที่ประสงค์จะศึกษาหรือวิจัยเรื่องเกี่ยวข้องกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในทุกมิติ

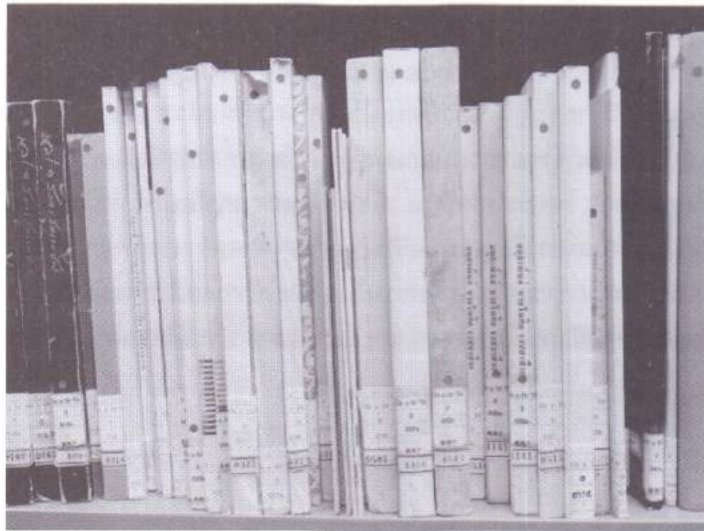
ห้องสมุดศูนย์วิจัยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยเกียวโต

ในการดำเนินงานด้านจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดฯ มีการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยความร่วมมือจากสำนักงานในต่างประเทศ คือ ประเทศไทย ที่กรุงเทพฯ และประเทศอินโดนีเซีย ที่กรุงจาการ์ตา เพื่อทำหน้าที่คัดเลือกหนังสือและทรัพยากรสารสนเทศ และส่งกลับไปห้องสมุดฯ ในประเทศญี่ปุ่น

ผู้เขียนกับหนังสือภาษาไทยที่รอการวิเคราะห์เลขหมู่และทำรายการ

สำหรับหนังสือภาษาไทยสิ่งที่ถือว่ามหัศจรรย์ คือ มหาวิทยาลัยเกียวโตโดยศาสตราจารย์ โยเนโอะอิซึมิ นักวิชาการด้านไทยศึกษาและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาได้จัดซื้อหนังสืออนุสรณ์งานศพ จากคุณจรัส พิกุล นักสะสมชาวไทย และจัดทำเป็นคอลเลคชันพิเศษว่า “จรัสคอลเลคชั่น” (Cha-ras Collection)

หนังสืออนุสรณ์งานศพใน Cha-ras Collection
ห้องสมุดศูนย์วิจัยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษามหาวิทยาลัยเกียวโต

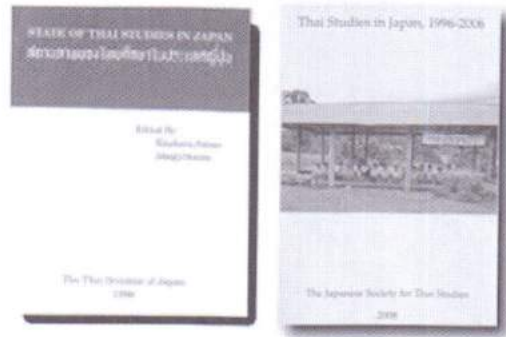
นอกจากมหาวิทยาลัยเกียวโต แล้วยังมีสถาบันการศึกษาและหน่วยงานในประเทศญี่ปุ่น เช่น National Diet Library, The Library of Economics and Institute for Advance Studies on Asia มหาวิทยาลัยโตเกียว ห้องสมุด Institute of Developing Economics Japan External Trade Organization (IDE-JETRO) ห้องสมุด Tokyo University of Foreign Studies ต่างก็ให้ความสำคัญกับการลงทุนเก็บรวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไว้ภายในห้องสมุดของตนเอง รวมทั้งยังมีความร่วมมือในการพัฒนาฐานข้อมูล Southeast Asian Periodical ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินงาน ทั้งนี้สามารถติดตามรายละเอียดได้ที่ <http://www.cseas.kyoto-u.ac.jp/>

โปสเตอร์แสดงความร่วมมือจากงาน Library Fair & Forum 2014 วันที่ 2 - 8 พฤศจิกายน 2557

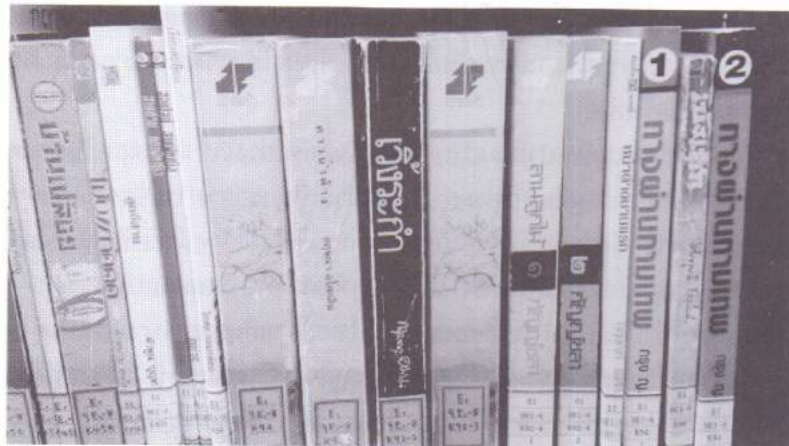
ณ Pacifico Yokohama Exhibition Hall โตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

ผลงานวิจัยเรื่อง State of Thai Studies in Japan = สถานภาพของไทยศึกษาในประเทศญี่ปุ่น ที่รวบรวมผลงานวิจัยของนักวิชาการญี่ปุ่นเท่าที่พบเมื่อ 30-40 ปีที่แล้ว จนถึงปี 1995 และ Thai Studies in Japan, 1996-2006 งานวิจัยเล่มแรกบอกเล่าถึงจุดเริ่มต้นตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 และการเจริญเติบโตของ “ไทยศึกษา” ในประเทศญี่ปุ่น เนื้อหาเป็นการสะท้อนให้เห็นภาพรวมของ “ไทย” ด้วยการสังเคราะห์เนื้อหาออก 9 สาขา คือ มานุษยวิทยา เศรษฐศาสตร์ การศึกษา ประวัติศาสตร์ กฎหมาย และการเมือง ภาษาไทย สังคม การแปลวรรณกรรมไทย และโบราณคดี ส่วนเล่มที่ 2 แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน คือ การเมือง เศรษฐกิจและสังคมวิทยา และ โบราณคดี ประวัติศาสตร์ ศาสนา และวรรณคดี

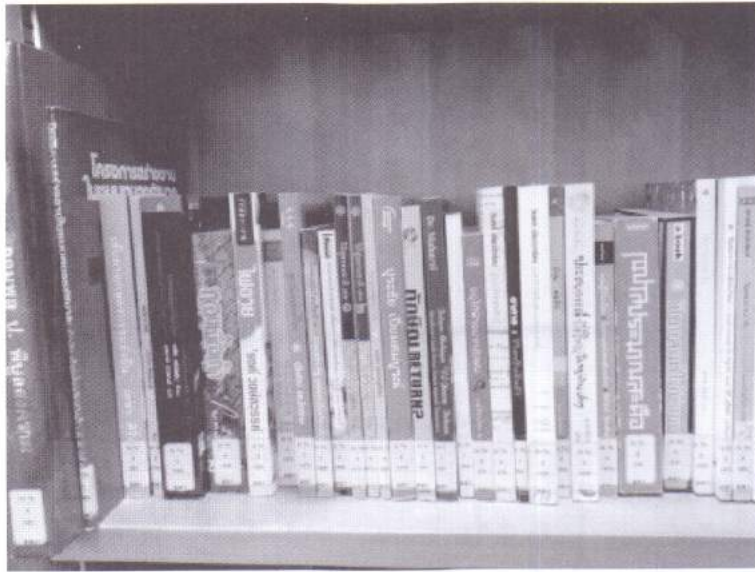
Thai Studies in Japan

อดิศักดิ์ ศรีสม (2558) มองว่าหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ในยุคที่เราเรียกว่าทศวรรษที่ 1950 หรือยุค 50 เป็นสมัยของสงครามเย็นที่เกิดกระแสความสนใจเกี่ยวกับการศึกษาประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ค่อนข้างมาก ญี่ปุ่นเป็นประเทศหนึ่งที่อยู่ในกลุ่มของโลกตะวันตกที่เรียกตัวเองว่าโลกเสรี นี่อาจเพราะสังคมญี่ปุ่นมองว่านี่คือรากเหง้าทางความคิดจินตนาการของมนุษย์ที่จำเป็นต้องศึกษา และเรียนรู้เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจอีกทั้งยังเป็นพื้นฐานที่ดีสำหรับการสร้างความเจริญให้เกิดขึ้นแก่สังคมญี่ปุ่น

นวนิยายในห้องสมุด Tokyo University of Foreign Studies

“ผัสสะ” เป็นการรับรู้เกิดขึ้นต่อเมื่อมีองค์ประกอบเกิดขึ้นครบ 3 อย่าง คือ “อาดยนะ” หมายถึง แตนเชื่อมต่อให้เกิดความรู้ มีทางรับรู้ 6 อย่าง คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เชื่อมต่อเกี่ยวกับโลก คือ สภาพแวดล้อมภายนอก “อารมณ” หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นหรือสิ่งที่ถูกรับรู้ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส สิ่งต้องกาย หรือสิ่งที่ใจนึก และ “วิญญาณ” ภาวะนี้เรียกว่า “ผัสสะ” มีความหมายทางธรรมว่า การบรรจบพร้อมกันแห่งอาดยนะ อารมณและวิญญาณ พุดอย่างเข้าใจกันง่าย ๆ ผัสสะ ก็คือ การรับรู้ (พระธรรมปิฎก, 2542)

หนังสือภาษาไทย ประจำเดือนสิงหาคม 2514
ห้องสมุดศูนย์วิจัยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษามหาวิทยาลัยเกียวโต

“ผัสสะ” ของ “อุษาคเนย์” ในประเทศญี่ปุ่นเป็นการรับรู้ถึงความ “มหาศาล” ของพลังความคิด
งบประมาณ และกำลังคนที่ผูกพันเกี่ยวพันให้เกิดการสะสมทั้งทรัพยากรสารสนเทศและองค์ความรู้
ทั้งของประเทศไทยและทุกประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภายใต้การดำเนินงานของแต่ละสถาบัน และ
เสริมด้วยการทำงานแบบเครือข่าย

คำถาม คือ แล้วห้องสมุดในประเทศไทยจะดำเนินการอย่างไร? เพื่อต้อนรับการมาของอาเซียน
ภายใต้ความ “จำกัด” ของพลังความคิด งบประมาณ และกำลังคน เราสามารถจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนเฉพาะที่มีการเผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษที่มีวางจำหน่ายเท่านั้น ศาสตราจารย์ยังชัย
วิโรจน์กุล กล่าวว่า การศึกษาเรื่องอุษาคเนย์ยังก็ต้องมาค้นคว้าที่ประเทศแถบนั้นจริงๆ คุณทำเรื่องพม่า
ก็ต้องเข้าไปในพม่า คนที่ทำเรื่องเมืองไทยก็ต้องมาเมืองไทย อาจมีเอกสารบางชิ้นไปอยู่ในโลกตะวันตก
แต่มีเอกสารจำนวนมากและน่าสนใจมากกว่าอยู่ในประเทศแถบนี้ และที่สำคัญก็คือคงยากที่
จะเรียนรู้เข้าใจสังคมวัฒนธรรมหนึ่ง ๆ หากไม่ไปอาศัยอยู่กับคนที่นี่สักระยะใหญ่ ๆ (สุเจน กรรพฤทธิ์,
2553)

ประสบการณ์จากห้องสมุดศูนย์วิจัยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษามหาวิทยาลัยเกียวโตอย่างหนึ่ง
ที่อาจจะนำมาประยุกต์ใช้กับการดำเนินการกับทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อให้ผู้รู้รักประเทศไทย ก่อน
เข้ามาเรียนรู้ความเป็น “ไทย” ด้วยการลงรายการภาษาไทยควบคู่กับการถอดอักษรภาษาไทยเป็น
ภาษาโรมัน เพื่อให้อ่านและตีความหมายจากเสียงที่ได้ยิน และการทำเรื่องย่อเป็นภาษาอังกฤษเพื่ออ่าน
แล้วเข้าใจเนื้อหา

สื่อที่ใช้ ของใครที่ชอบ : การ์ตูน โทรศัพท์ห้องกัน แฟนคลับ

กาญจนา แก้วเทพ, สัทธา บุรารักษ์, ดาภากร หุสเกส

โครงการเมธีวิจัยอาวุโส, ฝ่ายวิชาการ, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2555 [2012]

Title Transcription

สื่อ ที่ ใช้ ของ ใคร ที่ ชอบ : การ์ตูน โทรศัพท์ ห้องกัน แฟน คลับ

Sŭ thi chai khŏng khrai thŭi chŏp : kăitŭn thŏrathat thŏngthŭn fāen khlap

Note

In Thai

Summary: Compilation of studies on mass media and telecommunication of Thailand, and relationship between the media and its audience

Includes bibliographical references

"โครงการเมธีวิจัยอาวุโส "กระบวนการสืบค้นของสื่อสารศึกษาไทย" ฝ่ายวิชาการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ศูนย์สหวิทยาการชุมชนศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช"-- T.p. verso

ตัวอย่างการลงรายการหนังสือภาษาไทย

ในห้องสมุดศูนย์วิจัยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยเกียวโต

สรุป

เมื่อห้องสมุดมีข้อจำกัดที่จะจัดหาหนังสือจากประเทศเพื่อนบ้านมาไว้ การหันกลับไปมองตัวตนของห้องสมุดของเรา มองหาเอกลักษณ์ของข้อมูลที่มีแล้วพาส่งนั้นไปสู่สากล รวมทั้งมองหาความร่วมมือเพื่อจะทำงานอย่างไรให้ไม่ซ้ำซ้อน หากแต่เกื้อหนุนต่อยอดซึ่งกันและกัน อาจเป็นทางเลือกหนึ่งที่ทำให้เกิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนบ้านได้อย่างสว่างงาม และสามารถดำรงตนในฐานะแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่ห่างไกลกับวิธีการ "ต้อนรับประชาคมอาเซียนแบบปึกธงชาติ" (ชินทาโร ฮาราวะ, 2556)

บรรณานุกรม

กองบรรณาธิการไวยาธ. (2554). สัมภาษณ์ชาญวิทย์ เกษตรศิริ: สัมภาษณ์เมื่อ 14 กุมภาพันธ์

2554. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2558. URL: <http://www.charnvitkasetsiri.com/70cKinterview.pdf>

ไรท์, ไมเคิล. (2542) ฝรั่งอุษาคเนย์. กรุงเทพฯ: มติชน.

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์และ ฝ่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ส่วนภูมิภาค. (2556). การสัมมนา PULINET วิชาการ ครั้งที่ 3 เรื่อง "บทบาท PULINET

ในการเตรียมการห้องสมุดมหาวิทยาลัยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน". นครศรีธรรมราช:

ศูนย์บรรณสาร และสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2542). พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- สุเจน กรรพฤทธิ์. (2553). สัมภาษณ์ ธงชัย วินิจจะกุล. ใน สุเจน กรรพฤทธิ์, ลิธธา เลิศไพบุลย์ศิริ บรรณาธิการ. **อุษาคเนย์ที่รัก = My Dear Southeast Asia**. (หน้า 56). กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุเจน กรรพฤทธิ์, สุริยา โสกันต์ และจอมพล ดาวสุโข. (2553). สัมภาษณ์ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ใน สุเจน กรรพฤทธิ์. ลิธธา เลิศไพบุลย์ศิริ บรรณาธิการ. **อุษาคเนย์ที่รัก = My Dear Southeast Asia**. (หน้า 38). กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรินทร์ พิศสุวรรณ. (2553). สารเลขาธิการอาเซียน. ใน สุเจน กรรพฤทธิ์. ลิธธา เลิศไพบุลย์ศิริ บรรณาธิการ. **อุษาคเนย์ที่รัก = My Dear Southeast Asia**. (หน้า 6). กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อดิศักดิ์ ศรีสม. (2558). หนังสืองานศพแห่งมหาวิทยาลัยเกียวโต. **ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาเซียน 17 มกราคม**. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2558. URL: <http://www.asean thai.net/special-news-detail.php?id=701>
- ฮารา, ชินทาโร. (2556). การต้อนรับประชาคมอาเซียนแบบปักธงชาติ. **ประชาไท**. สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2556. URL: <http://prachatai.com/journal/2013/04/46301>

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคนเก่ง ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

นารีรัตน์ กิตติอาษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 2) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจากการรวบรวมเอกสาร และผลการสนทนา กลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) กลยุทธ์ขององค์กร (2) การระบุตัวคนเก่ง (3) การประเมินคนเก่ง (4) การพัฒนาคนเก่ง (5) การธำรงรักษาคนเก่ง และ (6) การสนับสนุนคนเก่ง ส่วนรูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติทั้งหมด ยกเว้นเรื่องการสัมภาษณ์ในเชิงลึกเกี่ยวกับภูมิหลังและประวัติการพิจารณาความดีความชอบในปีและย้อนหลัง 2-3 ปี และการสัมภาษณ์ 360 องศา จากระดับล่าง ระดับกลาง และระดับบน ทั้งเพื่อนร่วมงาน และหัวหน้างาน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความเห็นชอบในผลการประเมิน 3) รูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนี้สามารถนำไปใช้ได้จริงในห้องสมุดและมีรายละเอียดหลายประการที่ทางห้องสมุดไม่เคยดำเนินการมาก่อน จึงมีการจัดทำเพิ่ม และ 4) รูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษามีเกณฑ์รายละเอียดครบถ้วนตามมาตรฐานของ JCSEE (www.jcsee.org/ Joint Committee on Standards for Educational Evaluation)

DEVELOPMENT OF TALENT MANAGEMENT MODEL FOR LIBRARY STAFF IN PRIVATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Nareerat Kitiarsa

This research concerned the study of talent management model for library staff in private higher education institutions. The objectives of this research were 1) to develop the talent management model for the library staff; 2) to study the feasibility in practice of the talent management model; 3) to try out the talent management model; and 4) to evaluate the talent management model. The research methods covered 4 steps as follows: 1) development of the talent management model; 2) validation of the talent management model; 3) trying out of the talent management model; and 4) evaluation of the talent management model.

The research finding indicated that 1) the talent management model for library's staff in a private higher education institution had 6 dimensions which were organizational strategy, talent identification, talent evaluation, talent development, talent maintenance, and talent stewardship; 2) the talent management model for library staff in a private higher education institution had possibility in practice, except the in-depth interview about background of performance evaluation in year round and 2 or 3 years ago. The 360 degree of interview from the bottom line, middle line, and top line (both of peers and superiors) was performed to obtain confidence and agreement of the evaluation; 3) the talent management model for library staff in a private higher education institution could be applied in the library but needed to be adjusted in details as this had never done before.; and 4) the talent management model for library staff in a private higher education institution already had the details as specified by the Joint Committee on Standards for Educational Evaluation JCSEE (Joint Committee on Standards for Educational Evaluation), except the standard for acceptance of evaluation in the procedure after internal and external evaluations.

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคนเก่ง ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

นารีรัตน์ กิตติอาษา*

บทนำ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีบทบาทเป็นแหล่งสารสนเทศที่สำคัญสำหรับการศึกษาค้นคว้าและวิจัยในมหาวิทยาลัย การจัดการห้องสมุดที่มีประสิทธิภาพ จะสามารถสนับสนุนการเรียนการสอน และการวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งเป็นภาพลักษณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพทางวิชาการที่นักศึกษาหรืออาจารย์ ได้ใช้เพื่อการพัฒนาวิชาการของตนเองในมหาวิทยาลัย ดังนั้นคุณภาพของห้องสมุดจึงเป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดคุณภาพของมหาวิทยาลัย (ทิพย์วัลย์ ดุลยะสุข, 2549: 2) ปัจจุบันห้องสมุดมหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นสถาบันที่ให้บริการสารสนเทศแก่สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา จำเป็นต้องประกอบด้วยบุคลากรที่ใช้ความรู้ในการให้บริการสารสนเทศและความรู้อย่างกว้างขวาง เพื่อการพัฒนากระบวนการสร้างความรู้ การเรียนรู้ และการทำวิจัยของนักศึกษาห้องสมุดมหาวิทยาลัย (พรชนิตย์ สีนาราช, 2551: 1)

บุคลากรห้องสมุดมีความสำคัญที่สุดต่อห้องสมุด เพราะเป็นผู้ส่งมอบบริการแก่ผู้ใช้ และเป็นผู้สร้างภาพลักษณ์ของห้องสมุด ผู้บริหารห้องสมุดต้องเอาใจใส่ต่อความจำเป็นในการพัฒนาการเรียนรู้และส่งเสริมความสามารถของบุคลากรในองค์กร (วิภา จาริวงศ์ไพบูลย์และสุธรรม อูมาแสงทองกุล, 2548: 30) เนื่องจากในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่า ความสามารถขององค์กรเป็นผลมาจากความสามารถของบุคลากรในองค์กร ทุกองค์การจึงต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีความทุ่มเทในการทำงานให้กับองค์กร ซึ่งในองค์กรจะมีบุคลากรจำนวนหนึ่งที่มีผลการปฏิบัติงานดี มีความโดดเด่นจากบุคลากรทั่วไปเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงาน มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตัวเอง ซึ่งเรียกบุคลากรกลุ่มนี้ว่า คนเก่ง (Talent) (เจษฎา นกน้อย, 2552: 54) คนเก่งหมายถึง บุคคลที่มีทักษะความรู้ ความสามารถในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และสร้างผลงานได้อย่างโดดเด่น มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานสูง มีแรงบันดาลใจในการทำงานให้สำเร็จและสามารถสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีเลิศได้ด้วยตนเอง เป็นบุคคลที่มีสมรรถนะในการทำงานสูงมีความสามารถพิเศษ มีพรสวรรค์ที่เป็นคุณลักษณะพิเศษส่วนบุคคลภายในตัวที่โดดเด่นจากผู้อื่น มีแรงขับเคลื่อนที่จะเรียนรู้และพัฒนา มีเขาว์ปัญญา ไหวพริบ ความฉลาด มีทัศนคติจิตสำนึกและพฤติกรรมที่ดี มีวิจรรย์ญาณในการตัดสินใจและยังสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นทำงานได้

* หัวหน้าแผนกห้องสมุดและวิทยบริการ วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ และนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

บรรลุเป้าหมาย และสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานและบุคคลต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ได้เป็นอย่างดี (จิตติพร ชมพุดำ, 2547: 3; อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์, 2550: 45-47; กฤติน กุลเพ็ง, 2552: 17; สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, 2554: 10; Michaels, Jones, Beth, 2001; Alan and Graham, 2003: 611; Sears, 2003: 1; Berger and Berger, 2004: 4; Sistonen, 2005: 14; Ready and Conger, 2007: 69; Phillips and Roper, 2009: 11; Karien Stadler, 2011: 266)

Yoshida Tensei (2005) ได้นำเสนอปัญหาเกี่ยวกับความสามารถของคนเก่งในองค์กร (อ้างใน ชไมพร สุธรรมวงศ์, 2551: 1-14) สามารถสรุปได้ว่า คนเก่ง เป็นคนขยันทำงานให้ประสบความสำเร็จ ตามที่วางไว้และเป็นคนที่ไม่เห็นทางทะเลาะวิวาทตั้งแต่แรก เมื่อประสบความสำเร็จและได้รับการยอมรับก็ จะยิ่งเก่งขึ้นไปอีกแต่บางครั้งคนเก่งจะถูกกดดันในกรอบการทำงานทำให้ไม่สามารถแสดงความคิดเห็น กับผู้บังคับบัญชาจึงไม่มีความสุขในการทำงานและกับเพื่อนร่วมงานทำให้เกิดช่องว่างระหว่างคนเก่ง กับ คนไม่เก่ง ซึ่งส่งผลให้บางครั้งคนเก่งจะทำงานเพียงผู้เดียวเพื่อให้งานประสบความสำเร็จทำให้คนเก่งอาจ เกิดทัศนคติในด้านลบกับเพื่อนร่วมงานและกับองค์กรส่งผลถึงจิตใจของคนเก่งทำให้ไม่มีความสุขใน การทำงาน หมดความมุ่งมั่นและทำลาย จนบางครั้งองค์การต้องสูญเสียคนเก่งจำนวนนี้ไปจากองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ Cheese (2008: 30) ที่ได้ชี้ให้เห็นว่า ในปัจจุบันนี้ คนเก่งกลายมาเป็นกุญแจสำคัญสู่ ความสำเร็จในเชิงกลยุทธ์ หากแต่ว่าเป็นสิ่งที่ยากที่จะค้นหาแต่กลับสูญเสียไปได้อย่างง่ายดาย ดังนั้น องค์กรต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาหลักเพื่อการรักษาคนเก่งและเพื่อเพิ่มจำนวนของ คนเก่งภายในองค์กร เช่น การสนับสนุนและการให้รางวัลแก่ผู้จัดการในแต่ละฝ่ายที่สามารถสร้างและ รักษาคนเก่งไว้ได้รวมถึงการปรับปรุงการจัดการทรัพยากรบุคคลและการฝึกอบรมให้มีความทันสมัย เพื่อ ให้สามารถระบุนหา พัฒนา และดำเนินการจ้างงานคนเก่งที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุด นอกจากนี้การที่จะ ทำให้คนเก่งในองค์กรทำงานได้อย่างประสบความสำเร็จและยั่งยืน ต้องมีแนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร จัดการคนเก่งซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาทักษะ ความสามารถ ประสิทธิภาพและศักยภาพของกลุ่มคนเก่ง ที่อยู่ภายในองค์กร เพื่อความก้าวหน้าทางอาชีพของกลุ่มคนเก่งเหล่านั้น โดยการสร้างความเข้าใจกับ คนเก่งถึงความคาดหวังขององค์กรและมีวิธีการในการสร้างแรงจูงใจ การหาเอกลักษณ์ การทำข้อตกลง และปรับเปลี่ยนหน้าที่ให้เหมาะสมกับศักยภาพเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับองค์กรและส่งผลให้องค์การ สามารถธำรงรักษาคนเก่งไว้ได้ในองค์กร (Roberts et al., 2005: 16; Lewis and Heckman, 2006: 139; Gay and Sims, 2007: 418; Brent and Barbara, 2010: 418) และหากพิจารณารายละเอียด ของการบริหารจัดการคนเก่งพบว่า เป็นวิธีการที่เหมาะสมกับทุกวิชาชีพ โดยเฉพาะกระบวนการบริหาร จัดการคนเก่งของห้องสมุดค่อนข้างมีความเหมาะสม (สุกัญญา มฤฎวรดี, 2551: 73-74)

ดังนั้น การที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาจะประสบความสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายนั้น ส่วนหนึ่ง เกิดจากบุคลากร การบริหารจัดการคนเก่งจึงเป็นวิธีการที่จะช่วยให้ห้องสมุดสามารถพัฒนาคนเก่งและ รักษาคนเก่งไว้ในห้องสมุดและดึงดูดให้คนเก่งเข้ามาร่วมงาน รวมถึงสามารถสร้างและพัฒนาคนเก่ง ให้กับองค์กร ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องวิธีการบริหารจัดการ คนเก่ง เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งให้กับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
2. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

วิธีดำเนินการและขั้นตอนวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยการรวบรวมวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการบริหารจัดการคนเก่ง แนวคิดการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา แล้วนำมาร่างรูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และทำการตรวจสอบความเหมาะสมถูกต้องของรูปแบบโดยใช้การจัดสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ประกอบด้วยผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 7 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 3 ท่าน

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้างานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั่วประเทศจำนวน 70 สถาบัน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยได้ทำการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในห้องสมุดวิทยาลัยเซนต์หลุยส์ กรุงเทพมหานคร เป็นเวลา 3 เดือน

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยใช้มาตรฐานของ JCSEE (Joint Committee on Standards for Educational Evaluation)

สรุปผลงานวิจัย

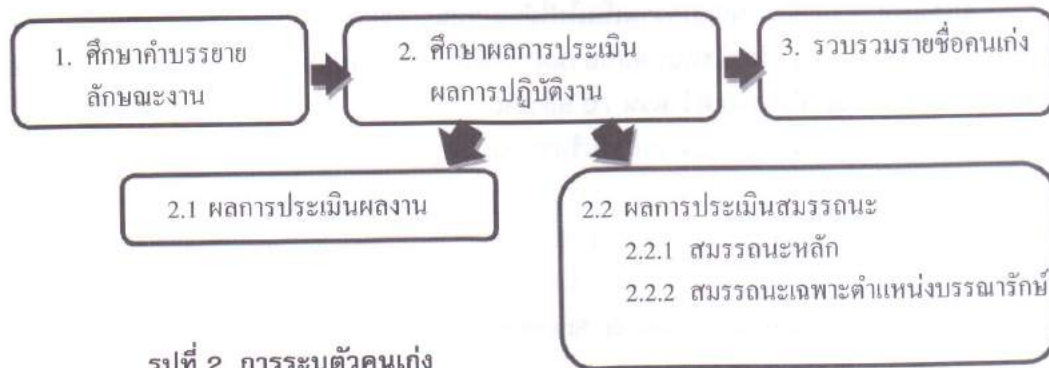
1. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งมี 6 องค์ประกอบ 1) กลยุทธ์ขององค์กร 2) การระบุตัวคนเก่ง 3) การประเมินคนเก่ง 4) การพัฒนาคนเก่ง 5) การธำรงรักษาคคนเก่ง และ 6) การสนับสนุนคนเก่ง โดยมีรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบดังนี้

1.1 กลยุทธ์ขององค์กร (Business Strategy) การบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จะดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ของห้องสมุดภายใต้แผนยุทธศาสตร์ของสถาบัน และมีการเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาบุคลากรของสถาบันและแผนพัฒนาบุคลากรห้องสมุด โดยการวางแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการคนเก่งมีขั้นตอน ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 การวางแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

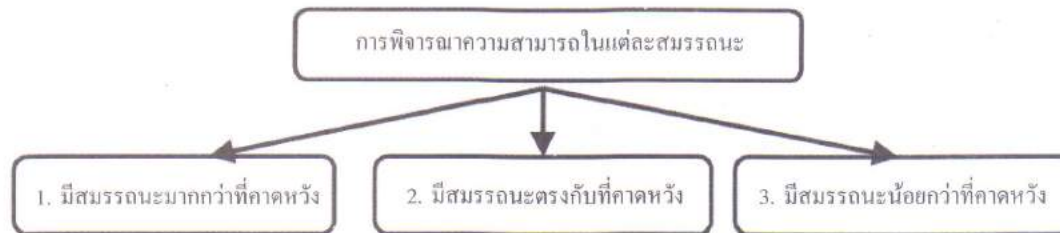
1.2 การระบุตัวคนเก่ง (Talent Identification) หลังจากที่ได้กำหนดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการระบุตัวคนเก่งต้องสามารถระบุคนเก่งของห้องสมุดได้ โดยสามารถจำแนกบุคลากรห้องสมุดตามความสามารถ มีขั้นตอน ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 การระบุตัวคนเก่ง

1.3 การประเมินคนเก่ง (Talent Assessment) คนเก่งที่ผ่านการพิจารณาในขั้นตอนการระบุคนเก่งมาแล้วนั้น ห้องสมุดได้รวบรวมกลุ่มคนเก่ง (Talent Pool) แล้วนำมาประเมินคนเก่งแต่ละคน เพื่อค้นหาความสามารถของคนเก่งจากผลการประเมินแล้วจะต้องทำการวิเคราะห์เพื่อค้นหาช่องว่าง (Gap) และจุดอ่อน จุดแข็งของความรู้ ความสามารถ ทักษะ และพฤติกรรมของคนเก่งแต่ละคน โดยการนำสมรรถนะ (Competency) ของตำแหน่งงานมาประเมิน วิเคราะห์เป็นรายบุคคล เพื่อตรวจสอบความสามารถของ

พนักงานแต่ละคนว่ามีความสามารถหรือไม่ และถ้ามีมีอยู่ในระดับใด และนำผลการประเมินมาออกแบบในการพัฒนาความสามารถของคนเก่งที่ยังขาดอยู่เพื่อใช้ในการพัฒนาคนเก่งต่อไป ซึ่งในแต่ละสมรรถนะแบ่งผลการพิจารณาได้ 3 ลักษณะดังรูปที่ 3

รูปที่ 3 การพิจารณาความสามารถในแต่ละสมรรถนะ

1.4 การพัฒนาคนเก่ง (Talent Development) เป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารใช้ในการเร่งอัตรา การเพิ่มขึ้นของความสามารถภายในห้องสมุด โดยเริ่มจากการวางแผนพัฒนาทั้งในปัจจุบันและอนาคต สำหรับแนวคิดและกระบวนการพัฒนาคนเก่งดังรูปที่ 4

รูปที่ 4 การพัฒนาคนเก่ง

1.5 การธำรงรักษาคนเก่งที่มีอยู่ในห้องสมุดให้อยู่กับห้องสมุดนานที่สุดเท่าที่ห้องสมุดต้องการ การรักษาบุคลากรห้องสมุดให้อยู่กับห้องสมุดและมีความจงรักภักดีต่อห้องสมุดนั้นเป็นงานที่หลายๆ ห้องสมุดให้ความสำคัญและพัฒนาโปรแกรมและแนวทางที่ช่วยให้พนักงานมีความผูกพันต่อห้องสมุด สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการรักษาคนเก่ง ดังรูปที่ 5

รูปที่ 5 การธำรงรักษาคนเก่ง

1.6 การสนับสนุนคนเก่ง (Talent Stewardship) จากองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้นอันได้แก่ กลยุทธ์ขององค์การ การระบุตัวคนเก่ง การประเมินคนเก่ง การพัฒนาคนเก่ง และการธำรงรักษาคนเก่ง ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยให้ห้องสมุดสามารถเลือกกระบวนการที่มีความเหมาะสมและจัดทำโปรแกรมที่มีความสอดคล้องและสามารถบูรณาการได้ทุกภาคส่วนของห้องสมุด แต่อย่างไรก็ตามหัวใจสำคัญของรูปแบบนี้ก็คือการสนับสนุนคนเก่งการสนับสนุนคนเก่ง เพราะเป็นการแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญต่อกลุ่มคนที่มีส่วนสำคัญในการสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีของห้องสมุด และสร้างเสริมความก้าวหน้าให้แก่ห้องสมุดเพื่อเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และสร้างความสำเร็จในการแข่งขัน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังรูปที่ 6

รูปที่ 6 การสนับสนุนคนเก่ง

2. การตรวจสอบความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของนิยามคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และรูปแบบการบริหารจัดการคนเก่ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับนิยามคนเก่ง และทุกองค์ประกอบในรูปแบบดังกล่าวมากกว่าร้อยละ 80 ยกเว้นขั้นตอนย่อยเรื่อง “การสัมภาษณ์ในเชิงลึกเกี่ยวกับภูมิหลังและประวัติการยึดจากการพิจารณาความดีความชอบในปีและย้อนหลัง 2-3 ปี และการสัมภาษณ์ 360 องศา จากระดับล่าง ระดับกลาง และระดับบนเพื่อนร่วมงาน และหัวหน้างานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความเห็นชอบในผลการประเมิน” ในองค์ประกอบที่ 3 การประเมินคนเก่ง ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยเพียงร้อยละ 76.03

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า รูปแบบดังกล่าวสามารถใช้ได้ในการดำเนินงานของห้องสมุดได้แต่มีรายละเอียดบางประการในองค์ประกอบที่ 1 กลยุทธ์ขององค์กร มีไม่ครบถ้วน ทำให้ผู้วิจัยต้องดำเนินการจัดทำรายละเอียดดังกล่าวเพิ่มเติมได้แก่การกำหนดกลยุทธ์ของห้องสมุดด้านการบริหารจัดการคนเก่งให้ครบถ้วน แต่พบว่าหลังจากการจัดทำข้อมูลเพิ่มเติมแล้ว ทำให้เกิดความชัดเจนขึ้นในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในห้องสมุดโดยมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 กลยุทธ์ขององค์กร (Business Strategy) จากผลการทดลองใช้พบว่าทางห้องสมุดต้องมีการจัดทำการประเมินศักยภาพของห้องสมุด การกำหนดกลยุทธ์ของห้องสมุดด้านการบริหารจัดการคนเก่ง ร่างแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการคนเก่ง และการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติโดยการจัดทำแผนปฏิบัติการ

องค์ประกอบที่ 2 การระบุตัวคนเก่ง (Talent Identification) จากผลการทดลองใช้พบว่า ทางห้องสมุดต้องมีการจัดทำ กำหนดสมรรถนะเฉพาะตำแหน่งงานห้องสมุดและทำการรวบรวมรายชื่อคนเก่งเพิ่ม ทำให้เห็นภาพของการแบ่งงานที่ชัดเจนขึ้น ทำให้ผู้บริหารสามารถมีข้อมูลในการประเมินบุคลากรได้ดีขึ้น

องค์ประกอบที่ 3 การประเมินคนเก่ง องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาคนเก่ง องค์ประกอบที่ 5 การอำนวยการรักษาคนเก่ง และองค์ประกอบที่ 6 การสนับสนุนคนเก่ง จากผลการทดลองใช้พบว่า ทางห้องสมุดไม่เคยมีการดำเนินการมาก่อนจึงจำเป็นต้องดำเนินการเพิ่มทั้งหมด ทำให้ห้องสมุดสามารถที่จะประเมินบุคลากรที่เป็นคนเก่งขององค์กรได้ รวมถึงการพัฒนา การอำนวยการรักษา และการสนับสนุนคนเก่งต่อไป ซึ่งเป็นรายละเอียดที่สำคัญมาก

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามมาตรฐานของ JCSEE

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สามารถสรุปประเด็น การอภิปรายผลดังนี้

1. รูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นรูปแบบที่ผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มยอมรับอาจเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ Silzer and Dowell (2010) ซึ่งเป็นนักวิชาการด้านการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกเรื่องการบริหารคนเก่ง จึงทำให้รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้จริง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศุภรชตราสนหา (2552) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไปสู่องค์การคุณภาพ พบว่า แนวทางในการพัฒนาห้องสมุดไปสู่องค์การคุณภาพนั้นมีส่วนผสมทั้งการพัฒนาคนการสร้างค่านิยมหลักขององค์กร และการกำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนการพัฒนาต่อไป

2. การตรวจสอบความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของนิยามคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า นิยามและรูปแบบดังกล่าวมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติทั้งหมด ยกเว้นขั้นตอนย่อยในองค์ประกอบที่ 3 การประเมินคนเก่ง เรื่อง “การสัมภาษณ์ในเชิงลึกเกี่ยวกับภูมิหลังและประวัติการยึดจากการพิจารณาความดีความชอบในปีและย้อนหลัง 2-3 ปี และการสัมภาษณ์ 360 องศาจากระดับล่าง ระดับกลาง และระดับบนเพื่อนร่วมงาน และหัวหน้างานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความเห็นชอบในผลการประเมิน” อาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้บริหารและหัวหน้างานห้องสมุดเห็นความสำคัญของการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะการบริหารจัดการคนเก่ง ซึ่งเป็นหลักการสำคัญในการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับแนวคิดของ Drucker (2001) ที่ว่า สำหรับในศตวรรษที่ 21 ปัจจัยสำคัญที่สุดซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องสร้างขึ้นมาเพื่อสนับสนุนการทำงานของตน คือ การเพิ่มผลิตภาพของงานและแรงงานที่ใช้ความรู้ความสามารถในการทำงาน และถือว่า

เป็นทรัพย์สินที่มีค่ามากที่สุดขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นองค์กรธุรกิจหรือองค์กรประเภทอื่นก็ตาม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Warraich (2011) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการทรัพยากรมนุษย์ในห้องสมุด มหาวิทยาลัยของรัฐปัญจาบ พบว่าห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ และไม่พึงพอใจกับสถานะในปัจจุบันของบุคลากรห้องสมุดเกือบทุกแห่งมีการประเมินความสามารถของบุคลากรอย่างเป็นทางการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการเลื่อนตำแหน่งของบุคลากร เพื่อใช้ในการคำนวณงบประมาณทางด้านเงินเดือน และเพื่อใช้ในการประเมินความต้องการในการฝึกอบรม

3. การทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจากการทดลองใช้การบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มหาวิทยาลัยเซนต์หลุยส์ พบว่ารูปแบบดังกล่าวสามารถใช้ได้ในการดำเนินงานของห้องสมุดได้แต่มีรายละเอียดบางประการในองค์ประกอบที่ 1 กลยุทธ์ขององค์กร มีไม่ครบถ้วน ทำให้ผู้วิจัยต้องดำเนินการจัดทำรายละเอียดดังกล่าวเพิ่มเติมได้แก่ การกำหนดกลยุทธ์ของห้องสมุดด้านการบริหารจัดการคนเก่งให้ครบถ้วน ซึ่งอาจเกิดจากการที่ห้องสมุดใช้แนวคิดเดิมในการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ จึงทำให้ทางห้องสมุดไม่ค่อยได้ให้ความสำคัญกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์มากเท่าที่ควร (แผนกทรัพยากรบุคคล, 2556)

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามมาตรฐานของ JCSEE พบว่า รูปแบบดังกล่าวเป็นไปตามมาตรฐานของ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อนำรูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งไปใช้ดังนี้

1. ห้องสมุดควรมีการประเมินศักยภาพของห้องสมุด เพื่อให้ทราบศักยภาพของตนเองจะได้นำผลการประเมินศักยภาพมาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ของห้องสมุดด้านการบริหารจัดการคนเก่งต่อไป
2. ห้องสมุดควรมีการกำหนดสมรรถนะเฉพาะตำแหน่งงานห้องสมุดเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรได้

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยที่ได้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. การนำรูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งไปใช้ในทุกสถาบันอุดมศึกษาเอกชน/องค์กรประเภทอื่น
2. การศึกษาผลระยะยาวของการนำรูปแบบการบริหารจัดการคนเก่งไปใช้ในองค์กร

รายการอ้างอิง

- กฤติน กุลเพ็ง. (2552). **ไม่อยากเสียคนเก่งในองค์กรต้องทำอะไร**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- เจษฎา นกน้อย. (2552). **แนวคิดการบริหารทรัพยากรมนุษย์ร่วมสมัย**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชไมพร สุธรรมวงศ์. (2551). **คนเก่งสร้างได้**. กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น.
- จิตติพร ชมพูคำ. (2547). **การจัดการคนเก่ง: เครื่องมือสำคัญสำหรับคนสำคัญขององค์กร**. จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์, 26 (101), 1-16.
- ทิพย์วัลย์ ตุลยะสุข. (2549). **แนวทางการจัดบริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยยุคใหม่**. บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มข, 24 (1-3), 1-13.
- แผนกทรัพยากรบุคคล. (2556). **คู่มือการบริหารงานของแผนกบุคคล**. เอกสารอัดสำเนา
- พรชนิต์ สีนาราช. (2551). **ปัจจัยที่ทำให้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นองค์กรเรียนรู้**. อินฟอร์เมชัน, 15 (1), 1-13.
- วิภา จาริวงศ์ไพบูลย์ และสุธรรม อุมาแสงทองกุล. (2548). **การฝึกอบรมแก่บุคลากรประจำการของห้องสมุดเพื่อรองรับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีของห้องสมุด**. บรรณสาร มศก.ท, 20 (1), 12-32.
- ศุภรชตรา แสนวา. (2552). **แนวทางการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไปสู่องค์กรคุณภาพ**. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุกัญญา มกฏอรดี. (2551). **Talent Management กับงานบริการทรัพยากรมนุษย์ในงานห้องสมุด**. โดมทัศน์, 29 (1), 66-75.
- สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2554). **พัฒนาดาวเด่นเพื่อองค์กรเป็นเลิศด้วย Talent management by competency-based career development and succession planning**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์. (2550). **กลยุทธ์การบริหารและพัฒนาผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง**. กรุงเทพมหานคร: เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- Alan, R. & Graham, A. (2003). **Managing Talented People: Getting on with – and Getting the Best from – Your High Performers**. United Kingdom: Pearson Education.
- Berger, L.A. & Berger, D.R. (2004). **The talent management handbook: creating organizational excellence by identifying, developing and promoting your best people**. New York: McGraw-Hill.
- Cheese, P. (2008). **Driving high performance in the talent-powered organization**. Strategic. *HR Review*, 7(4), 25-31.
- Drucker, P, F. (2001). **Management Challenges for the 21st Century**. New York: HarperBusiness

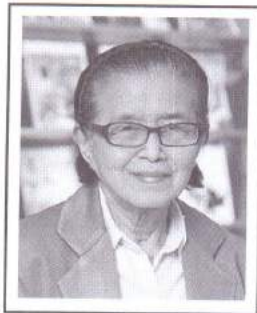
- Gay, M. & Sims, D. (2007). Building Tomorrow's Talent Milton Keynes. **International Journal of Educational Management**, 24 (5), 418 - 426
- Karien, S. (2011). Talent reviews: the key to effective succession management. **Business Strategy Series**, 12 (5), 264 - 271.
- Lewis, R.E. & Heckman, R.J. (2006). Talent management: a critical review. **Human resources Management Review**, 16 (2), 139-154.
- Michaels, E., Jones, H. H., & Axelrod, B. (2001). **The War for talent**. USA: Harvard Business School.
- Phillips, D. R. & Roper, K. O. (2009). A framework for talent management in real estate. **Journal of Corporate Real Estate**, 11 (1), 7-16.
- Ready, D. A., & Conger, J. A. (2007). Make your company a talent factory. **Harvard Business Review**, 1: 69-77
- Sears, D. (2003). **Successful talent strategies: achieving superior business results through market-focused staffing**. New York: Amacom.
- Silzer, R. & Dowell, B. E. (2010). **Strategy-Driven Talent Management a Leadership Imperative**. San Francisco: John Wiley & Sons.
- Sistonen, S. (2005). **Talent Management**. New York: Deloitte & Touche Oy.
- Warraich, F. M. (2011). Human resource management in university libraries of the Punjab Pakistan. **Journal of Library & Information Science**, 12. URL: <http://pu.edu.pk/home/journal/8>

แนะนำคณะกรรมการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ชุดที่ 36 ประจำปี 2558 - 2559

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ขอแนะนำคณะกรรมการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ชุดที่ 36 ประจำปี 2558 - 2559 ประกอบด้วยกรรมการที่มาจากการเลือกตั้งโดยสมาชิกสมาคมฯ จำนวน 22 คน และประธานชมรมต่าง ๆ ในสังกัดสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยอีก 7 ชมรม รวมคณะกรรมการบริหารฯ จำนวน 29 คน

ขอแนะนำคณะกรรมการบริหาร การดำรงตำแหน่งในสมาคมฯ การดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงาน ตลอดจนจนความเป็นผู้เชี่ยวชาญของคณะกรรมการแต่ละท่าน เพื่อประโยชน์สำหรับสมาชิกสมาคมฯ และผู้เกี่ยวข้องในการติดต่อและประสานงานระหว่างห้องสมุดและสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ต่อไป ดังนี้

1. ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ขวลิต นายกสมาคม
94/62 หมู่บ้านกรีนวัลเลย์ ถนนบางนา-ตราด กม.ที่ 14.5
ตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540
โทรศัพท์ 02 312 5682 มือถือ 082 459 4531
E-mail: tla2497@yahoo.com

ประสบการณ์ ผู้อำนวยการ สำนักหอสมุดแห่งชาติ รองอธิบดีกรมศิลปากร ผู้ก่อตั้งสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ประธานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยแผนงานมรดกความทรงจำแห่งโลก กรรมการโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ผู้เชี่ยวชาญ การบริหารงานห้องสมุด การอ่านและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เอกสารมรดกแห่งความทรงจำหอสมุดแห่งชาติ การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก

2. ศาสตรเมธีสุคนธ์ ศิริวงศ์รวัดณ์ อุปนายกสมาคมฯ คนที่ 1
90/206 หมู่บ้านใกล้เคียงเพลส ซอยวิรัชพล ถนนรามอินทรา
กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 02 5198 559 มือถือ 081 802 4011
E-mail: khonwat@gmail.com

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ หอสมุดมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ประสบการณ์ ผู้อำนวยการ สำนักหอสมุดแห่งชาติ นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย กรรมการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ผู้เชี่ยวชาญ การบริหารงานห้องสมุด เทคโนโลยีสารสนเทศห้องสมุด ห้องสมุดมหาวิทยาลัยหอสมุดแห่งชาติ

3. นางสาวเอมอร ตันเถียร อุปนายกสมาคมฯ คนที่ 2
84/220 แกรนด์เลอจาแดงส์ คอนโดมีเนียม ชั้น 1707
ซอยพหลโยธิน 37 ถนนพหลโยธิน ลาดยาว จตุจักร
กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 02 9394670
มือถือ 081 686 2958 E-mail: aim2965@gmail.com

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ สำนักงานอัยการสูงสุด
ประสบการณ์ หัวหน้าศูนย์วิทยบริการ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ และจดหมายเหตุ สำนักงานอัยการสูงสุด
อุปนายก สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ อุปนายก สมาคมพิพิธภัณฑ์ไทย อุปนายกและเหรัญญิก
สมาคมจดหมายเหตุสยาม ประธานและรองประธานชมรมห้องสมุดเฉพาะ
ผู้เชี่ยวชาญ การบริหารงานห้องสมุดเฉพาะด้านกฎหมาย ผู้ริเริ่มและจัดตั้งห้องสมุดกฎหมายโบราณ
พิพิธภัณฑ์และจดหมายเหตุอัยการไทย

4. รศ.ดร.ทัศนาศา หาญพล เหรัญญิก คนที่ 1
3776 ซ.ลาดพร้าว101 ซอย 50 ถนนลาดพร้าว แขวงคลองจั่น
เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทรศัพท์ 02 376 0318, 02 736 8011 มือถือ 089 744 9197
E-mail : tassanastou@gmail.com

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช
ประสบการณ์ ผู้อำนวยการ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง รองศาสตราจารย์ สาขาวิชา
ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช กรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ผู้เชี่ยวชาญ เทคโนโลยีทางการศึกษา การบริหารงานห้องสมุด ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

5. นางทิพภา ปลีหะจินดา เหรัญญิก คนที่ 2 และ
ประธานชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
169/373 ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง
จังหวัดชลบุรี 20131
มือถือ 084-099-4977

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ ภาควิชาสารสนเทศศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี
ประสบการณ์ พัฒนาห้องสมุดโรงเรียนภาคตะวันออก 14 แห่ง
ผู้เชี่ยวชาญ ส่งเสริมการอ่าน การจัดห้องสมุดโรงเรียน

6. นางสาวสุจิตร สุภาพ เลขานุการ คนที่ 1

152/87 ศุภลัยซีดีรีสอร์ท ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก

เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240 โทรศัพท์ 02 130 1492

มือถือ 091 536 5396, 091 632 4166

E-mail: suvaphab.suchit@gmail.com

ประสบการณ์ หัวหน้าห้องสมุดมารวย รองผู้อำนวยการ ฝ่ายเครือข่ายความรู้ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรรมการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ประธานชมรมห้องสมุดเฉพาะ เลขานุการห้องสมุดเสริมปัญญา ที่ปรึกษาห้องสมุดนวัตกรรม สวทศ. ที่ปรึกษาห้องสมุดขลิต ธนะชานันท์ สมาคมธรรมศาสตร์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ บรรณารักษ์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้เชี่ยวชาญ ห้องสมุดมีชีวิต ห้องสมุดเฉพาะ โปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติ เทคโนโลยีห้องสมุด

7. นางสาวกรรณกาญจน์ ถนอมพล เลขานุการ คนที่ 2

1302 จรัญสนิทวงศ์ 75 สกูลชัย ซอย 5 ถนนจรัญสนิทวงศ์

เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700

โทรศัพท์ 02 424 8640 มือถือ 090 984 8315

E-mail: krongkarn30@gmail.com

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาสาสมัคร โครงการกองทุนการศึกษา วิทยากรค่ายการอ่าน
ประสบการณ์ หัวหน้าห้องสมุดโรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ประธานชมรมห้องสมุดโรงเรียน กรรมการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
ผู้เชี่ยวชาญ ห้องสมุดโรงเรียน การบริหารงานห้องสมุด

8. นางสาวพูลสุข ปรีวัตรวรวิฒิ ประธานแผนกวิชาการ คนที่ 1

9 ซอยพระรามที่ 2 ซอย 62 แยก 2-6 ถนนพระรามที่ 2

แขวงสามตุ่ม เขตบางขุนเทียน กทม. 10150

โทรศัพท์ 02 451 4853 มือถือ 089 188 6842

E-mail: priwatr@gmail.com , priwatr@tu.ac.th

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง หัวหน้าห้องสมุดป่วย อังภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ประสบการณ์ กรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ กรรมการบริหารชมรมบรรณารักษ์ และนักเอกสารสนเทศนานาชาติ
ผู้เชี่ยวชาญ การบริหารงานห้องสมุด การบริหาร การสืบค้นข้อมูล การลงรายการอ้างอิง ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

9. **ดร. ทศนัย วงศ์พิเศษกุล ประธานแผนกวิชาการ คนที่ 2**
 85/35 ซอยฉิมพลี 28 ถนนฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170
 โทรศัพท์ 02 448 5802 มือถือ 081 860 9944
 E-mail: tatasanai@tkpark.or.th

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ที่ปรึกษา สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ 999/9 อาคารสำนักงานเซ็นทรัลเวิลด์
 ชั้น 17 ถนนพระราม 1 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 02 264 5963-65 โทรสาร 02 264 5966
ผู้เชี่ยวชาญ ห้องสมุดมีชีวิต การบริการและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ห้องสมุดประชาชน

10. **นางวีระวรรณ วรรณโท ประธานแผนกวิชาการ คนที่ 3**
 75/129 หมู่บ้านปรีชาร่มเกล้า ถนนร่มเกล้า 1 แขวงแสนแสบ
 เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510
 โทรศัพท์ 02 917 3694 มือถือ 081 564 1308
 E-mail: weerawan2494@hotmail.com

ประสบการณ์ ประธานชมรมห้องสมุดโรงเรียน เลขาธิการ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
ผู้เชี่ยวชาญ การบริการห้องสมุด การบริการและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ห้องสมุดโรงเรียน

11. **ดร. ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล**
ประธานแผนกวารสารและสื่อวิชาการ คนที่ 1
 มือถือ 081 552 0206
 E-mail: nanomwong@yahoo.com

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์พิเศษ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์ นายกสมาคมนักแปลและล่ามแห่งประเทศไทย กรรมการมูลนิธิ ศ.ดร.ก่อ สวัสดิ์พานิชย์
 เพื่อส่งเสริมการอ่าน กรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการส่งเสริมการอ่านและการพัฒนาหนังสือการแปล และบรรณธิการ

12. นางพวงรัตน์ อินทรฤทธิ

ประธานแผนกวารสารและสื่อวิชาการ คนที่ 2

109/17 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี 11140

E-mail: well_library@hotmail.com, p_jun@mwit.ac.th

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ฝ่ายวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ โรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ 364 หมู่ 5 ตำบลศาลายา อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม 73170 โทรศัพท์ 02 849 7175 โทรสาร 02 849 7170

ประสบการณ์ ประธานชมรมห้องสมุดโรงเรียน กรรมการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ **ผู้เชี่ยวชาญ** ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดมีชีวิต บริการและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

13. รศ.ดร. นัททิพย์ วิภาวิน

ประธานแผนกวิจัยและพัฒนา คนที่ 1

590/42 หมู่บ้านอารียามะโทร ตลาดปลาเค้า ถนนลาดปลาเค้า แขวงจระเข้บัว เขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ 10230

มือถือ 081 921 0502 E-mail: nwipawin@gmail.com

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถนนแจ้งวัฒนะ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120 โทรศัพท์ 02 504 8516-7 ต่อ 8612 โทรสาร 02 503 3564

ประสบการณ์ อดีตผู้อำนวยการสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยและมหาวิทยาลัยศรีปทุม อดีตประธานชมรมบรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศนานาชาติ อดีตนายกสมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย **ผู้เชี่ยวชาญ** ห้องสมุดดิจิทัล การบริหารงานห้องสมุด การจัดการสารสนเทศ

14. นายสุรพล ฤทธิรวมทรัพย์

ประธานแผนกวิจัยและพัฒนา คนที่ 2

366 เทอดไทย 23 บุคคโล เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600

มือถือ 089 201 7186

E-mail: surapol@hotmail.com

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายวิทยบริการ โรงเรียนมหิตลวิทยานุสรณ์ 364 ตำบลศาลายา อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม 73170 โทรศัพท์ 02 849 7169 โทรสาร 02 849 7170 **ผู้เชี่ยวชาญ** การบริหารงานห้องสมุด การบริการห้องสมุด ห้องสมุดโรงเรียน เทคโนโลยีห้องสมุด

15. นางสาวรุ่งทิพย์ ห่อโนทยาน
ประธานแผนกมาตรฐานวิชาชีพ คนที่ 1

27 ซอยเสนานิคม 1 ซอย 42 แยก 12 ถนนเสนานิคม 1
 แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ 10230
 โทรศัพท์ 02 570 2826 มือถือ 086 528 4042
 E-mail: rungtipho@live.com

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาสาสมัคร ศูนย์อาสาสมัคร มธ. ที่ปรึกษาภาควิชาอักษร คณะแพทยศาสตร์ มธ.
 กรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มธ. ชุดที่ 1 ผู้สอนวิชา TU100 พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

ประสบการณ์ บรรณรักษ์หัวหน้าห้องสมุด ผู้บรรยายพิเศษสถาบันต่าง ๆ เช่น สถาบันพัฒนาบุคลากร
 ห้องถิ่น

ผู้เชี่ยวชาญ ห้องสมุดทางการแพทย์ ห้องสมุดเฉพาะ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย งานด้านอาสาสมัคร-จิตอาสา
 สตรี และเยาวชน

16. นางสาวบุษกร เลิศวีระศิริกุล
ประธานแผนกมาตรฐานวิชาชีพ คนที่ 2

507/325-6 ซอย 16 ถนนสาธุประดิษฐ์ แขวงช่องนนทรี
 เขตยานนาวา กรุงเทพฯ 1012 มือถือ 081 854 0654
 E-mail: hepenny31@yahoo.com

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง หัวหน้าหน่วยห้องสมุดและอาจารย์บรรณรักษ์ โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ
 ฝ้ายประถม ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

17. นางอังสนา เกิดบุญสง
ประธานแผนกมาตรฐานวิชาชีพ คนที่ 3 และ
ประธานชมรมบรรณรักษ์ห้องสมุดโรงเรียน (ชบร.)

380/1 ชลนิเวศน์ ถนนประชาชื่น แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
 กรุงเทพฯ 10900 มือถือ 081 845 9089
 E-mail: angsanaka@live.com

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ หัวหน้างานห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ โรงเรียน
 มหรรณพาราม 68/5 หมู่ 2 ถนนฉิมพลี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170

ประสบการณ์ ประธานครูบรรณรักษ์โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 4 สังกัด สพท.กทม. 3

ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน

- 18. ดร.ประจักษ์ วัฒนานูสิทธิ์**
ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ คนที่ 1
 97/7 สัมมากร ซอยบี 4 ถนนรามคำแหง 112
 กรุงเทพฯ 10240 โทรศัพท์ 02 373 9654
 โทรสาร 02 373 9620 มือถือ 081 912 0883
 E-mail: prachwat@hotmail.com

ประสบการณ์ รองผู้อำนวยการ สำนักหอสมุดแห่งชาติ อุปนายก สมาคมห้องสมุดฯ ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ผู้เชี่ยวชาญ ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมโบราณคดี หอสมุดแห่งชาติ เอกสารมรดกความทรงจำแห่งโลกความร่วมมือระหว่างห้องสมุดต่างประเทศ

- 19. นางกิงแก้ว อ่วมศรี** ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ คนที่ 2
 117 ซอยปทุมทิพย์ ถนนกรุงเทพ-นนทบุรี 17 แขวงบางซื่อ
 เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800
 มือถือ 089 125 5532
 E-mail: aumsri.kingkaew@gmail.com

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยมหิดล

ประสบการณ์ กรรมการสมาคมห้องสมุดฯ กรรมการ ชบอ.

ผู้เชี่ยวชาญ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย งานบริการและกิจกรรมห้องสมุด

- 20. ดร. นฤมล รื่นไวย**
ประธานแผนกประชาสัมพันธ์ คนที่ 1 และ
ประธานชมรมห้องสมุดเฉพาะ (ขพ.)
 35 หมู่ 3 ถนนเลียบคลองห้า ตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวง
 จังหวัดปทุมธานี 12120 โทรศัพท์ 02 577 9081, 02 577 9088
 โทรสาร 02 577 9088 E-mail: narumonlrw@gmail.com

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ความรู้ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

ประสบการณ์ กรรมการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ชมรมห้องสมุดเฉพาะ

ผู้เชี่ยวชาญ การบรรณานิการสิ่งพิมพ์ การบริหารงานห้องสมุด การจัดการความรู้ห้องสมุดการบริหารความเสี่ยง ห้องสมุดเฉพาะ

21. นางสาวเนาวรัตน์ ปัญญางาม

ประธานแผนกประชาสัมพันธ์ คนที่ 2

271 ซอยทองหล่อ 13 ถนนสุขุมวิท 55 แขวงคลองตัน เขตวัฒนา

กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 02 185 2802

มือถือ 089 528 0978 E-mail: navaratp@yahoo.com

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มงานบริการหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ กลุ่มบริการทรัพยากรสารสนเทศ บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ สำนักหอสมุดแห่งชาติ ถนนสามเสน แขวงวชิระ เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 02 281 5212 (ต่อ) 114 โทรสาร 02 281 0263

ผู้เชี่ยวชาญ บริการค้นคว้าอ้างอิง หอสมุดแห่งชาติ

22. นางสาวสุกฤตา (ประภาพร) จงสมจิตต์

ประธานแผนกประชาสัมพันธ์ คนที่ 3 และ

ประธานชมรมบรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศนานาชาติ (ชนช.)

382 หมู่ 14 ถนนมาลัยแมน ตำบลจรเข้มสามพัน อำเภอกู่ทอง

จังหวัดสุพรรณบุรี 72160 มือถือ 081 857 4403

E-mail: prapaporn.ppj@gmail.com, spylady.mam@gmail.com

ประสบการณ์ หัวหน้าห้องสมุดวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล, เลขานุการ ชมรมบรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศนานาชาติ ในสังกัดสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ผู้เชี่ยวชาญ การบริหารงานห้องสมุด เทคโนโลยีสารสนเทศในงานห้องสมุด

23. นางนงลักษณ์ ชมพูพธิพงศ์ ปฎิคม คนที่ 1 และ

ประธานชมรมห้องสมุดเพื่อการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี (ชอท.)

13 แยก 14 ถนนบางนาตราด แขวงดอกไม้ เขตประเวศ

กรุงเทพฯ 10250 โทรศัพท์ 02 751 6069

มือถือ 081 302 8852 E-mail: kounnong@hotmail.com

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง หัวหน้างานวิทยบริการและห้องสมุด วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ ถนนสุขุมวิท ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10280

ผู้เชี่ยวชาญ ห้องสมุดอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี

**24. นายยุทธนา ไอยราพรต ปฏิคม คนที่ 1 และ
ประธานชมรมห้องสมุดประชาชน (ชปน.)**

57/115 ถนนเจริญนาถดินทร์ ตำบลท่าอิฐ อำเภอเมือง
จังหวัดอุตรดิตถ์ 53000 มือถือ 086 272 0998
E-mail: nwipawin@gmail.com

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุตรดิตถ์ ถนนจิตรเพ็ญ
อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ 53000

ประสบการณ์ บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ กรรมการบริหารสมาคมห้องสมุด

ผู้เชี่ยวชาญ การบริหารงานห้องสมุดประจำวัน เทคโนโลยีสารสนเทศห้องสมุดประชาชน

**25. นางสาวกนกอร ศักดาเดช ประธานแผนกหาทุน คนที่ 1
และ ประธานชมรมห้องสมุดเพื่อหอสมุดแห่งชาติ**

24/582 ซอยวิภาวดี 37 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสนามบิน
เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ มือถือ 081 559 0791
E-mail: TH SarabunPSK

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ สำนักหอสมุดแห่งชาติ ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10330

ประสบการณ์ การบริหารจัดการหอสมุดแห่งชาติ งานเครือข่ายผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติ

เอเชียและโอเชียเนีย (CDNLAO) คณะกรรมการบริหารสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ครั้งที่ 16 (CONSAL EXECUTIVE BOARD)

**26. นายประสิทธิ์ชัย เลิศรัตนเคหกาล
ประธานแผนกหาทุน คนที่ 2**

79 หมู่ 6 ตำบลบ้านลาด อำเภอบ้านลาด
จังหวัดเพชรบุรี 76150 โทรศัพท์ 032 448 302
E-mail: eak.pras@hotmail.com

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง บรรณารักษ์ชำนาญการ หัวหน้ากลุ่มงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและ
สารสนเทศวัสดุ สำนักหอสมุดแห่งชาติ ถนนสามเสน แขวงวชิระ เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 02 281 5212, 02 281 5313

ผู้เชี่ยวชาญ โปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติโอเพนซอร์ส โปรแกรมห้องสมุดดิจิทัลโอเพนซอร์ส และ
โปรแกรมโอเพนซอร์สที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด

27. นางสาวปรียาพร ฤกษ์พินัย นายทะเบียน คนที่ 1
49/142 พหลโยธิน 50 แยก 11 คลองถนน สามไหม
กรุงเทพฯ 10220 มือถือ 084 114 4998
E-mail: preeyaporn.r@chula.ac.th

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง หัวหน้าหอสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ถนนพระรามที่ 4
เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 02 256 4499 โทรสาร 02 254 8757
ประสบการณ์ กรรมการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ กรรมการชมรมห้องสมุดเฉพาะ
ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา
ผู้เชี่ยวชาญ ห้องสมุดแพทย์ ห้องสมุดเฉพาะ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสารสนเทศห้องสมุด

28. นางสาวพินทิมา เลิศสมบุรณ์ นายทะเบียน คนที่ 2 และ
ประธานชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา (ชบอ.)
5/48 ประชานิเวศน์ 2 ระยะ 3 ตำบลบางตลาด
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120
มือถือ 081 777 5916 E-mail: pin@tu.ac.th

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง บรรณารักษ์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์
ประสบการณ์ เลขานุการ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
ผู้เชี่ยวชาญ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

29. นางละเอียด ศรีวรรณท์ บรรณารักษ์
80/41 ซอยนวมินทร์ 87 ถนนนวมินทร์ แขวงคลองกุ่ม
เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ 10240
โทรศัพท์ 02 379 1182 มือถือ 086 381 5293
E-mail: priwatr@gmail.com , priwatr@tu.ac.th

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ 1 หมู่ 5 ซอยนวมินทร์ 81 ถนนนวมินทร์
บึงกุ่ม กรุงเทพฯ 10240 โทรศัพท์ 02 733 4060-9 โทรสาร 02 733 4070
ประสบการณ์ ประธานชมรมห้องสมุดโรงเรียนเอกชน บริการและกิจกรรมห้องสมุด
ผู้เชี่ยวชาญ ห้องสมุดโรงเรียน การบริการและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ
วารสารห้องสมุด สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

1. เนื้อหาของบทความ

- 1.1 เป็นบทความในวิชาชีพด้านบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศหรือสาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 เป็นภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษ ในกรณีที่เป็นภาษาอังกฤษต้องผ่านการอ่านและประเมินความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ และยอมรับให้ลงพิมพ์โดยกองบรรณาธิการ
- 1.3 ต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์ที่ไหนมาก่อน
- 1.4 ผู้เขียนต้องยินดีให้เผยแพร่บทความนี้บนเว็บไซต์ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

2. การเตรียมต้นฉบับ

- 2.1 ชื่อบทความ ชื่อผู้เขียนทุกคน อีเมล ตำแหน่งและสถานที่ทำงานของผู้เขียนบทความอย่างชัดเจน (ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ)
- 2.2 บทคัดย่อ ความยาวไม่เกิน 200 คำ พร้อมคำสำคัญ (ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ)
- 2.3 ต้นฉบับบทความต้องมีความยาวไม่เกิน 15 หน้ากระดาษ A4 พร้อมทั้ง file บทความในแผ่นบันทึก หรือส่งทางอีเมล
- 2.4 การอ้างอิง กำหนดดังนี้
  - 2.4.1 การอ้างอิงในเนื้อหา ใช้รูปแบบ นาม-ปี เช่น (แมนมาส ขวลิขิต, 2548) หรือ (Buytendijk, 2006; Wall, 2010; พสุ เดชะรินทร์, 2549) ไว้ข้างหลังข้อความที่ต้องการอ้างอิง หากต้องการใส่เลขหน้าให้ใช้รูปแบบ (แมนมาส ขวลิขิต, 2548: 151)
  - 2.4.2 การอ้างอิงท้ายบทความใช้ตามรูปแบบของ APA (American Psychological Association) ให้เริ่มต้นด้วยเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อนแล้วตามด้วยเอกสารภาษาต่างประเทศหากผู้เขียนมีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อ 3 คนแรกแล้วตามด้วย และคณะหรือ et al.

ตัวอย่างการเขียนเอกสารอ้างอิง

- หนังสือ

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนคนที่ 1, คนที่สอง และคนสุดท้าย. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

**กรณีผู้เขียนเกิน 3 คน ให้ใช้ตามข้อ 2.4.2

ตัวอย่าง

พจน์จันทร์ ธนวัฒน์เสถียรและปิยะ นากสงค์. (2549). **ออกแบบสร้างโปรโมท Website Step by Step**. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมีเดีย.

- บทหนึ่งในหนังสือ

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนคนที่ 1, คนที่สอง และคนสุดท้าย. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ในชื่อหนังสือ. เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. หน้าแรก-หน้าจบ.

ตัวอย่าง

นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ. (2526). **บริการสารสนเทศระบบออนไลน์**. ในบรรณารักษ์นักเขียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 115-142.

- วารสาร

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่พิมพ์), เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

ตัวอย่าง

อรทัย วาริสาอด. (2550). **งานวิจัยเพื่อพัฒนาชุดเรียนรู้ผ่านเว็บ (Web Tutorial): เครื่องมือช่วยสอนทักษะการรู้สารสนเทศ**. วารสารห้องสมุด, 51 (1), 73-87.

- รายงานทางวิชาการ

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่องานวิจัย. เมืองที่พิมพ์: หน่วยงานที่เผยแพร่.

- วิทยานิพนธ์

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต/วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. ชื่อจังหวัด: ชื่อสถานศึกษา.

ตัวอย่าง

นพพร สายสิงห์. (2549). **การพัฒนาเว็บไซต์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานวิทยาเขตสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- รายงานการประชุม

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเอกสารรวมเรื่องที่ได้จากรายงานการประชุม.
วันเดือนปีที่จัด. สถานที่จัด. เลขหน้า.

ตัวอย่าง

รัตติมา จินาพงษาและคณะ. (2553). มุมมองใหม่ของการออกแบบเว็บไซต์เพื่อ
การบริการ. ในผลงานที่นำเสนอในการสัมมนา PULINET วิชาการครั้งที่ 1
เรื่อง Creative library. วันที่ 24-25 มิถุนายน 2553. ณ โรงแรมเมธาวลัย ชะอำ
จังหวัดเพชรบุรี. หน้า 9-14.

- หนังสือพิมพ์

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีเดือนวันที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อหนังสือพิมพ์,
เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

- สื่ออินเทอร์เน็ต

- ชื่อ-นามสกุลผู้เผยแพร่. (ปีพิมพ์). ชื่อเรื่อง. จำนวนหน้า. สืบค้นเมื่อ ปีเดือนวันที่.
URL : <http://>

- Lastname, Initial. Publication (Year). **Title**. Number of pages. Retrieved Year Month
Date. URL : <http://>

- Waal, A.A. (2010). **The characteristics of a High Performance Organization**.
Retrieved 2012 January 29. URL: <http://www.hpocenter.nl/wp-content/uploads/2013/07/Research-paper-The-characteristics-of-a-HPO-HPO-Center-January-20102.pdf>

การอ้างอิงภาษาอังกฤษใช้เช่นเดียวกับภาษาไทยโดยการลงรายการชื่อผู้เขียนใช้รูปแบบ
Lastname, Initial. เช่น David, Albert A. and Jams, B.B. ชื่อบทความใช้ Sentence case เช่น Information
literacy: a practitioner's guide.

3. รูปแบบการจัดพิมพ์

3.1 ขนาดของต้นฉบับพิมพ์หน้าเดียวบนกระดาษสันขนาดเอ 4 โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบ
กระดาษด้านบนและซ้ายมือ 1.5 นิ้ว ด้านล่างและขวามือ 1 นิ้ว

3.2 รูปแบบอักษรและการจัดวางตำแหน่งใช้รูปแบบอักษร Angsana New พิมพ์ด้วยโปรแกรม
ไมโครซอฟท์เวิร์ดโดยใช้ขนาดชนิดของตัวอักษรขนาด 16

4. การส่งต้นฉบับบทความพร้อมไฟล์เอกสาร Word จัดส่งทาง Email : tnawarat@hotmail.com และ tla2497@hotmail.com หรือทางไปรษณีย์ น.อ. หญิง นวรัตน์ ทองสลุย ประธานแผนกวารสาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ 1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

5. เกณฑ์การพิจารณา จะยึดถือแนวทางดังนี้

- 5.1 กองบรรณาธิการและ/หรือผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) จะเป็นผู้รับผิดชอบพิจารณา
- 5.2 เกณฑ์การพิจารณาเนื้อหา กองบรรณาธิการจะรับผิดชอบตรวจสอบความถูกต้อง ให้ข้อคิดในด้านความมีสาระในเนื้อหา และความสัมพันธ์ระหว่างข้อความและเนื้อหา
- 5.3 บทความที่ไม่ผ่านการพิจารณาให้ตีพิมพ์ ทางกองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้เขียนทราบ แต่จะไม่ส่งต้นฉบับคืนผู้เขียน

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5 คลองจั่น บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทร. 0-2734-9022-3 โทรสาร 0-2734-9021 มือถือ 089-893-9397

วารสารห้องสมุด

ใบบอกรับ/สั่งซื้อ

(ถ้าเป็นสมาชิกของสมาคมฯ แล้วจะได้รับวารสารห้องสมุด ฟรี)

อัตราค่าบอกรับ / สั่งซื้อวารสาร (1 ปี มี 2 ฉบับ)

ปีละ 250 บาท หรือ เล่มปลีกฉบับละ 130 บาท (รวมค่าจัดส่งทางไปรษณีย์)

จัดส่งวารสารที่ (ชื่อบุคคล หรือ หน่วยงาน) _____

ที่อยู่ _____

ผู้ติดต่อประสานงาน ชื่อ _____

ตำแหน่ง _____

โทรศัพท์ _____

โทรสาร _____

ออกใบเสร็จรับเงินในนาม _____

สถานประกอบการ ( ) สำนักงานใหญ่ ( ) สาขา _____

ที่อยู่ _____

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรหรือบัตรประจำตัวประชาชน _____

มีความประสงค์จะบอกรับ / สั่งซื้อวารสารห้องสมุด ดังนี้

( ) บอกรับเป็นสมาชิกรายปี เริ่ม ปีที่ _____ ฉบับที่ _____ พ.ศ. _____

จำนวน _____ ชุด รวมเป็นเงิน _____ บาท

( ) สั่งซื้อฉบับปลีก ปีที่ _____ ฉบับที่ _____ พ.ศ. _____

จำนวน _____ ชุด รวมเป็นเงิน _____ บาท

ทั้งนี้ได้ชำระเงินค่าวารสาร จำนวนเงิน _____ บาท (_____)

โดย

( ) โอนเงินเข้าบัญชี

ชื่อบัญชี

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย-ธุรกิจ

เลขที่บัญชี

113-221984-8

ธนาคาร

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขา คลองจั่น

ลงชื่อ _____

ผู้สมัคร

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

โอนเงินเข้าบัญชีธนาคาร กรุณาส่งใบสมัครพร้อมใบนำฝากเงินส่งโทรสารมายังสมาคมฯ 02-734-9021

สอบถามรายละเอียดได้ที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ tla2497@yahoo.com

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
1346 ถ.อาคารสงเคราะห์ 5 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร. 02-734-9022-3 โทรสาร 02-734-9021 www.tla.or.th E-Mail: tla2497@yahoo.com

ใบสมัครสมาชิก / ต่ออายุสมาชิก

ข้อมูลผู้สมัคร ☐ บุคคล ☐ หน่วยงาน
ชื่อ-นามสกุล ☐ นาย ☐ นาง ☐ นางสาว (ภาษาไทย).....
FIRST-LASTNAME ☐ MR. ☐ MS. (ENGLISH).....
วัน/เดือน/ปีเกิด (พ.ศ.)..... (เพื่อประโยชน์ในการจัดงานมติดิจิต เนื่องในโอกาสเกษียณอายุการทำงาน)
เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน.....

ข้อมูลการศึกษา

ปริญญาตรี/โท/เอก.....คณะ/สาขา.....ปีที่จบ.....
มหาวิทยาลัย/สถาบัน.....

ที่อยู่หน่วยงาน ชื่อหน่วยงาน..... ☐ สำนักงานใหญ่ ☐ สาขา.....
เลขที่.....หมู่ที่.....อาคาร/หมู่บ้าน.....ตรอก/ซอย.....
ถนน.....ตำบล/แขวง.....เขต/อำเภอ.....
จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....โทรสาร.....
E-mail.....เลขประจำตัวผู้เสียภาษี.....

ที่อยู่บุคคล บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....อาคาร/หมู่บ้าน.....ตรอก/ซอย.....
ถนน.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....
จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....โทรสาร.....
มือถือ.....E-mail.....

โปรดระบุ ต้องการให้จัดส่งข้อมูล/ข่าวสารของท่านที่ ☐ หน่วยงาน หรือ ☐ บ้าน

ประเภทของสมาชิก

☐ บุคคล ตลอดชีพ	2,000 บาท	} ออกใบเสร็จในนามบุคคล
☐ สามัญ บุคคลรายปี	500 บาท	
☐ วิสามัญ บุคคลรายปี	300 บาท	
☐ นิติบุคคล ตลอดชีพ	3,000 บาท	
☐ นิติบุคคล รายปี	1,200 บาท	

เลือกชมรมที่ต้องการ ฟรี!!! 1 ชมรม ชมรมต่อไป ต้องชำระค่าบำรุงเพิ่มในอัตราปีละ 100 บาท ตลอดชีพ 600 บาท

☐ ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา / ชบอ.	☐ ชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน / ชบร.
☐ ชมรมห้องสมุดประชาชน / ชปช.	☐ ชมรมห้องสมุดเฉพาะ / ชฟ.
☐ ชมรมบรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศนานาชาติ / ชนช.	☐ ชมรมเพื่อหอสมุดแห่งชาติ / ชหช.
☐ ชมรมห้องสมุดเพื่ออาชีพศึกษาและเทคโนโลยี / ชอท.	
☐ ชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ / ชสส.	

การชำระเงิน

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาคลองจั่น
ชื่อบัญชี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย-ธุรกิจ
เลขที่ 113-221-984-8

รายละเอียดการชำระเงินอยู่ด้านหลัง

อัตราค่าโฆษณาวารสารห้องสมุด

วารสารห้องสมุดเป็นวารสารวิชาการรายหกเดือน ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ความคิดในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องและเป็นสื่อกลางในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกและผู้สนใจ จัดพิมพ์จำนวน 2,000 ฉบับ เพื่อส่งให้สมาชิกทั่วประเทศและจำหน่ายแก่ผู้สนใจ

ประเภทที่	1	ปกหลังเต็มหน้าด้านนอก (4 สี) ฉบับละ	=	20,000	บาท
ประเภทที่	2	ปกหน้าเต็มหน้าด้านใน (4 สี) ฉบับละ	=	15,000	บาท
ประเภทที่	3	ปกหลังเต็มหน้าด้านใน (4 สี) ฉบับละ	=	15,000	บาท
ประเภทที่	4	หน้าในเล่ม (เนื้อใน) ขาวดำ ฉบับละ	=	5,000	บาท

การชำระเงิน

- ☐ โอนเงินเข้าบัญชีชื่อ “สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ-วิชาการ” เลขที่บัญชี 113-3-00394-9 ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาลongจัน บัญชีออมทรัพย์
- ☐ ชำระเป็นเช็ค สั่งจ่ายในนาม “สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ”

โปรดส่งโทรสารหลักฐานการชำระเงินที่หมายเลข 02-734-9021

ข้าพเจ้าขอโฆษณาประเภท .....อัตรา.....บาท

พร้อมนี้ได้โอนเงิน/ชำระโดยเช็คธนาคาร .....เลขที่เช็ค.....
จำนวน.....บาท (ตัวอักษร.....)

สถานที่ติดต่อ.....โทรศัพท์.....

มือถือ.....โทรสาร.....E-mail: .....

ลงนาม .....

(.....)

วันที่.....

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5 คลองจั่น บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทร. 0-2734-9022-3 โทรสาร 0-2734-9021 มือถือ 089-893-9397

วารสารวิจัย ใบบอกรับ/สั่งซื้อ

อัตราค่าบอกรับ / สั่งซื้อวารสาร (1 ปี มี 2 ฉบับ)

ปีละ 350 บาท หรือฉบับปลีกฉบับละ 230 บาท (รวมค่าส่ง)

จัดส่งวารสารที่ (ชื่อบุคคล หรือ หน่วยงาน) _____

ผู้ติดต่อประสานงาน ชื่อ _____ ตำแหน่ง _____

หน่วยงาน _____

โทรศัพท์ _____ โทรสาร _____

ออกใบเสร็จรับเงินในนาม _____

สถานประกอบการ ( ) สำนักงานใหญ่ ( ) สาขา _____

ที่อยู่ _____

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรหรือบัตรประจำตัวประชาชน _____

มีความประสงค์จะบอกรับ / สั่งซื้อวารสารวิจัย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ดังนี้

( ) บอกรับเป็นสมาชิกรายปี เริ่ม ปีที่ _____ ฉบับที่ _____ พ.ศ. _____

จำนวน _____ ชุด (copy) รวมเป็นเงิน _____ บาท

( ) สั่งซื้อฉบับปลีก _____ ปีที่ _____ ฉบับที่ _____ พ.ศ. _____

จำนวน _____ ชุด (copy รวมเป็นเงิน _____ บาท

( ) เงินสด ( ) โอนเงินเข้าบัญชี

ชื่อบัญชี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย - ธุรกิจ

เลขที่บัญชี 113-221-984-8

ธนาคาร ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขา คลองจั่น

ลงชื่อ _____ ผู้สมัคร
วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

โอนเงินเข้าบัญชีธนาคาร กรุณาส่งใบสมัครพร้อมใบนำฝากเงินส่งโทรสารมายังสมาคมฯ 02-734-9021

สอบถามรายละเอียดได้ที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ tla2497@yahoo.com

- หมายเหตุ** 1. กรุณาส่งโทรสารหรืออีเมลใบสมัครสมาชิกพร้อมหลักฐานการโอนมาที่สำนักงาน (tla2497@yahoo.com)
2. หากสมัครในนามหน่วยงาน กรุณาใส่ชื่อบรรณารักษ์ หรือบุคคลสำหรับติดต่อกับสมาคมห้องสมุดฯ
3. หากสมัครในนามบุคคลกรุณาใส่เลขบัตรประจำตัวประชาชนด้วย และหากสมัครในนามนิติบุคคลกรุณาใส่เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรด้วยค่ะ หากไม่เต็ม สำนักงานฯ จะออกใบเสร็จรับเงินให้ไม่ได้
4. สมาชิกที่เปลี่ยนชื่อ นามสกุล ย้ายที่อยู่ หรือสำนักงาน หรือย้ายสังกัด ต้องแจ้งให้สำนักงานสมาคมฯ ทราบ

สิทธิพิเศษของสมาชิก

1. ได้รับข้อมูลข่าวสาร ความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ สิ่งพิมพ์ของสมาคมฯ ได้แก่ วารสารห้องสมุด
2. ได้รับส่วนลดในการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่จัดโดยสมาคมฯ และชมรมในสังกัด
3. ได้รับบริการต่าง ๆ จากสมาคมฯ เช่น การให้คำปรึกษาและแนะนำ การจัดตั้งและพัฒนาห้องสมุด
4. มีส่วนร่วมในการบริหารสมาคมฯ การพัฒนาวิชาชีพ และบริการทางวิชาการแก่สังคม อันแสดงถึงความรู้

ความสามารถของท่าน

5. ได้รับส่วนลดในการจัดซื้อเอกสารสิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์ของสมาคมฯ ในราคาพิเศษ
6. ได้รับสิทธิในการเข้าร่วมโครงการการประกวดห้องสมุดดีเด่น และบุคคลดีเด่นในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

คุณสมบัติของสมาชิกสามัญ

1. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีในสาขาบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ สารนิเทศศาสตร์ หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง
2. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีในสาขาอื่น และสอนหรือเคยสอน วิชาบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ สารนิเทศศาสตร์ หรือสาขาที่เกี่ยวข้องมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสามปี

คุณสมบัติของสมาชิกวิสามัญ

1. เป็นหรือเคยเป็นผู้ปฏิบัติงานในห้องสมุด
2. เป็นนักศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง
3. เป็นผู้สนใจเกี่ยวกับห้องสมุด กิจกรรมในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ หรือสารนิเทศศาสตร์ หรือสาขาวิชาอื่นๆ

วรรณคดีทรงคุณค่าของชาติไทย

บทละครเรื่องรามเกียรติ์

พระราชนิพนธ์ใน

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

ราคาชุดละ 1,000 บาท

(1 ชุดมี 2 เล่ม / ปกแข็งและบรรจุกล่องแข็งอย่างดี)

ISBN 978-616-388-008-6

คณะกรรมการวรรณคดีแห่งชาติประกาศยกย่องบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เป็นวรรณคดีแห่งชาติ ถือเป็นวรรณคดีอมตะ อ่านได้ทุกสมัย มีคุณค่าทั้งด้านวรรณศิลป์ ให้ความรู้เกี่ยวกับสังคมและประเพณีวัฒนธรรมไทย

อิเหนา

พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระ

พุทธเลิศหล้านภาลัย

ราคา 500 บาท (ปกแข็ง)

ISBN 978-616-508-918-0

พระอภัยมณี

ผู้แต่ง สุนทรภู่

ราคา 550 บาท (ปกแข็ง)

ISBN 978-616-388-000-0

นิทานคำกลอนสุนทรภู่

ผู้แต่ง สุนทรภู่

ราคา 550 บาท (ปกแข็ง)

ISBN 978-616-388-018-5

รวบรวมผลงานประเภท

นิทานคำกลอนที่สุนทรภู่แต่งไว้

3 เรื่อง คือ โคบุตร ลักษณะวงศ์สิงห์ไกรภพ และอีกเรื่อง ที่นักวรรณคดีบางท่านยังไม่ปักใจเชื่อว่าเป็นผลงานของสุนทรภู่คือเรื่อง จันทรโครบ แต่ทางสำนักพิมพ์ขอนำมารวมพิมพ์ไว้ด้วยเพื่อให้ได้ศึกษากันต่อไป

ประชุมคำกลอนสุนทรภู่

ผู้แต่ง สุนทรภู่

ราคา 450 บาท (ปกแข็ง)

ISBN 978-616-388-017-8

รวบรวมผลงานของสุนทรภู่

ไว้หลากหลายประเภทคำกลอนคือ

นิราศคำกลอน 8 เรื่อง, สุภาพศัศิตคำกลอน 2 เรื่อง, นิทานคำกลอนที่แต่งเป็นกาพย์, บทเห่กล่อมพระบรรทม 4 เรื่อง, เสภาคำกลอน 2 เรื่อง และบทละคร 1 เรื่อง

หาซื้อได้ตามร้านหนังสือชั้นนำทั่วไป หรือสั่งซื้อโดยตรงที่

สำนักพิมพ์แสงดาว www.saengdao.com โทรศัพท์ 0-2954-9841-3 โทรสาร 0-2954-9844

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ให้บริการ

- ✓ รับผิดชอบ สัมมนา พิธีกรรม
- ✓ จัดกิจกรรมทางวิชาการ
- ✓ เป็นที่ปรึกษาในการจัดตั้งและพัฒนาห้องสมุด
การเรียนการสอน การวิจัย การเขียน ผลงานทางวิชาการ
- ✓ ออกแบบจัดตั้งห้องสมุด
- ✓ รับปรึกษาปัญหาต่างๆ ในการดำเนินงานห้องสมุด

จำหน่าย

- ✓ ทรัพยากรห้องสมุด
- ✓ วัสดุอุปกรณ์ห้องสมุดตลอดจนอุปกรณ์ซ่อมหนังสือ
- ✓ หนังสือวิชาชีพ และสิ่งพิมพ์ของสมาคมฯ

โดยยึดมั่นในคุณภาพ มาตรฐาน และบริการ

สนใจใช้บริการ โปรดติดต่อ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร. (02) 734-9022-3 , 089-893-9397 โทรสาร. (02) 734-9021

<http://www.tla.or.th>

ระบบห้องสมุดดิจิทัล

ออนไลน์

โดย บริษัท โอเพ่นเซิร์ฟ จำกัด

ผู้ผลิตและพัฒนาโปรแกรมสร้าง eBook "I Love Library" ที่มีผู้ดาวน์โหลดมากที่สุดในประเทศ (กว่า 500,000 ครั้ง)

• ระบบให้บริการหนังสือ eBook

ให้บริการได้ทั้งรูปแบบ Online และ Offline โดยระบบรองรับการให้บริการตั้งแต่การสร้างและอ่าน eBook โดย eBook ที่สร้างสามารถเพิ่มไฟล์เสียง, Clip VDO และเชื่อมโยงลิงค์เว็บไซต์ต่างๆได้ รวมไปถึงการจัดซื้อ eBook จากสำนักพิมพ์ชั้นนำต่างๆ เพื่อให้บริการยืม-คืน eBook แก่สมาชิกได้

• ระบบให้บริการ VDO

ให้บริการได้ในรูปแบบ Video On Demand ด้วยการจัดหมวดหมู่ VDO หรือเชื่อมโยงลิงค์ Youtube เพื่อให้สมาชิกเข้ามาใช้บริการได้ตามความต้องการ และการให้บริการในรูปแบบผังรายการผ่านช่องสัญญาณขององค์กร โดยรองรับการการถ่ายทอดสดด้วย

App ดีียว!

ใช้งานได้ครบทุกสื่อ

- ✓ eBook
- ✓ VDO
- ✓ ถ่ายทอดสด

ใช้งานได้ทุกอุปกรณ์

รองรับทุก Platform

Apple

Android

Windows

ไร้ขีดจำกัดของการเรียนรู้

เรียนออนไลน์ อยู่ที่ไหนก็เรียนได้...

OPENSERVE®

บริษัท โอเพ่นเซิร์ฟ จำกัด

เลขที่ 89/35 อาคารกุศยาเล้ง ชั้น 4
ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสนามบิน เขตดอนเมือง
กรุงเทพมหานคร 10210

โทรศัพท์: 0-2532-5151

โทรสาร: 0-2532-5157

www.openserve.co.th

E-mail : info@openserve.co.th

